Poštnina plačana v gotovini.

Ljudska PRAVICA

GLASILO KOMUNISTIČNE PARTIJE SLOVENIJE

Leto IX - Št. 50 | Ljubljana, sobota, 28. februarja 1948 | Izhaja vsak dan razen ob petkih | Mesečna naročnina din 45.— | Cena din 2.—

IZ DANAŠNJE ŠTEVILKE:

Sprememba v vladi LRS. — Sklepi VI. plenuma CO ESJ o osnovnih organizacijskih vprašanjih
Seja glavnega sveta SIAU v Trstu. — Akcija za pomoč grškim rodoljubom
Srpeničani dobro gospodarijo. — K zakonu o odpoklicu ljud. predstavnikov
Zunanja politika. — Fizkultura. — Poročila iz naših krajev

ZASEDANJE PREDSEDSTVA VSESLOVANSKEGA KOMITEJA V PRAGI

Novo slovansko gibanje se bori za trajen in pravičen mir

je izjavil predsednik Vseslovanskega komiteja Božidar Maslarič

Praga, 27. febr. (Tanjug.) Včeraj je začelo v Pragi zasedanje Prezidija Vseslovanskega komiteja. Predsednik Vseslovanskega komiteja **Maslarić** se je v svojem govoru dotaknil političnega položaja na svetu, rekoč, da danes ni mogoče zanikati dejstva, da je svet razdeljen na dva tabora — imperialistični, antidemokratični tabor na čelu z ZDA, in demokratični protiimperialistični tabor na čelu z veliko Sovjetsko zvezo. Imperialistični tabor je objavil svoj program, znan pod imenom »Marshallov načrt«, ki predvideva obnovitev stare militaristične Nemčije pod ameriškim okriljem, svetovno gospostvo ameriških finančnih mogotcev in zasužnjenje evropskih držav.

Ko je poudaril, da nudi demokratični tabor narodom popolno svobodo njihove politične, gospodarske in družbene ureditve in da jim hkrati jamči narodno samostojno ter državno suverenost, je Maslarić nadaljeval:

Novo slovansko gibanje, ki je nastalo med drugo svetovno vojno, med bojem Slovanov za narodno samostojnost, zaradi nevarnosti, da bi fašizem iztrebil slovanske narode, se pojavlja danes kot gibanje, ki je ostalo zvesto svojemu programu enakopravnosti velikih in malih narodov, gibanje za utrditev demokratičnega tabora ter predstavlja obenem enega najmočnejših stebrov tega tabora.

Slovanski narodi niso hoteli biti hitlerjevski sužnji. Danes nočejo biti več hlapci imperializma in ameriških finančnih mogotcev. Ni tretje možnosti. Vrnitev v suženjstvo ali ohranitev svobode. Ni sredine med temi dvemi potmi. Slovanskim narodom je svoboda dragocenejša od vsega drugega. Slovani so stoletja prelivali svojo kri za narodno svobodo. Tudi v bodoče bodo ostali taki, ker spoštujejo svoje najboljše narodne tradicije.

Hkrati se slovansko gibanje bori za pravičen in trajen mir, za pristno mednarodno sodelovanje. Iz ameriškega načrta za zasužnjenje samostojnih držav izhaja nujno tudi vojni načrt. Slovanski narodi nočejo vojne. Oni nočejo zasužnjiti nikogar. Slovanski narodi žele trajen in pravičen mir, da bi se lahko v svojih državah posvetili ustvarjalnemu delu pri graditvi socializma.«

Na koncu je predsednik Vseslovanskega komiteja Maslarić izrazil toplo in prisrčno hvaležnost češkoslovaški vladi in Slovanskemu komiteju Češkoslovaške republike za topel in bratski sprejem delegatov slovanskih držav.

O prvi seji Prezidija Vseslovanskega komiteja je bilo objavljeno poročilo, v katerem je rečeno: »Dne 26. februarja t. l. je pričel v Pragi z delom Prezidij Vseslovanskega komiteja, ki je bil sklican v zvezi z bližnjim rednim zasedanjem plenuma Vseslovanskega komiteja. Pri delu Prezidija Vseslovanskega komiteja sodelujejo predsednik komiteja generalni poročnik Božidar Maslarić, podpredsednika komiteja Zdenek Nejedly in Stela Blagojeva, predsedniki Slovanskih komitejev ZSSR, Poljske in Bolgarije: generalni poročnik S. Gundorov, vicemaršal poljskega Sejma W. G. Barczikowsky in G. Petrov, generalni sekretar Vseslovanskega komiteja in I. N. Medvedev kakor tudi sekretarji Slovanskih komitejev Poljske in Češkoslovaške.

Prezidij Vseslovanskega komiteja je proučeval vprašanja v zvezi z delom rednega plenuma komiteja ter potrdil program njegovega dela.

SPREMEMBA V VLADI LR SLOVENIJE

Ker je tov. Vida Tomšič, dosedanji predsednik Kotrolne komisije Ljudske republike Slovenije, zaradi prevzema novih dolžnosti podala ostavko, jo je Predsedstvo Prezidija Ljudske skupščine LRS po predlogu predsednika vlade z ukazom z dne 20. februarja 1948 razrešilo njenih dolžnosti in imenovalo za predsednika Kontrolne komisije LRS Viktorja Avblja, dosedanjega javnega tožilca LRS.

Novi predsednik Kontrolne komisije LRS Viktor Avbelj je dne 25. t .m. zaprisegel pred predsedstvom Prezidija LS LRS.

IZ SEKRETARIATA PREZIDIJA LJUDSKE SKUPŠČINE LRS

IMENOVAN JE NOVI JAVNI TOŽILEC LR SLOVENIJE

Ob odhodu tov. Vide Tomšičeve v Beograd, je Prezidij Ljudske skupščine LRS imenoval za predsednika Kontrolne komisije dosedanjega javnega tožilca LRS tov. Viktorja Avblja.

Za javnega tožilca LRS je bil imenovan tov. Vlado Krivic, doslej pomočnik zunanjega ministra FLRJ.

Sklepi VI. plenuma CO Enotnih sindikatov Jugoslavije o osnovnih organizacijskih vprašanjih

Med letom 1947. je vse delovno ljudstvo naše dežele vlagalo ogromne napore v delo za izpolnitev prvega leta petletnega plana Trud in prizadevanje, ki so ju vložili naši narodi v to delo, so kronale veličastne delovne zmage. Prvo lansko leto se je z uspehom končalo.

»Največja zasluga za to gre našim delavcem, tehničnemu osebju in uslužbencem v podjetjih in rudnikih, naši slavni mladini, vsem tistim, ki so si neutrudno prizadevali v raznih ustanovah, od ministrstev navzdol, da bi bile naše težke naloge kljub vsemu pravočasno izpolnjene.« (Tov. Tito v svojem novoletnem govoru.)

Te uspehe je bilo mogoče doseči, ker vodita naše narode k novim delovnim zmagam naša Komunistična partija in tovariš Tito.

Ne glede na velike težave, na pomanjkanje surovin, orodja in strokovnih delovnih moči, delovno ljudstvo naše dežele vedno bolj razvija delovno tekmovalno vnemo za izpolnitev gospodarskih nalog drugega planskega leta. Povsod v naših podjetjih in ustanovah, v prometu in kmetijstvu, se dan za dnem krepi vsељudska borba za zgraditev socializma.

Enotni sindikati Jugoslavije so med dosedanjim svojim delom odigrali zelo veliko vlogo pri mobilizaciji in organizaciji delavcev in nameščencev, za izpolnitev nalog petletnega plana. Med svojim obsežnim političnim, prosvetnim in kulturno-umetnostnim delom so dosegli pomembne uspehe za dvig politične zavednosti in kulturne ravni delovnih množic. Sindikalne organizacije so dosegle prav tako precejšnje uspehe pri reševanju vprašanj, ki se neposredno gmotno tičejo delavcev in nameščencev.

Enotni sindikati so se med vsakdanjo borbo, ko so reševali svoje številne naloge, tudi organizacijsko krepili. Izboljšala se je tudi sestava sindikalnega aktiva, ki je politično in idejno močnejši in si je pridobil večje organizacijske izkušnje pri vodstvu množic. Enotni sindikati so pokazali tudi pomembno aktivnost pri krepitvi mednarodne enotnosti in solidarnosti delavskega razreda v okviru Svetovne sindikalne federacije.

Enotni sindikati Jugoslavije, ki sodijo, da sta mednarodna solidarnost delavskega razreda in enotnost mednarodnega delavskega gibanja najboljše orožje v boju za mir in demokracijo ter boljše življenje, bodo tudi nadalje delali z vsemi silami za utrditev svojih zvez z delavskimi gibanji drugih dežel, zvez, ki so zdaj vtelešene v Svetovni sindikalni federaciji.

Enotni sindikati Jugoslavije gledajo v Svetovni sindikalni federaciji veliko pridobitev mednarodnega proletariata in močan činitelj v demokratičnem taboru, v borbi poti ameriškemu imperializmu, zasužnjevalnemu Marshallovemu načrtu in proti njegovim hlapcem desnim socialistom, razbijačem enotnosti delavskega razreda. Zato VI. plenum CO Enotnih sindikatov v imenu delavskega razreda in ljudske inteligence naše dežele s studom obsoja protidelavsko početje vodstva Ameriške federacije dela in reakcionarnih elementov iz vodstva Kongresa industrijskih organizacij, ki s pomočjo reakcionarjev in britanskih Trade-Unionov in desnih socialistov v Evropi, izdajalcev interesov delavskega razreda, lakajev ameriškega imperializma, skušajo razbiti enotnost delavskega razreda v Franciji, Južni Ameriki in drugih deželah, razbiti Svetovno sindikalno federacijo in sindikalna gibanja nekaterih dežel spremeniti v agenturo ameriškega imperializma, da bi laže uresničevali zasužnjevalni Marshallov načrt.

VI. plenum ugotavlja, da so uspehi, ki so jih dosegli Enotni sindikati s svojim dosedanjim delom, mogli biti doseženi zaradi naših sedanjih družbenih pogojev, zavednosti in enotnosti delavcev ter nameščencev in zaradi pravilne politične linije ter pravočasnih organizacijskih ukrepov, ki so jih storila sindikalna vodstva za rešitev svojih nalog. Toda plenum prav tako ugotavlja, da so bile med dosedanjim delom storjene številne napake, ki se kažejo v birokraciji pri delu mnogih sindikalnih organizacij, v tem, da ni kontrole nad izpolnjevanjem sprejetih sklepov in navodil, v nepoučenosti nekaterih sindikalnih forumov o delu organizacij na terenu, v kršitvi demokratičnih načel pri delu nekaterih sindikalnih organizacij itd. Plenum ugotavlja, da so se te pomanjkljivosti in napake med preteklim delom mogle zgoditi zato, ker je bilo slabo in pomanjkljivo organizacijsko delo.

Da bi te slabosti, napake in pomanjkljivosti čimprej in čim popolneje odpravili, VI. plenum CO Enotnih sindikatov sklepa:

I.

O IZBOLJŠANJU METOD VODSTVA

1. Borba proti birokraciji v sindikalnem delu

a) Da bi iztrebili birokracijo iz dela sindikalnih organizacij, je treba odpraviti vsako nepotrebno pisanje okrožnic in aktov ter ga omejiti na dejanske potrebe. Krajevni odnosno sindikalni sveti in odbori so dolžni, da bolj neposredno vodijo svoje organizacije (z obiski, da se udeležujejo njihovih sej itd.) in da manj uporabljajo korespondenco. Odpraviti je treba vsako korespondenco med upravnimi odbori in pododbori podružnic.

b) Vsako sindikalno vodstvo je dolžno nuditi čim več neposredne pomoči svojim nižjim organom, pravočasno podrobno izdelati prejete sklepe in nuditi organizacijam na terenu podporo za njihovo izpolnitev.

c) Pri obiskovanju sindikalnih organizacij je treba izboljšati delo in doseči, da bo imelo več vsebine ter da bo bolj konkretno. Pri tej priliki je vsak funkcionar dolžen nuditi organizacijam potrebno podporo, odkrivati pomanjkljivosti in pojasnjevati vprašanja pri njihovem delu, dajati jim jasna in konkretna navodila, kako je treba delo organizirati. Odpraviti je treba nepravilni odnos do nižjih funkcionarjev. Z njimi je treba ravnati tovariško ter naglašati razen njihovih pomanjkljivosti tudi njihove delovne uspehe.

d) Sindikalna vodstva morajo imeti redno svoje seje in na njih obravnavati konkretna vprašanja ter sprejemati jasne sklepe.

Odpraviti je treba sprejemanje nejasnih in nekonkretnih sklepov, ne da bi poznali dejanske razmere na terenu. Odpraviti je treba tudi pojav, ki se kaže v tem, da se nekateri sindikalni forumi zadovoljijo le s sprejemanjem sklepov, ne skrbijo pa, da bi bili sklepi tudi izpolnjeni.

e) Uvesti in organizirati je treba stalno kontrolo nad izpolnjevanjem sklepov in navodil. Kontrola mora zagotoviti pravilno in pravočasno izpolnjevanje sklepov in takoj spočetka, ko se sklep začne uresničevati, odpraviti eventualne napake.

f) Upravni odbori podružnic so dolžni redno sklicevati svoje sindikalne aktive. Aktiv sestavljajo upravni odbor podružnice, njegov nadzorni odbor in komisije, pododbori in njihove komisije, poverjeniki sindikalnih grup in kontrolorji. Aktivu je treba pojasnjevati vse sklepe in navodila ter mu nuditi podporo za izpolnitev sklepov in navodil.

g) Sklepov in navodil CO, ki jih objavljajo glasilo CO »Rad« in drugi sindikalni forumi, ni treba s posebnimi okrožnicami sporočati organizacijam. Vsak sindikalni forum z upravnimi odbori podružnic vred je dolžen hraniti v svojem arhivu vse številke lista »Rad«. Priporoča se glavnim odborom in centralnim upravam, da po možnosti tudi oni sprejmejo podoben sklep.

Nadaljevanje na 2. strani.

Položaj v Češkoslovaški

Nova vlada Klementa Gottwalda je vlada Narodne fronte

Praga, 27. febr. (Tanjug.) Na podlagi predloga predsednika vlade Gottwalda je predsednik dr. Beneš imenoval nove ministre izpopolnjene in preosnovane vlade.

Predsednik vlade Klement Gottwald; podpredsedniki: **Antonin Zapotocky,** predsednik sindikalnega sveta; **Bohumil Laušman,** predsednik socialnodemokratske stranke; **Viljem Široky,** predsednik Komunistične partije Slovaške.

Novi člani vlade so: minister za industrijo **Zdenek Fierlinger,** soc. demokrat; minister za zunanjo trgovino **dr. Antonin Gregor,** komunist; minister za prosveto profesor **dr. Zdenek Nejedly,** komunist; minister za pravosodje **dr. Aleksej Čepička,** komunist; minister za notranjo trgovino **František Krajčir,** komunist; minister za promet **Alojz Petr,** ljud. stranka; minister za pošte **dr. Alojz Neumann,** narodni socialist; minister za socialno skrbstvo **Evgen Erban,** soc. dem.; minister za zdravje **Jozef Plojhar,** ljudska stranka; minister za prehrano **ing. Ljudmila Jankovicova,** soc. demokrat; minister za tehniko **Emil Šlehta,** nar. socialist; minister za unifikacijo **dr. Vavro Šrobar,** izven stranke; državni sekretar ministrstva za narodno obrambo **dr. Jan Ševčik,** slovaška dem. stranka.

V ostalih resorih ni bilo sprememb. Ostali so: notranji minister **Vaclav Nosek,** zunanji minister **Jan Masaryk,** finančni minister **dr. Jaromil Dolanski,** minister za informacije **Vaclav Kopecki,** minister za kmetijstvo **Jan Djuriš,** minister za narodno obrambo **general Svoboda,** državni sekretar v zunanjem ministrstvu **dr. Vladimir Clementis.**

Spremembe v češkoslovaških političnih strankah

Praga, 27. febr. (Tanjug.) Zadnji dogodki v Češkoslovaški so imeli za posledico pomembne spremembe v političnih strankah. Neuspeh reakcije, da bi spremenila smer demokratičnega razvoja države, je privedel do izgube vpliva in položajev desnih elementov v skoraj vseh strankah. Iz nacionalnodemokratske stranke je bil odstranjen dosedanji glavni tajnih Viljem Blažej, bivši minister za prehrano Mayer, poslanca Bernard in Gerner pa sta bila izključena iz predsedstva stranke. Na njihova mesta bodo prišle osebnosti, ki se zavzemajo za enotnost delavskega razreda. Socialnodemokratski člani sindikatov zahtevajo, da bi prišel zopet v predsedstvo stranke glavni tajnik Centralnega sindikalnega sveta in minister za socialno skrbstvo Evgen Erban, ki ga je desnica strank na kongresu v Brnu odstranila iz predsedstva.

Ministra Plojhar in Petr, predstavnika ljudske stranke v novi Gottwaldovi vladi, sta prevzela centralni aparat češke ljudske stranke kakor tudi njegovo osrednje glasilo »Lidova demokracie« in ustavila nadaljnje izhajanje reakcionarnih listov stranke »Vyvoj« in »Obzori«.

Čiščenje desničarskih elementov se izvaja tudi v Enotni zvezi čeških kmetov. Iz Zveze je bil odstranjen narodnosocialistični poslanec in bivši ugledni član agrarne stranke dr. Suchy in vrsta drugih bivših politikov agrarne stranke.

Po vesteh iz Bratislave je polkovnik Polak prevzel vodstvo slovaške demokratske stranke. Dosedanji predsednik demokratske stranke Letrich je prepustil vodstvo stranke polkovniku Polaku in akcijskemu odboru.

Dnevno povelje češkoslovaški armadi

Praga, 27. febr. (Tanjug) Minister za narodno obrambo general Svoboda in načelnik generalnega štaba general Boček sta izdala danes dnevno povelje na češkoslovaško armado, s katerim pozivata vse pripadnike armade, naj bodo na straži proti tujim vohunom in njihovim agentom, kakor tudi proti razbijačem enotnosti ljudstva ter armade, naj najenergičneje zavrnejo vsak poskus protisovjetske kampanje in poskus strankarsko-političnih sporov v armadi.

Ustanovna seja akcijskega odbora Narodne fronte

Praga, 27. febr. (Tanjug) V Pragi je bila ustanovna seja Centralnega akcijskega odbora Narodne fronte. Za predsednika je bil izvoljen **A. Zapotocky,** za podpredsednika generalni sekretar KP Češkoslovaške **Rudolf Slansky,** poslanec socialdemokratske stranke **Fierlinger,** poslanec narodne socialistične stranke dr. **Neumann** ter poslanec češke ljudske stranke **Ploynar.** Za sekretarja je izvoljen **Aleks Čepička.**

Češkoslovaški kulturni delavci za Narodno fronto

Praga, 27. febr. (Tanjug) Napredni duševni in kulturni delavci so izdali proglas, v katerem pozivajo vse kulturne delavce Češkoslovaške, naj ostanejo v tem zgodovinskem trenutku na strani ljudske skupnosti in se brezkompromisno postavijo na stran delovnega ljudstva.

Proglas je podpisalo 166 književnikov, univerzitetnih profesorjev, umetnikov in drugih kulturnih delavcev.

Dveletni plan bo izveden

Praga, 27. febr. (Tanjug.) Vseministrski koordinacijski odbor za izvedbo dveletnega gospodarskega načrta, Centralni sindikalni svet in Centralna načrtna komisija so izdali razglas, v katerem se poudarja, da bo delovno ljudstvo navzlic vsem težavam zavarovalo proizvodnjo in storilo vse, da bo načrt uresničen do 28. oktobra 1948. leta.

Vohunska afera na Slovaškem

Praga, 27. febr. (Tanjug). Ministrstvo za notranje zadeve sporoča, da so odkrili na Slovaškem novo vohunsko afero. Vohunska organizacija, ki jo je vodil nek uradnik slovaškega narodnega sveta, je bila organizirana na pobudo nekega člana slovaške emigrantske skupine v Londonu. Eden od članov organzacije je bil nameščenec bratislavskega konzulata neke tuje sile. V poročilu je rečeno, da je vohunska organizacija vzdrževala zvezo z emigranti po generalnih konzulatih dveh zapadnih sil.

Nekemu članu organizacije je v zadnjem trenutku pred aretacijo uspelo pobegniti v Avstrijo v osebnem avtomobilu nekega člana diplomatskega zbora.

Uradno poročilo o preiskavi v tajništvu slovaške demokratske stranke

Praga, 27. febr. (Tanjug.) Poverjeništvo notranjih zadev v Bratislavi je izdalo poročilo o izvedeni preiskavi v generalnem tajništvu slovaške demokratske stranke. V poročilu je rečeno, da so zaplenjeni razni dokumenti, kartoteke političnih nasprotnikov demokratske stranke in protidržavni letaki, katerih avtor je bil generalni tajnik stranke dr. Fedor Hodža. Kakor je znano, je imunitetni odbor narodne skupščine zahteval izročitev dr. Hodže sodišču.

Louis Saillant je bil pred odhodom iz Jugoslavije sprejet pri maršalu Titu

Beograd, 27. febr. Predsednik vlade FLRJ maršal Jugoslavije Josip Broz Tito je predvčerajšnjim popoldne v navzočnosti predsednika Centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije Djure Salaja sprejel generalnega sekretarja Svetovne sindikalne federacije **g. Louisa Saillanta.**

Louis Saillant je včeraj zapustil Jugoslavijo.

Na čast generalnega tajnika Svetovne sindikalne federacije Louisa Saillanta je bil v torek zvečer prirejen na Kolarčevi univerzi slovesen sestanek beograjskih sindikalnih aktivov.

Centralni odbor Enotnih sindikatov Jugoslavije je sprejel večje število brzojavk, pisem in resolucij od francoskih delavcev, ki so jim naši delavci poslali med stavko v Franciji pošiljke z življenjskimi potrebščinami, med drugim tudi sladkor za otroke francoskih stavkujočih delavcev.

Protestna brzojavka jugoslovanske mladine OZN proti Francovim zločinom nad španskimi rodoljubi

Beograd, 27. febr. Ob obsodbi vojaškega sodišča v Barceloni, s katero so bili 3 mladinci antifašisti obsojeni na smrt, šestorica pa na robijo, je poslal Centralni svet Ljudske mladine Jugoslavije OZN protestno brzojavko, v kateri odločno protestira proti novemu zločinu Francovega fašističnega režima, in prosi OZN, naj hitro intervenira, in ne dovoli, da bi fašisti izvršili ta zločin.

Preganjanje napredne demokratične mladine — je rečeno v brzojavki — ki se bori za svoje pravice, je v nasprotju z načeli, ki jih je proklamirala OZN.«

Novo imenovani kanadski poslanik v FLR Jugoslaviji izročil svoje poverilnice

Beograd, 27. febr. Novoimenovani izredni poslanik in pooblaščeni minister Kanade v FLRJ g. Emil Vaillant-cour je izročil včeraj opoldne predsedniku Prezidija Ljudske skupščine FLRJ dr. Ivanu Ribarju svoje poverilnice.

Slovesni predaji poverilnic sta prisostvovala sekretar Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Mile Perunićić in zunanji minister FLRJ Stanoje Simić.

RUMUNSKA VLADNA DELEGACIJA V VARŠAVI

Varšava, 27. febr. (Tanjug.) Včeraj je prispela v Varšavo na prijateljski obisk rumunska vladna delegacija s predsednikom vlade dr. Petrom Grozo na čelu.

Slovesnemu sprejemu na železniški postaji so prisostvovali predsednik poljske vlade J. Cyrankiewicz s člani vlade, tuji diplomatski predstavniki, predstavniki demokratičnih političnih strank in množičnih organizacij.

Po pozdravih je predsednik rumunske vlade **dr. Petru Groza** v krajšem govoru naglasil pomen prijateljskega obiska delegacije rumunske vlade v poljski prestolnici za krepitev in poglobitev prijateljskega sodelovanja med obema državama.

Sklepi VI. plenuma Centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije o osnovnih organizacijskih vprašanjih

Nadaljevanje s 1. strani

2. Poročevalska služba

a) Zaradi boljše poučenosti in jasnejšega vpogleda v delo nižjih organov je treba uvesti, da se pošiljajo zapiski s sej, redna pismena poročila o celotnem delu, poročila funkcionarjev s potovanj, redno spremljati statistične podatke, tisk itd.

b) Izboljšati je treba kakovost pismenih poročil o celotnem delu. Poročila morajo biti jedrnata in konkretna, urejena in jasna; zajeti morajo tudi nadaljnjo analizo osnovnih vprašanj z vsakega področja sindikalnega dela. S poročili je treba zajeti tudi vprašanje, kako članstvo politično reagira na posamezne dogodke, kakšna vprašanja ga najbolj zanimajo, kaj meni o vprašanjih preskrbe, mezd, norm itd.; kakšna in v čem se kaže delavnost ostankov saboterskih elementov.

c) Da bi bilo poročanje boljše in hitrejše, je treba organizirati pošiljanje kratkih nujnih informacij o najpomembnejših dogodkih, ki se dogajajo na terenu.

d) Odpraviti je treba nerednost in brezbrižnost pri izpolnjevanju statističnih obrazcev, izboljšati delo za zbiranje statističnih podatkov, pošiljati statistične podatke pravočasno, s statistično službo pa zajeti vse naše organizacije in celotno članstvo.

3. O demokratičnosti pri volitvah in delu sindikalnih organov

Da bi se sindikalne organizacije nadalje utrjevale in se krepila demokratična načela v Enotnih sindikatih kakor tudi, da bi se povečala odgovornost sindikalnih funkcionarjev pred množicami članstva in da bi vstopili v sindikalne organizacije še neorganizirani delavci in nameščenci, se določa naslednje:

a) Za volitve sindikalnih organov se uvaja tajno glasovanje. Glasuje se za vsakega kandidata posebej.

b) Vsak član sindikata, ne glede na spol in starost, ima pravico, da voli in da je izvoljen v sindikalne organe. Pri volitvah sindikalnih organov imajo pravico sodelovati le sindikalni člani. Direktorji, upravniki in personalni referenti podjetij in ustanov ne morejo biti člani upravnega odbora ali pododbora podružnice, lahko so pa člani vsakega drugega sindikalnega foruma.

c) Izvršnemu odboru centralnega odbora se nalaga, da izdela za volitve sindikalnih organov potrebne pravilnike.

d) Upravni odbori in pododbori podružnic so dolžni sindikalnemu članstvu redno poročati o svojem delu.

e) Odpraviti je treba nedemokratične delovne metode v nekaterih podružnicah, ki se kažejo v ukazovanju ter odrejanju in v tem, da se nekatera pomembna vprašanja, kakršna so tekmovalne obveznosti, rešujejo brez sodelovanja članstva ali se pa brez posvetovanja s članstvom rešujejo mezdna vprašanja, vprašanja norm, preskrbe itd.

f) Glede na nepravilnosti pri izrekanju sindikalnih kazni in ker primanjkuje navodil v tem pogledu, se nalaga izvršnemu odboru centralnega odbora, da prouči to vprašanje in izda potrebna navodila.

g) Odpraviti je treba nepotrebne izmenjave članov v sindikalnih forumih, do katerih prihaja zaradi njihovih neupravičenih premestitev; pri tem vprašanju je treba sodelovati z voditelji podjetij in ustanov. Pri tem se je treba varovati, da se ne ovirajo upravičene premestitve, in upoštevati je treba, da so sindikati kovačnica ter vir vodilnih kadrov za naše gospodarstvo in državno upravo, kakor za druge družbene organizacije. Izboljšati je treba sestavo sindikalnih forumov ter voliti vanje ljudi, ki imajo dovolj moralnih in političnih vrlin, sposobnosti, časa in volje za sindikalno delo — najboljše sindikalne aktiviste, udarnike, novatorje in racionalizatorje ter upoštevati, da je treba v sindikalne forume voliti tudi žene in mladino.

h) Sindikalna vodstva so dolžna izdelovati svoje delovne načrte za določeno razdobje in v njih zajeti najpomembnejša vprašanja, ki jih mora organizacija reševati, da bodo tako odpravljali slučajnost in zmedo iz sindikalnega dela.

II.

O VLOGI IN ORGANIZACIJI SINDIKALNIH ORGANOV

Sedanja vloga in organizacija nekaterih sindikalnih forumov je že postala ovira pri vodilnem delu in razvoju našega sindikalnega gibanja. Da bi se to odpravilo in glede na to, da struktura Enotnih sindikatov ni nespremenljiva, ampak da se mora prilagojevati potrebam, tako da bi sindikalne organizacije mogle laže izpolniti nalogo, ki jim je namenjena, se določa naslednje:

1. Glavni odbori

a) Glavni odbori Enotnih sindikatov bodo zajeli s svojim delom vsa področja sindikalne delavnosti in sicer: organizacijsko-instruktorsko, kadrovsko, za plače in tekmovanje, delovno zaščito, preskrbo in stanovanja, socialno zavarovanje, letne počitnice, kulturno-prosvetno delo, fizkulturo in šport, finance in statistiko.

O ustanovitvi oddelkov v posameznih glavnih odborih sklepa izvršni odbor glavnega odbora v sporazumu s centralnim odborom.

b) Glavni odbori zagotavljajo izpolnitev vseh sklepov in navodil centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije in centralnih uprav sindikalnih zvez. Glavni odbori so odgovorni pred centralnim odborom za delo vseh sindikalnih forumov in organizacij na ozemlju pristojne ljudske republike.

2. Centralne uprave sindikalnih zvez

a) Centralne uprave bodo zajele s svojim delom naslednja področja: organizacijsko-instruktorsko, za plače in tekmovanje, delovno zaščito, finance in statistiko. Izjeme so mogoče edino po sklepu izvršnega odbora centralnega odbora.

O ustanovitvi oddelkov v posameznih centralnih upravah sklepa izvršni odbor centralne uprave v sporazumu s centralnim odborom

b) Glavna naloga centralnih uprav je, da proučujejo vprašanja zgoraj omenjenih delovnih področij, da pri teh vprašanjih sodelujejo s pristojnimi državnimi organi in s centralnim odborom Enotnih sindikatov Jugoslavije; da pravočasno in pravilno načenjajo in obravnavajo ta vprašanja, da o njih sklepajo in dajejo navodila ter da kontrolirajo izpolnjevanje navodil in sklepov. Centralne uprave pošiljajo glavnim odborom navodila, ki jih dajejo svojim organizacijam.

c) Centralne uprave se bodo tudi vprihodnje zanimale za splošno stanje v svojih organizacijah na vseh delovnih področjih in bodo o tem prejemale poročila. Če se bo izkazalo potrebno, bodo centralne uprave proučevale tudi druga vprašanja na drugih področjih sindikalnega dela, n. pr. poklicne bolezni, vprašanje preskrbe, oblike kulturno-prosvetnega dela itd. V ta namen lahko ustanavljajo tudi začasne komisije.

d) Organizacijske spremembe v okviru sindikalne zveze so mogoče le po sklepu centralne uprave.

3. Federalni odbori sindikalnih zvez

a) Ukinejo se sekretariati sindikalnih zvez.

b) Ustanovijo se federalni odbori sindikalnih zvez, ki se volijo na letnih občnih zborih. Vsak federalni odbor ima plenum z najmanj 15 člani in izvršni odbor od 7 do 11 članov. Finančna kontrola federalnega odbora šteje najmanj 3 člane.

c) Sklep o ustanovitvi in ukinitvi federalnih odborov ter sindikalnih svetov sprejme izvršni odbor centralnega odbora na predlog glavnega odbora in centralne uprave.

d) Federalni odbori obsegajo s svojim delom ista področja, kakor centralne uprave. Izjema je mogoča, če prej na to pristane centralni odbor Enotnih sindikatov Jugoslavije.

Sklep o ustanovitvi oddelkov in komisij v federalnem odboru sprejme centralna uprava po posvetovanju z glavnim odborom.

e) Federalni odbori sindikalnih zvez so za svoje delo odgovorni glavnemu odboru in centralni upravi.

4. Krajevni sindikalni sveti

a) Krajevni odnosno okrajni sindikalni sveti se volijo na letnih občnih zborih članov odnosno njihovih zastopnikov, delegatov.

b) Krajevni odnosno okrajni sindikalni sveti obsegajo s svojim sklepom ista področja, kakor glavni odbori.

Sklep o ustanovitvi oddelkov in komisij v krajevnih, odnosno okrajnih sindikalnih svetih sprejme glavni odbor.

5. Krajevni odbori sindikalnih zvez

a) Krajevni odobri sindikalnih zvez se volijo na letnih občnih zborih članstva, odnosno njegovih zastopnikov, delegatov

b) Krajevni odbori obsegajo s svojim delom ista področja kakor glavni odbori.

Sklep o ustanovitvi oddelkov ali komisij v krajevnem odboru prejme federalni odbor odnosno centralna uprava po posvetovanju krajevnih odnosno okrajnih sindikalnih svetov.

c) Centralnim upravam sindikaln. zvez se nalaga, da ponovno proučijo vprašanje krajevnih odborov v svojih zvezah in da potem, ko se bodo posvetovali s centralnim odborom, sprejmejo sklep o ustanovitvi, odnosno ukinitvi posameznih krajevnih odborov dotičnih zvez.

d) Namesto krajevnega odbora se lahko na ozemlju okraja, kjer je več podružnic iste sindikalne zveze, ki so v podjetjih ali ustanovah medsebojno povezane po gospodarski ali upravni smeri, po sklepu federalnega odbora ali centralne uprave ustanovi okrajni odbor sindikalne zveze. Njegova organizacija in položaj v strukturi Enotnih sindikatov sta enaka kakor krajevnega odbora.

6. O združitvi sindikalnih zvez

Plenum soglaša s predlogom o združitvi naslednjih sindikalnih zvez:

a) Zveze delavcev in nameščencev živilske industrije Jugoslavije in Zveze delavcev in nameščencev tobačne industrije pod imenom »Zveza delavcev in nameščencev živilske in tobačne industrije Jugoslavije«.

b) Zveza hišnega pomožnega osebja se združi z Zvezo delavcev krajevne industrije in obrti Jugoslavije ter obdrži ime zadnje zveze.

7. O vlogi predsednikov in sekretarjev sindikalnih forumov

Predsedniki in sekretarji sindikalnih forumov so splošni voditelji teh forumov. Razen tega lahko vodijo tudi posamezne oddelke ali komisije. Predsednik je po odgovornosti prvi sindikalni funkcionar.

8. O delu finančnih kontrol

Obsoja se brezbrižnost in malomaren odnos nekaterih sindikalnih vodstev do dela finančnih kontrol, kar je omogočilo, da je prišlo do velikih nepravilnsoti pri trošenju sindikalnega denarnega premoženja, v nekaterih organizacijah pa celo do poneverb tega imetja. Finančne kontrole so dolžne redno vsak mesec temeljito pregledati celotno blagajniško poslovanje pristojnega sindikalnega foruma, finančne kontrole upravnega odbora podružnice pa razen tega najmanj enkrat v treh mesecih poslovanje blagajne vzajemne pomoči. Za vsako nepravilnost ali zlorabo sindikalnega denarnega premoženja, ki bi nastala zaradi nerednega dela finančnih kontrol, je treba razen neposrednega krivca pozvati na odgovornost tudi vse člane pristojne finančne kontrole.

9. O prostovoljnem družbenem delu

Zatreti je treba škodljiv pojav, da se za delo v sindikal· ı organizacijah iščejo in nameščajo samo poklicni funkcionarji in uradniki. Zaradi tega se zožuje baza in vloga Enotnih sindikatov in brez potrebe zvišujejo organizacijsko-upravni stroški. Sindikalne organizacije, predvsem pa upravni odbori podružnic, se pozivajo, da za pr ·tovoljno delo, tako vodilno kakor tudi admistrativno, angažirajo čim več delavcev in nameščencev, članov Enotnih sindikatov, ter jim zato to delo izkazujejo množično priznanje in nagrajujejo najzaslužnejše med njimi.

III.

O DELU SINDIKALNIH PODRUŽNIC

1. Izboljšati je treba delo sindikalnih podružnic ter odpravljati enostranskost pri njihovem delu, ki se kaže v tem, da se podružnice udejstvujejo samo na nekaterih področjih, zanemarjajo pa druga področja sindikalne delavnosti.

1. Odpraviti je treba brezbrižnost in malomaren odnos do izpolnjevanja sklepov IV. plenuma centralnega odbora, sklepov, ki govorijo o ustanovitvi komisij, pododborov in sindikalnih grup v sindikalni podružnici. Takoj je treba začeti ustanavljati in aktivizirati vse pomembne sindikalne organe, ki igrajo pomembno vlogo za razširjenje sindikalnega aktiva in potemtakem tudi pri reševanju nalog, ki čakajo sindikalne organizacije.

3. Zaradi uspešnejšega reševanja organizacijskih vprašanj in za izboljšanje dela sindikalnih podružnic na splošno, je treba pri upravnih odborih podružnic, ki štejejo nad 100 članov, ustanoviti organizacijsko komisijo, katero vodi sekretar upravnega odbora podružnice. Delo te komisije se organizira tako, da se posamezni njeni člani zadolžijo z enim ali več pododborov, odnosno z nekaj sindikalnimi grupami. Eden članov komisije je statistik, čigar naloga je, zbirati in urejevati predpisane statistične podatke. Eden članov komisije je informator z nalogo, da neposredno in po sekretarju pododbora ter poverjenikih sindikalnih grup zbira informacije o delu podružnic in podjetij in jih oddaja sekretarju odbora upravne podružnice.

Organizacijska komisija se ustanovi tudi pri pododboru podružnic, ki imajo nad 100 članov. Delo te komisije se organizira tako, da se vsak njen član zadolži z nekaj sindikalnimi grupami.

4. V podružnicah, v katerih so pogoji za ustanovitev krožkov »Tehnika in šport«, je treba v upravnem odboru uvesti funkcijo referenta za tehniko in šport, čigar dolžnost je, organizirati, pospeševati in združevati delo teh krožkov.

5. a) Sindikalne organizacije se pozivajo, da posvetijo posebno skrb vprašanju, da se sindikalno organizirajo še ne organizirani delavci in nameščenci in da s pojasnjevanjem in prepričevanjem zmanjšajo visoki odstotek neorganiziranih v vrsti sindikalnih organizacij.

b) Da bi sindikalna organizacija postala čim bolj množična, je treba razviti široko propagando, da se ljudje seznanijo z vlogo in pomenom Enotnih sindikatov za našo deželo ter življenje slehernega delavca in nameščenca; pri tem je treba uporabljati konkretne primere o uspehih sindikalne organizacije.

c) Odpraviti je treba nered pri evidenci nad organiziranimi in neorganiziranimi delavci in nameščenci s kartotekami, blagajniškimi poročili, članskimi izkaznicami in knjižicami, članskimi znamkicami itd.

d) Bolje je treba organizirati pobiranje članarine po poverjenikih sindikalnih grup. Članarino je treba določati po višini mesečne kosmate plače. (Pri tem se ne računa doklada za otroke.) Preprečiti je treba vsako pobiranje članarine z odtrgovanjem pri izplačevanju mesečnih plač.

e) Člana ki nad dva, odnosno tri mesece neopravičeno ne plača članarine, je treba opozoriti, da poravna članarino. Če tega ne stori, mu je treba odvzeti članško izkaznico (knjižico) in jo hraniti v arhivu upravnega odbora podružnice leto dni, potem jo pa uničiti, da se onemogoči neupravičeno legitimiranje in sploh uporaba članske izkaznice v kakršne koli namene. Ne morejo veljati za člane tisti, ki ne plačujejo redne članarine in tudi ne morejo imeti pravic sindikalnih članov.

f) Brezplačne letne počitnice ali olajšave v delavskih počitniških domovih ter pravice do denarne podpore iz ustrezajočega sindikalnega fonda lahko upravni odbor podružnice podeljuje samo članom sindikatov, ki so izpolnili sindikalno članstvo najmanj 11 mesecev, kar potrdijo s svojo urejeno člansko izkaznico. Izjeme so mogoče le po sklepu federalnega odbora, odnosno centralne uprave in na predlog upravnega odbora podružnice.

6. Sindikalne organizacije in zlasti upravni odbori podružnic se pozivajo, da posvetijo posebno pozornost novim delavcem in nameščencem, ki vstopajo dan za dnem v naša podjetja in ustanove. Razen sindikalnega organiziranja je treba tem delavcem pomagati, da se bodo čimprej znašli v novi okolici, jih seznaniti z življenjem in delom v podjetju ali ustanovi, jim pomagati pri reševanju stanovanjskih in drugih vprašanj.

Sindikalne organizacije morajo prav tako posvetiti potrebno pozornost našim rojakom, ki se vračajo iz tujine v domovino, da bi skupaj z nami sodelovali za njeno zgraditev.

7. Sindikalna vodstva in zlasti upravni odbori podružnic se pozivajo, da povečajo skrb za reševanje vprašanj, ki so življenjskega pomena za delavce in nameščence, kakršna so: plače, preskrba, stanovanja, socialno zavarovanje, delovna zaščita itd. Sindikalne organizacije so dolžne ta vprašanja reševati vzporedno z vprašanji, ki so v neposredni zvezi z izpolnitvijo gospodarskih nalog.

8. Obsoja se brezbrižnost in nepravilni odnos posameznih sindikalnih vodstev in zlasti upravnih odborov podružnic do vseljudskega imetja in v tem smislu vzgajati delavce in nameščence, nuditi podporo gospodarskim vodstvom pri varovanju imetja in opozarjati ljudske oblasti na tista gospodarska vodstva, ki so gluha za predloge sindikalnih organizacij glede varovanja vseljudskega imetja.

*

Razveljavljajo se vsi sklepi sindikalnih forumov, ki nasprotujejo sklepom tega plenuma

★

VI. plenum centralnega odbora Enotnih sindikatov Jugoslavije poziva vse sindikalne organizacije in vodstva, da se vneto zavzamejo za izpolnitev sklepov tega plenuma. V ta namen plenum poziva sindikalna vodstva, da organizirajo predavanja, na katerih bodo pojasnjevala in proučevala te sklepe.

VI. plenum izraža trdno prepričanje, da bo izpolnitev zgornjih sklepov pomenila velik korak naprej za utrditev Enotnih sindikatov; za nadaljnje razvijanje socialističnega tekmovanja; za povečanje storilnosti in izboljšanje delovne organizacije; za izboljšanje proizvodnih stroškov in izboljšanje kakovosti izdelkov; za povečanje skrbi za kulturne in gmotne interese delovnih ljudi in da se bodo sindikalne organizacije še tesneje povezale s sindikalnimi organizacijami v Ljudski fronti ter se nadalje usposabljale za izpolnitev vseh nalog, katere sta jim zastavila naša slavna Komunistična partija in tovariš Tito.

SKLEPI O FIZKULTURI IN »TEHNIKI IN SPORTU«

VI. plenum CO Enotnih sindikatov Jugoslavije ugotavlja, da je po IV. plenumu fizkulturno delo v fizkulturnih društvih in aktivih doseglo pomembne uspehe. Povečalo se je število fizkulturnih aktivov in društev, prav tako pa tudi število aktivnih fizkulturnikov in podpornih članov. Številni delavci in nameščenci so sodelovali v raznih množičnih fizkulturnih akcijah, športnih tekmah in manifestacijah doma in v tujini.

Tam, kjer so se delavci in nameščenci množično posvečali fizkulturi, sta se okrepila zdravje in delovna sposobnost delovnih ljudi, kar je omogočilo, da se še bolj zavzemajo za izpolnitev petletnega plana, za gospodarsko zgraditev naše domovine in dosego srečnega ter lepšega življenja.

Toda kljub doseženim uspehom plenum ugotavlja, da so še številne pomanjkljivosti in slabosti. Enotni sindikati si niso dovolj prizadevali, da bi fizkultura postala popolnoma last delavcev in nameščencev, da bi jim nudila zdrav in koristen počitek, veselje in razvedrilo z vajami in igrami. Prav tako so tudi pomanjkljivosti zlasti na področju splošne fizične vzgoje in razvoja organizacije »Tehnika in šport«.

Na podlagi te presoje o dosedanjem delu in nalogah, ki jih je naložil V. plenum Fizkulturne zveze Jugoslavije, sprejema VI. plenum CO Enotnih siddikatov Jugoslavije naslednje sklepe:

I.

Osnovna in glavna naloga sindikalnih organizacij pri pospeševanju fizkulture je, da zbere čim več sindikalnega članstva za redne vaje splošne telesne vzgoje. Zato je treba:

1. da podružnični upravni odbori storijo praktične ukrepe, tako da se bodo obstoječi fizkulturni aktivi posvečali izključno telesni vzgoji, v podružnicah, kjer jih pa ni, se naj takšni aktivi ustanovijo.

2. Vse sindikalne organizacije naj seznanijo svoje članstvo s predavanji, konferencami itd. o pomenu splošne telesne vzgoje. Posvetiti je treba posebno pozornost, da bo v fizkulturnih aktivih za splošno telesno vzgojo množično sodelovala delavska mladina in da bo čim več sindikalnih članov postalo aktivnih fizkulturnikov.

3. Razviti je treba široko agitacijo in propagando, da se aktivni fizkulturniki — člani naših društev in aktivov — pridružijo splošni telesni vzgoji in tekmujejo v ljudskem mnogoboju ter za znak fizkulturnika.

II.

Plenum opozarja na velike pomanjkljivosti sindikalnih organizacij pri izbiri fizkulturnih kadrov in da je treba usposobiti veliko število novih fizkulturnih kadrov ter nalaga:

1. glavnim odborom Enotnih sindikatov, da na republiške, okrajne, mestne in druge tečaje, ki jih prirejajo fizkulturni forumi, pošljejo določeno število tovarišev, ki se bodo usposobili za instruktorje za telesno vzgojo po petletnem planu za vzgojo fizkulturnih kadrov;

2. fizkulturnim društvom sindikatov, naj z večernimi tečaji in predavanji (seminarji) usposobijo čim več strokovnih fizkulturnih funkcionarjev za delo v fizkulturnih aktivih in društvih;

3. sindikalnim šolam centralnega in glavnega odbora, naj seznanijo svoje učence z osnovnimi nalogami fizkulture na predavanjih in začasnih praktičnih učnih urah;

4. sindikalnim organizacijam, naj pravilno izbirajo fizkulturne kadre in naj prepuščajo dolžnosti za fizkulturno delo v sindikatih tovarišem in tovarišicam, ki imajo strokovno izobrazbo, veselje in smisel za fizkulturo. Predvsem je treba za te dolžnosti določati fizkulturne funkcionarje z mladinske proge, demobilizirane borce Jugoslovanske armade, kakor tudi stare, izkušene strokovnjake;

5. centralnemu odboru in glavnim odborom, naj povečajo število dijakov na državnih fizkulturnih šolah iz vrst naših najboljših fizkulturnikov — delavcev in nameščencev, da se bodo usposobili za višje fizkulturne funkcionarje.

III.

Plenum pozdravlja in naglaša iniciativnost in prostovoljno delo članov mnogih sindikalnih organizacij za ureditev fizkulturnih terenov in pridobitev rekvizitov. Za nadaljnje podpiranje iniciativne graditve fizkulturnih objektov, terenov in preskrbo rekvizitov je treba:

1. da vsa sindikalna vodstva razvijajo živahno agitacijo med sindikalnimi člani in člani naših sindikalnih društev in aktivov za množično prostovoljno graditev fizkulturnih terenov, objektov, naprav, izdelovanje rekvizitov, graditev planinskih domov in izletnih točk;

2. da sindikalna vodstva nudijo podporo in zahtevajo, naj tudi uprave podjetij gmotno podpirajo svoje delovne kolektive pri graditvi fizkulturnih terenov, pri preskrbi rekvizitov in naprav ter naj v ta namen uporabljajo sredstva iz sklada vodstva;

3. da sindikalna fizkulturna društva in aktivi sledijo klicu Ljudske fronte in CO Enotnih sindikatov ter aktivno sodelujejo pri graditvi zadružnih domov, fizkulturnih objektov in terenov, ki bodo zgrajeni ob domovih;

4. da se člani fizkulturnih društev in aktivov kar najbolj zavzamejo za izpolnitev petletnega plana in zgraditev fizkulturnih objektov, ki je bil sprejet na V. plenumu Fizkulturne zveze Jugoslavije; od teh objektov bo 700 zgrajenih letos in del jih morajo zgraditi sindikalna fizkulturna društva in aktivi.

IV.

Plenum ugotavlja, da sindikalne organizacije, na katere se naslanjajo posamezna fizkulturna društva in aktivi, niso izpolnile sklepa IV. plenuma CO Enotnih sindikatov o kontroli nad finančnim poslovanjem fizkulturnih društev in aktivov. Ker ni bilo kontrole in zaradi slabe finančne politike, so nekatera fizkulturna društva zabredla v dolgove in druge gmotne težave. Da bi se odpravile te slabosti, plenum predlaga:

1. sindikalnim fizkulturnim društvom in aktivom, naj se v prihodnje začnejo vzdrževati iz lastnih sredstev, ker bodo dosegli polne dohodke: od pobiranja članarine aktivnih in podpornih članov, iz dohodkov raznih jekem in prireditev, iz odstotka sklada za kulturno-prosvetno delo, iz podpor na račun sklada vodstva, sindikata in ljudskih oblasti. Naj svoje finančno in materialno stanje uredijo na podlagi letnega proračuna z ustrezajočimi dokumenti in blagajniško knjigo;

2. krajevnim in okrajnim sindikalnim svetom, naj obvezno vsake tri mesece pregledajo finančno-materialno poslovanje fizkulturnih društev, ki se naslanjajo na sindikate in o tem poročajo svojim glavnim odborom; upravnim odborom sindikalnih podružnic pa, da pregledujejo finančno poslovanje v svojih fizkulturnih aktivih in o tem poročajo krajevnim odborom, odnosno krajevnemu ali okrajnemu sindikalnemu svetu.

V.

Plenum poziva sindikalne organizacije, naj izboljšajo idejno-vzgojno politično delo v naših društvih ter aktivih, zlasti si naj pa prizadevajo razvijati moralne in karakterne lastnosti naših fizkulturnikov, gojijo naj pri njih ljubezen do domovine, do naše slavne armade in krepijo ter utrjujejo bratstvo in enotnost naših narodov.

Izpolnitev te naloge je predvsem dolžnost krajevnih in okrajnih sindi-

Nadaljevanje na 3. strani.

Vlado Krivic — novi javni tožilec LRS

Novoimenovani javni tožilec LR Slovenije tov. **Vlado Krivic** se je rodil 1914. leta v Idrijskem logu pri Idriji. Šolal se je v Idriji, Murski Soboti, Ptuju in Ljubljani, kjer se je vpisal na univerzo in 1939. leta diplomiral na

pravni fakulteti. Na ljubljanski univerzi je sodeloval v naprednih društvih in vodil napredno študentsko gibanje. Kot borec za pravice delovnega ljudstva ni štedil svojih sil in nevarnosti pred preganjanji protiljudskih režimov tudi izven univerze. Zaradi svoje dosledne demokratične borbe je bil sprejet v SKOJ in kasneje za člana Komunistične partije. Policijski režimi so ga večkrat vrgli v ječo, pregnali so ga tudi v Ivanjico, kamor pa se je uprl oditi in zaradi slabosti protiljudskega režima v svoji borbi tudi uspel.

Ob fašističnem napadu na Jugoslavijo je bil tov. Vlado Krivic med prvimi v vrstah borcev, ki so se odločili za borbo proti okupatorjem. V Ljubljani je sodeloval pri organiziranju Osvobodilne fronte in s svojimi bogatimi izkušnjami v protifašistični borbi zlasti pripomogel, da se je OF razvijala in krepila v neprestanih akcijah proti okupatorju. Ko so ga fašisti konec 1941 izsledili, je pobegnil in se nato umaknil v ilegalo. Še nadalje je kot član okrožnega odbora, nato pa kot njegov sekretar posvetil svoje delo širjenju in dvigu Osvobodilne fronte v Ljubljani.

Ob pričetku velike poletne fašistične ofenzive l. 1942. je tov. Krivic odšel v partizane, kjer je bil nekaj časa pomočnik komisarja Glavnega štaba Slovenije. Kasneje je kot poverjenik Izvršnega odbora ponovno delal v Ljubljani, dokler se ni konec 1943 vrnil na osvobojeno ozemlje. Tu je bil sekretar Agitprop komisije pri IOOF in na zgodovinskem zasedanju Kočevskega zbora poslanec in predstavnik Ljubljane. Svoje sposobnosti in delavnost je tovariš Krivic posvetil osvobodilni borbi in krepitvi OF tudi s svojim delom v nadzorni komisiji in komisiji za izgradnjo oblasti pri IOOF.

Pred popolno osvoboditvijo slovenskega ozemlja je bil 1945 poklican v Beograd, od koder se je ob zmagoslavnem prodiranju osvobodilnih enot vrnil v Prekmurje, kjer je bil delegat SNOS-a. Po osvoboditvi je tov. Vlado Krivic ponovno delal v Beogradu na odgovornih mestih in bil v zadnjem času pomočnik ministra za zunanje zadeve FLRJ.

SEJA GLAVNEGA SVETA SIAU V TRSTU

SIAU VSTOPA V OSTREJŠO BORBO ZA DEMOKRATIZACIJO TRŽAŠKEGA OZEMLJA IN PRAVICE TRŽAŠKEGA LJUDSTVA

Tržaško ljudstvo zahteva imenovanje guvernerja in sklenitev trgov. sporazuma s FLRJ

Trst, 27. februarja

Dne 25. februarja se je sestal v Trstu glavni svet Slovensko-italijanske antifašistične unije za tržaško ozemlje, ki je razpravljal o političnih dogodkih od ustanovnega kongresa SIAU v oktobru 1947 dalje. Politično poročilo je podal tajnik izvršilnega odbora tov. Branko Babič. Dr. Angel Kukanja je po kratki diskusiji prebral spomenico Slovansko-italijanske antifašistične unije Varnostnemu svetu OZN o delovanju okupacijske anglo-ameriške vojaške uprave v coni A Julijske krajine, nato pa v coni A tržaškega ozemlja od začetka do danes. Po spomenici je tov. Uršič podal kratko organizacijsko poročilo.

Zaradi pomanjkanja prostora objavljamo le glavne misli iz poročila tovariša Babiča.

Trst — vojaško oporišče proti državam nove demokracije

V svojem poročilu je tov. Babič orisal politični položaj v svetu in dejal, da se v okviru politike dveh osnovnih taborov razvija tudi politična borba na tržaškem ozemlju. Anglo-ameriški imperialisti v svoji vojno-hujskaški politiki hočejo ustvariti v Trstu ne samo svoje gospodarsko in politično oporišče, pač pa v prvi vrsti vojaško oporišče proti državam nove demokracije in proti demokratičnim silam Italije. Trst bi bil v zvezi z Avstrijo za primer nove vojne ena izmed odskočnih desk vojaškega napada proti Jugoslaviji.

Že nad pet mesecev je minilo od uveljavljenja mirovne pogodbe, vendar še ni imenovan guverner. Anglo-ameriške okupacijske oblasti ne izpolnjujejo načel stalnega statuta tržaškega ozemlja kakor tudi ne določb drugih poglavij mirovne pogodbe z Italijo, ki se nanašajo na Trst. Takšen položaj ustreza vladam Združenih držav Amerike in Anglije, ki hočeta za nedoločen čas odložiti umik anglo-ameriških čet iz Trsta.

Anglo-ameriške okupacijske oblasti preprečujejo gospodarski stik z Jugoslavijo

Politiko zavlačevanja sporazuma o guvernerju je spremljala gonja proti Jugoslaviji, ki da pripravlja vdor na tržaško ozemlje. Ta gonja je hotela opravičiti zadrževanje anglo-ameriških čet na tem ozemlju, kjer anglo-ameriške okupacijske oblasti neposredno in posredno podpirajo reakcionarne in fašistične sile ter načrtno preganjajo vse, kar je resnično demokratično. Različne kampanje o »fojbah«, razni procesi proti partizanom in drugim protifašistom imajo namen, da bi oblatili partizansko gibanje, narodno-osvobodilno borbo, Jugoslovansko armado in dele ljudske oblasti. Obenem pa anglo-ameriški imperialisti dopuščajo reakcionarnim novofašističnim skupinam, da nemoteno razvijajo svojo zločinsko dejavnost.

V nadaljevanju svojega poročila je tovariš Babič omenil tudi gospodarsko politiko anglo-ameriške vojaške uprave, ki dopušča, da prenašajo sedeže raznih finančnih ustanov, paroplovnih družb in celo industrijskih podjetij v Italijo. Anglo-ameriške oblasti izdajajo odredbe, kot na primer ukaz št. 109, ki omogoča naraščanje brezposelnosti. Na drugi strani pa preprečujejo gospodarske stike z zaledними državami, predvsem z Jugoslavijo, kar bi edino lahko poživilo tržaško gospodarstvo. Medtem ko so odprta vsa vrata proti De Gasperijevi Italiji, so proti Jugoslaviji naperjene najrazličnejše carinske ovire.

Tov. Babič je omenil, da se v teh dneh mudi v Trstu jugoslovanska trgovinska delegacija z velikimi pooblastili za trgovinski sporazum z anglo-ameriško vojaško upravo. Delegacija nudi Trstu v zameno za določene industrijske proizvode v glavnem vse, kar Trst življenjsko potrebuje.

Anglo-ameriška biconalna politika

Marshallov načrt je Trstu dodelil vlogo tranzitnega pristanišča za tiste dežele, ki so sprejele Marshallov načrt. Tako bi se moral Trst dejansko odcepiti od držav srednje Evrope in Balkana kar bi popolnoma uničilo njegovo gospodarstvo.

Jugoslovanska vlada je že v novembru 1947 predlagala, naj bi ustanovili koordinacijski štab anglo-ameriških in jugoslovanskih oblasti s sedežem v Trstu, ki naj bi obravnaval gopodarska vprašanja celotnega tržaškega ozemlja. Ta predlog pa sta angleška in ameriška vlada v bistvu odklonili in z raznimi ukrepi še bolj razkosali tržaško ozemlje v dva dela. V popolnem nasprotju z določbami mirovne pogodbe je Trst nekakšna kopija nemške biconije.

Anglo-ameriška VU potvarja resnico o položaju v Trstu

Poročilo o upravi anglo-ameriškega področja tržaškega ozemlja, ki ga je poslal Varnostnemu svetu general Airey kot poveljnik tega področja, potvarja resnična dejstva o položaju v Trstu. General deli prebivalstvo tržaškega ozemlja na Italijane in komuniste ter trdi, da demokratično italijansko in slovensko prebivalstvo noče sodelovati v upravnih organih, ki jih je ustanovila anglo-ameriška vojaška uprava. Poročilo hoče ustvariti videz, da je med Slovenci in Italijani takšno nasprotje in sovraštvo, da ogroža javni mir in red na tržaškem ozemlju. S tem hoče opravičiti policijsko nasilje anglo-ameriške vojaške uprave proti demokratičnemu gibanju.

Delo imperialističnih podružnic

Okupacijska vojaška uprava se poslužuje za svoje namene stranke bivših CLN, katerih vodstvo so agenture anglo-ameriškega imperializma. Voditelji teh strank poskušajo maskirati svoje izdajstvo osnovnih interesov italijanskega ljudstva z lažno obrambo italijanstva in razvijajo zato gonjo nacionalne mržnje proti slovanskemu prebivalstvu.

Tov. Babič je nato orisal nacionalno zapostavljanje in oviranje kulturnega in gospodarskega razvoja slovanskega prebivalstva na tržaškem ozemlju ter pokuse, da bi razbili Ovobodilno fronto s tako imenovano »Slovensko demokratsko zvezo«.

Okrepitev borbe za demokratične pravice in odločna zahteva po imenovanju guverneja

Anglo-ameriške vojaške oblasti namenoma ne izpolnjujejo določb mirovne pogodbe, kajti za imperialiste je Trst »zapadna predstraža«, kakor je odkrito izjavil član predstavniške zbornice ZDA Nickson. Zato ni dvoma, da bo pritisk na demokratične sile tržaškega ozemlja še večji, da se bo politična borba še bolj zaostrila. Tov. Babič je zato poudaril, da je treba razširiti in okrepiti demokratične vrste, razkrinkavati agente anglo-ameriških imperialistov ter okrepiti bratstvo slovansko-italijanskih demokratičnih množic v enotni fronti proti imperializmu.

V duhu sklepov ustanovnega kongresa je treba nadaljevati borbo za uresničenje nalog, ki jih je začrtal kongres. Zahtevati je treba **spoštovanje mirovne pogodbe in v prvi vrsti imenovanje guvernerja.** Svetovno demokratično javnost je treba seznaniti z imperialističnimi metodami anglo-ameriške vojaške uprave in v vrste Slovansko-italijanske antifašistične unije vključiti vse, kar je demokratično iskreno in pošteno, da bi preprečili, da Trst ne bo žarišče novih vojnih zapletljajev, temveč mesto zbližanja med Jugoslavijo in novo, resnično demokratično Italijo.

Protestna nota jugoslovanske vojaške misije v Berlinu zavezniškemu nadzorstvenemu svetu

Sklepi angloameriških oblasti o ustavitvi izročanja vojnih zločincev so groba kršitev mednarodnih pogodb

Berlin, 27 febr. (Tanjug). Ob enostranskem sklepu angloameriških okupacijskih oblasti, ki so popolnoma onemogočile nadaljnje delo v njihovih conah jugoslovanskim delegacijam za ugotavljanje vojnih zločincev, je poslal šef jugoslovanske vojaške misije v Nemčiji generalni poročnik **Venčeslav Holjevac** zavezniškemu nadzorstvenemu svetu protestno noto, v kateri je med drugim rečeno:

Jugoslovanska delegacija za ugotavljanje vojnih zločincev v ameriški okupacijski coni je bila na podlagi sporočila ameriških vojaških oblasti, prejetega od ameriškega oddelka za vojne zločince, prisiljena prenehati z delom in 25. januarja letos zapustiti ameriško cono, ker so ji prepovedali nadaljnje delo in bivanje v coni.

Jugoslovanska delegacija v britanski coni Nemčije je bila 27. januarja letos obveščena z aktom britanskega oddelka za zvezo z zavezniškimi misijami, da je po odredbi britanskega vojaškega guvernerja izročanje vojnih zločincev začasno ustavljeno in da se je postopek pri izročitvi spremenil zaradi sklepa, da je treba vsako zahtevano osebo predhodno postaviti pred posebno sodišče ne glede na to, če je odobritev že odobrena ali ne.

Zaradi takega položaja opozarja jugoslovanska vojaška misija, da jugoslovanska delegacija za vojne zločince v dveh in pol leta dela v ameriški okupacijski coni zaradi stališča pristojnih ameriških **oblasti ni imela možnosti izvršiti svoje naloge, tako da je ostalo v tej coni še naprej večje število vojnih zločincev.**

Jugoslovanska vojaška misija ne more soglašati s sklepom ameriških oblasti, v smislu katerega se navzočnost in delo predstavnikov FLRJ za ugotavljanje vojnih zločincev v ameriški coni enostransko odpoveduje, ker zahtevajo iskanje vojnih zločincev in preiskave v zvezi s tem delo na terenu v sami coni in ker to delo še ni končano.

Jugoslovanska vojaška misija ne more soglašati z enostranskim sklepom britanskih oblasti, ki samovoljno spreminja postopek pri izročanju vojnih zločincev, s katerim se praktično onemogoča nadaljnje delo predstavnikov FLRJ v britanski coni, ker tak postopek ni določen v nobeni mednarodni pogodbi ter zavlačuje in onemogoča končno rešitev vprašanja izročanja in kaznovanja vojnih zločincev.

V noti je nadalje rečeno, **da je izročanje in kaznovanje vojnih zločincev, sodelavcev okupatorja in izdajalcev določeno in urejeno v mednarodnih pogodbah (moskovska deklaracija, londonska pogodba in zakon št. 10 zavezniškega nadzorstvenega sveta), zaradi česar pomenijo sklepi angloameriških oblasti v Nemčiji grobo kršitev mednarodnih pogodb, sklenjenih med zavezniki. Nota zahteva, naj zavezniški nadzorstveni svet razveljavi enostranske sklepe ameriških in britanskih oblasti v Nemčiji.**

Akcija za pomoč grškim rodoljubom

Glavnemu odboru AFŽ Slovenije so poslali prispevke za pomoč grškemu ljudstvu:

	din
AFŽ Lož	106.50
AFŽ Rakek	4000.—
Pionirji v Grahovem	80.—
AFŽ in LMS Šmarata	315.—
AFŽ Podcerkev	295.—
AFŽ Grahovo	170.—
AFŽ Podgora	200.—
Uslužbenci soc.-prosv. odseka OLO Rakek	575.—
AFŽ Cerknica	1.500.—
AFŽ Markovec	256.—
AFŽ Martinjek	309.—
Zigmund Anton, Stari trg	150.—
Perušek Franc, Stari trg	100.—
Vampelj Jože, Nadlesk	1.000.—
Zabukovec Jakob, Stari trg	100.—
Lipovec Nikola, Stari trg	100.—
Mlakar Amalija, Stari trg	200.—
Lenarčič Ivan, Stari trg	50.—
Komel Mira, Stari trg	200.—
Pionirji šole Rov. Žiberše	170.—
OLO Rakek	150.—

*

Kranj, 27. februarja

Delovni kolektiv tovarne »Inteks« v Kranju se je obvezal, da bo dve uri v mesecu delal za pomoč grškemu ljudstvu, in sicer vse dotlej, dokler si ne bo dokončno priborilo svobode. Skupni prispevek za pomoč grškemu ljudstvu bo tako mesečno znašal okrog 30.000 din. (I. P.)

Člani sindikalnih podružnic Mestnega ljudskega odbora v Kranju so sklenili darovati mesečno vsak po 2% od svoje mesečne plače za pomoč grškemu ljudstvu. Prispevke bodo zbirali vse dotlej, dokler ne bo borba grškega ljudstva zmagovito končana. (F. M.)

Novo mesto, 27. februarja

Sindikalna podružnica na okrajnem LO v Novem mestu je zbrala 3334 din prostovoljnih prispevkov. Akcija se nadaljuje. (K.)

Postojna, 27. februarja

Za boreče se ljudstvo v Grčiji so zbrali v postojniškem okraju te-le prispevke: **Sindikalne podružnice pri OLO** 2478 din, **sindikalna podružnica postaja Postojna** 2505.50 din, **sindikalna podružnica okrajnega magazina** pa 655 din. Tovariš **Parma Angelo** je daroval 100 din. Skupno so nabrali 5758.50 din. (L. B.)

Celje, 27. februarja

V četrtek zvečer je bila v dvorani ljudskega gledališča v Celju akademija, katere dobiček je šel v korist fondu za pomoč demokratični Grčiji. Prireditev je lepo uspela. Množična udeležba ljudstva na akademiji dokazuje, s kakšnim zanimanjem spremlja celjsko prebivalstvo osvobodilno borbo demokratičnega ljudstva Grčije. (Š. D.)

Tretji dan državnega prvenstva v smučanju

Planica, 27. febr.

V nadaljevanju državnega prvenstva v smučanju so bili doseženi v slalomu naslednji rezultati:

Člani: 1. Mulej Tinček (Prešeren) 1.38.4, 2. Magušar Marjan (Partizan) 1.43.6, 3. in 4. Lukanc Matevž (Tržič) in Čop Franc (Polet) oba 1.45.2, 5. Krmelj Janko (Tržič) 1.52.

Rezultati v alpski kombinaciji za člane pa so naslednji: 1. Mulej Tinček (Pr) 199, 15, 2. Lukanc Matevž (Tr) 207, 26, 3. Magušar Marjan (Par) 217, 21, 4. Lukanc Slavko (Tr) 222, 60, 5. Čop Franc (P) 225, 66 itd.

Članice: 1. Katnik Vida (Gr) 2.13.1, 2. Lukanc Darinka (Tr) 2.30.8, 3. Čop Krista (P) 2.31.6, 4. Urbar Nada (Udarnik, Kranj) 2.35.1, 5. Praček Lojzka (Gr) 2.42 itd.

Plasman tekmovalk za alpsko kombinacijo je naslednji:

1. Katnik Vida (Gr) 350.52 točke, 2. Lukanc Darinka (Tr) 381.80, 3. Urbar Nada (U K) 388.62, 4. Praček Lojzka (Gr) 389.80, 5. Švigelj Poldka (Crvena zvezda) 407.06 itd.

Mladinci: 1. Četina Janko (Kl) 1.59.9, 2. Dornik Ludvik (Tr) 2.01.8, 3. Kunčič Jože (Gr) 2.03.1, 4. Budinek Vojtek (Kr g) 2.04.8, 5. Lubej Borut (E) 2.12 itd.

Plasman mladincev v kombinaciji je naslednji:

1. Četina Janko (Kl) 272.29 točke, 2. Dornik Ludvik (Tr) 276.98, 3. Kunčič Jože (Gr) 278.71, 4. Budinek Vojtek (Kr g) 279.98, 5. Ulčar Jože (Pr) 290.84 itd.

Mladinke: 1. Krmelj Jožica (Sl. Konjice) 2.20.6, 2. Pristov Sonja (Gr) 2.38.7, 3. Daler Hedvika (Gr) 2.44.6, 3. Erman Mara (Sent Vid) 2.55.5, 5. Medved Jana (E) 3.04.5.

Plasman mladink za kombinacijo je naslednji:

1. Krmelj Jožica 392.58 točke, 2. Erman Mara 442.55, 3. Torkar Marija 448.20, 4. Mrvar Špelca 504.91, 5. Jezernik Ruža 515.57.

V četverni kombinaciji pa so se tekmovalci po tekmah v smuku in slalomu plasirali takole:

1. Bertoncelj Jože (Par) 0.00 točke, 2. Krmelj Jože (Tr) 14.00, 3. Štefe Janko (Tr) 24.90, 4. Micceli Marjan (Par) 46.52, 5. Pogačnik Tone (Gr) 59.32 itd.

★

V troboju smučarjev univerz iz Ljubljane, Zagreba in Beograda je končno stanje v alpski kombinaciji naslednje: 1. Bizjak Ljubo (Lj) 239.37, 2. Hladnik Damjan (Lj) 243.39, 3. Senčar Dušan (B) 257.40, 4. Kumar Henrik (Z) 286.79, 5. Glorgijevič Vlado (B) 326.21 itd.

Končno stanje v tekmovanju po točkah je naslednje: 1. reprezentanca ljubljanske univerze 815.92 točke, 2. Zagreb 951.77, in 3. Beograd 1267.13.

Državno prvenstvo v teku na 18 km

Danes se je v Planici pričelo tekmovanje v teku na 18 km za klasično kombinacijo in posamezno. Na tekmovanju je nastopilo vsega skupaj 85 tekmovalcev.

Rezultati so naslednji:

1. Pogačnik Tone (Gr) 1.12,50, 2. Knific Jože (Gr) 1.13,01, 3. Razinger Tone (Par) 1.13,02, 4. Smolej Franc (Gr) 1,13,32, 5. Kordež Matevž (Kr) 1.14,13, 6. Sinko Braco (P) 1.18,55, 7. Žemva Lovro (Gorje) 1.19,17, 8. Rožič Janez (Rateče) 1.20,59, 9. Vidic Andrej (Pr) 1.21,46, 10. Bem Ferdo (Kropa) 1.21,48, 11. Klančnik Lojze (Mojstrana) 1.22,11.

V klasični kombinaciji so se plasirali na današnjem teku takole:

1. Pogačnik Tone, ki mu sledo Knific, Razinger, Kordež, Rožič in Vidic. V četvorni kombinaciji je vrstni red naslednji: Pogačnik, Langus, Fanedl, Razinger in Legvart.

VREMENSKO POROČILO HIDROMETEOROLOŠKE SLUŽBE

Stanje dne 27. februarja: Močan barometrski maksimum s središčem nad Češko se je ojačil in se razteza od južne Skandinavije do Turčije. V tem področju dalje traja jasno vreme. Barometrski minimum pri Balearih povzroča dež v zapadnem Sredozemlju, toda pri nas še nima vpliva.

V Sloveniji je bila jutranja temperatura nižja kot kjer koli drugje v Evropi, vštevši Rusijo: Ljubljana-aerodrom —21, Ljubljana-mesto —19, Celje —24, Maribor —20, Novo mesto —18, Planica —16, Jezersko —20, Ajdovščina —3.

Vremenska napoved za soboto 28. februarja: naraščajoča oblačnost, toda v splošnem še sočno vreme, temperatura se bo dvignila.

Nadaljevanje z 2. strani.

kalnih svetov, krajevnih odborov in podružničnih okrajnih odborov, ki morajo v načrt svojega kulturno-prosvetnega dela zajeti tudi vse fizkulturnike — člane sindikata — v kraju, okraju, odnosno podjetju.

Razen tega je treba odločno izboljšati redne sestanke in predavanja v fizkulturnih društvih ter aktivih sindikatov. Na njih je treba razpravljati o krepitvi športne discipline, o odnosu fizkulturnikov do skupnosti, o varovanju in krepitvi ugleda naše države, zlasti pri mednarodnih športnih in fizkulturnih srečanjih.

Plenum ugotavlja, da prihaja na raznih športnih prireditvah in tekmah še vedno do izraza nedisciplina in da se igralci sprejo ter pretepajo, dalje do provokatorskih izpadov naših sovražnikov, zato poziva sindikalne organizacije in vse člane Enotnih sindikatov, naj ostro pobijajo te nezdrave pojave.

VI.

Ko plenum naglaša pomen organizacije »Tehnika in šport« za vzgojo kadrov za naše gospodarstvo in za obrambno moč države, sodi, da je razen splošne telesne vzgoje tudi ena pomembnih nalog sindikalnih organizacij, da vsestransko podpirajo in pospešujejo organizacije »Tehnike in šport«.

V zvezi s tem je prva naloga glavnih odborov in krajevnih sindikalnih svetov, da v sporazumu s pristojnimi republiškimi in mestnimi komisijami »Tehnika in šport« takoj začnejo v največjih podjetjih organizirati društva za posamezne stroke »Tehnike in šport« in njihove krožke.

Upravni odbori sindikalnih podružnic morajo skupaj z vodstvi podjetij priskrbeti krožkom »Tehnike in šport« prostore za razne delavnice in minimum materialnih sredstev za delo teh delavnic ter upoštevati, da brez delavnic ni organizacije »Tehnike in šport« in ne usposabljanja kadrov.

Glavna naloga krožkov je izobrazba strokovnih kadrov, pilotov motornih letal, letalskih modelarjev in izdelovalcev jadralnih letal, ladijskih modelarjev in športnih brodarjev, motociklistov, šoferjev-amaterjev, gradbenikov, strojnikov, elektrotehnikov, arhitektov, radioamaterjev in fotoamaterjev, in sicer predvsem iz vrst delavske mladine. Krožke za omenjene stroke je treba razvijati le tam, kjer so za to potrebni pogoji.

V šole, centre in razne tečaje za pouk posameznih strok »Tehnike in šport« je treba pošiljati najboljše, najtrdnejše in najzvestejše mlade delavce in delavke.

Društva, krožki »Tehnike in šport« najmočnejših podjetij se morajo povezati z vasjo, z Ljudsko fronto in Ljudsko mladino na vasi, da bodo nudili podporo pri organiziranju ustrezajočih krožkov »Tehnike in šport« za usposabljanje kmečke mladine in kmetov za določene naloge pri elektrifikaciji podeželja, za opremo zadružnih domov itd.

VII.

Plenum pripisuje velik pomen preusmeritvi fizkulturnega dela na splošno telesno vzgojo in na utrditev organizacije »Tehnika in šport« ter priporoča:

1. da člani centralnega odbora glavnih odborov Enotnih sindikatov, odnosno člani njihovih fizkulturnih oddelkov aktivno delajo v zveznih, odnosno republiških odborih za splošno telesno vzgojo in v pristojnih komisijah »Tehnika in šport«;

2. da fizkulturni referenti krajevnih in okrajnih sindikalnih svetov aktivno delajo v pristojnih odborih za splošno telesno vzgojo, referenti za »Tehniko in šport« pa v pristojnih in mestnih komisijah »Tehnika in šport«;

3. da funkcionarji centralnih uprav in federalnih odborov pomagajo in aktivno delajo v fizkulturnih društvih, ki se naslanjajo na njihovo zvezo, v odborih ustrezajočih fizkulturnih forumov, kakor tudi da sodelujejo in podpirajo pristojne komisije »Tehnika in šport« njihova društva in krožke; da se dosedanji fizkulturni odseki imenujejo enotno na vsem ozemlju FLRJ fizkulturni aktiv, da se osamosvojijo ter okrepijo med nadaljnjim delom;

4. da organizacije Enotnih sindikatov še nadalje posvečajo skrb in ustvarjajo materialne pogoje za nadaljnje delo sindikalnih fizkulturnih društev, ki morajo postati kvalitetna. Fizkulturna društva morajo še bolj podpirati fizkulturne aktive in jim nuditi strokovno podporo in dati terene, dvorane in naprave;

5. da se planinstvo in šah glede na svoje tradicije in posebnosti v smislu sklepov V. plenuma CO Fizkulturne zveze Jugoslavije osamosvojita in povežeta v ustrezajočih šahovskih središčih in planinskih društvih.

Plenum poziva vse sindikalne organizacije, vse člane Enotnih sindikatov, vse delavce in nameščence, da izpolnijo zastavljene naloge. Plenum je prepričan, da bodo Enotni sindikati storili vse, tako da bo fizkultura postala last širokih množic; da se bodo usposobili za narodno gospodarstvo in za obrambno moč naše domovine tisoč novih tehničnih kadrov.

Srpeničani dobro gospodarijo...

V Gor. Soški dolini, nekaj kilometrov pred Bovcem leži stisnjena med visoke bregove gora, vas Srpenica. Do septembra lanskega leta so Srpeničani živeli v coni A pod upravo Angloameričanov. Kljub vsem šikanam Srpeničani niso prekrižanih rok čakali na priključitev k Jugoslaviji. Imeli so že svoj odbor. Predsednik KLO-ja, star partizan tov. Trebše, je že v teh časih skupno s tovariši razglabljal, kje in kako bo vas poprijela za delo, ko bo postala svobodna, kako si bo organizirala dobro lokalno gospodarstvo, da bi gospodarsko dvignila svoj kraj, ki v dvajsetih letih suženjstva ni prišel nikamor naprej. Naredili so dober načrt, v katerem je veliko domiselnosti...

Delavci s sekirami izsekavajo kredo iz več metrov debelih slojev, ki jo nato v oprtnjakih nosijo do sušilnice

*

Kmalu po priključitvi so poslali v Ljubljano na ministrstvo za industrijo pismo, ki so mu priložili košček surove krede, izkopane blizu vasi. Odgovor so kmalu dobili. Krajevno podjetje »Kreda« se je glasil naslov. Naprej stoji: Na vaš dopis z dne..., tako kot je to običajno pri podobnem dopisovanju. Za uradnim uvodom pa je stalo:

»Primerek vaše krede smo odstopili v analizo Zavodu za industrijsko raziskovanje LRS in tovarni barv in lakov Perunika v Zagrebu. Tam so ugotovili, da je vaša kreda uporabna;

kot sredstvo za poliranje, in sicer nepredelana, torej naravna in samo zmleta;

kot polnilno sredstvo za emajle, za barve, naravna; za svetlejše barve mora biti očiščena;

kot sredstvo za izdelovanje vodenih barvic in v industriji lakov očiščena;

kot polnilo za izdelovanje linoleja, v industriji kovin, usnja, lima, stekla apreturi, emajla, papirja in eventuelno v industriji vžigalic.«

Na koncu pisma pa je bilo še pripisano, da se za njihovo kredo zanima več tovarn in da naj podjetje »Kreda« piše tovarnam, kdaj, koliko in po kakšni ceni lahko dostavi kredo.

Nad vsem tem je bil pripravljen odbor skoraj presenečen. Da je njihova kreda uporabna za toliko najrazličnejših izdelkov in da bi jo mnogo tovarn precej kupilo, pač niso pričakovali. Do sedaj so bili prepričani le o tem, da kredo potrebuje vsaka šola. Podjetje »Kreda« je bilo takrat komajda registrirano.

*

Iz Ljubljane je prišel v Srpenico profesor-geolog in si ogledal ležišča krede nad Sočo, nedaleč od vasi. »Le malo manjka, pa bi bila vaša kreda ena od najkvalitetnejših kred, kar jih poznamo. Taka bi prišla v poštev tudi za najfinejše izdelke v industriji kozmetičnih preparatov. Sicer pa še ni rečeno, da ne bi v globljih slojih naleteli tudi na to najkvalitetnejšo kredo. To bi lahko prodajali v vrečicah po kilogramu,« je povedal geolog. Ugotovil je tudi, da imajo Srpeničani okoli vasi skoraj neizčrpne zaloge krede in da so je prejšnji gospodarji prav za prav le malenkost odpeljali odtod. Pri takih perspektivah se je odbor resno lotil dela s ciljem, da podjetje čimprej vsaj toliko ureде, da bo zadovoljilo vsaj potrebe onih ki so kredo najbolj iskali.

Kmalu so v rudniku nad Sočo zavihteli delavci sekire v več metrov debele sloje krede. Nekaj več kakor sto metrov nad rudnikom pa so postavili prvo sušilnico za kredo. Sušilnica je podobna onim v opekarnah, kjer na zraku suše surovo izdelano opeko. Na dnu slojev je nekaj delavcev s sekirami sekalo velike kose krede. Drugi jih je nalagal tovarišu na oprtnjak. Ta se je po vijugasti stezi vzpel do sušilnice in jo zložil v police, kjer se je kreda posušila. Pet kvintalov na dan je bila začetna proizvodnja. Kreda se je posušila in prve pošiljke so šle v tovarno. Naročila pa so vedno večja. Ta bi jo rad 50 stotov, oni že 60. Za kredo se zanimajo soboslikarji iz Ljubljane in najrazličnejše druge ustanove.

Krajevni odbor je potem iskal tovariša, ki bi sprejel upravo podjetja. Pred nedavnim se je za to odločil star Srpeničan, ki je pred fašisti pobegnil v Jugoslavijo. Ta se spozna na knjigovodstvo in vse ostale posle. Tudi ljudska oblast je upoštevala prizadevnost Srpeničanov. Za svoje podjetje so dobili več sto tisoč dinarjev kredita. Kredit bodo koristno uporabili tako, da bodo lahko zadovoljili tudi tiste, ki želijo kar na tone krede.

*

V sobi krajevnega odbora Srpenica so se zbrali vsi odborniki. Tov. Žagar, ki je predsednik živinorejske zadruge, je pred prihodom upravnika vodil posle »Krede«. Na sestanku je bil navzoč tudi bodoči upravnik. Dve točki je obsegal dnevni red. Prvič so se domenili in približno ugotovili začasno ceno za kredo, plače delavcem, zavarovanje, davek na potrošnjo, direktorski fond in še nešteto stvari so upoštevali. Dokončna in pravilna pa ta cena še ni. To bodo imeli šele po nekaj mesecih, ko bo urejeno knjigovodstvo in bodo iz najrazličnejših postavk razvidni vsi stvarni stroški. Začasno ceno so morali določiti že zaradi tega, ker je v sušilnici precej krede, ki bi jo tovarne rade odkupile.

Potem pa so pregledali letošnji plan razvoja podjetja in najvažnejših gradenj, ki so s tem v zvezi. Prvo in najvažnejše delo bo mehanizacija obrata. To bo precej pocenilo ceno kredi. Sedaj delavci nosijo na ramah kredo iz globeli v sušilnice. Še letos pa bodo v dno izpeljali tračnice, po katerih bo drsel vagonček, napolnjen z nasekano kredo. Na vrhu bodo postavili tudi majhno hišico, v kateri bo električni motor.

Produkcija se bo že samo zaradi tega dvignila. Danes je potrebno pet in tudi več delavcev, da znosijo kredo, ki jo naseka en sam delavec, do sušilnice. Potem bodo lahko vsi sekali, pa bo še premalo za vagonček, ki bo neprestano brzel gor in dol. Podjetje »Kreda« bo po mehanizaciji zaposlovalo več delavcev.

Ker se bo povečala produkcija v izkopu, bodo letos postavili tudi dve novi sušilnici. V prvo bodo nalagali vlažno kredo, istočasno bodo iz tretje že odvažali suho. Tudi mlin za mletje krede v kredno moko bodo kmalu postavili.

*

Srpeničani pa se ne bodo zadovoljili samo z rudnikom. Že letos bodo stopili v stik z turističnim društvom Slovenije in objasnili vse možnosti razvoja turizma v njihovi dolini.

Predvsem bodo povedali o prirodnih lepotah tega kraja, ki jih le malokateri Slovenec pozna. Da so od tod dostopne tudi gore, s katerih je prelep razgled v Furlanijo in naprej do Benetk, ve le oni, ki je iz teh krajev doma. Na njihovi planini »Božica« pod vrhom Stola bi s skupnimi močmi postavili planinsko postojanko. Soteska hudournika Sušca se v vsakem pogledu kosa z Vintgarjem, 52 m visoki slap Boke pa s Peričnikom. So pa še druge lepote teh krajev, toliko časa odtrganih od Slovenije.

Krajevni odbor bo odprl tudi gostinsko podjetje. V vasi je precej praznih hiš. Te hiše bi želel KLO s podporo Turističnega društva Slovenije ali »Turisthotela« opremiti s posteljami in ostalim. Če bi to ne šlo, bi lahko vzeli sindikati katere koli podružnice hiše v najem, jih opremili in tako nudili svojim delavcem lep oddih.

Če podjetni Srpeničani ne bodo popustili, bo Bovška dolina postala sčasoma drugi gorenjski kot Slovenije. Vasi se bodo lahko gospodarsko dvignile in še bolj skrbele za razvoj živinoreje, ki je osnova njihovega gospodarstva.

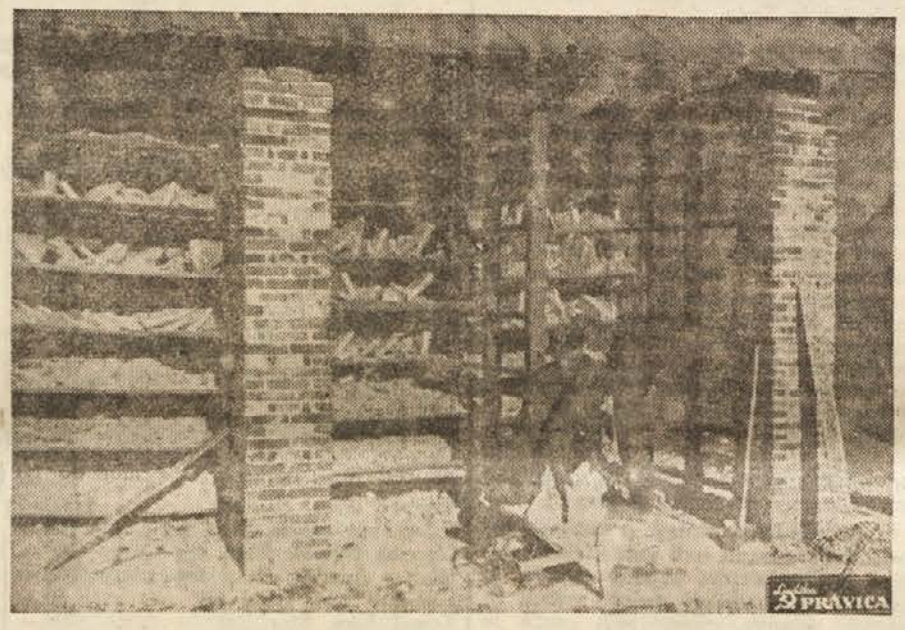

V sušilnico, ki je podobna opekarniškim, zlagajo vlažno kredo, da se na zraku posuši

»Celuloza« v Krškem je rešila transportni problem

Tovarna »Celuloza« v Krškem je že septembra l. 1946 rešila važen transportni problem, ki je prinesel velike koristi obema interesentoma, tovarni in železnici.

Tovarna ima že danes 1700 m industrijskega tira, na katerega dobiva dnevno do 10 vagonov surovin, premoga itd. in s katerega odvaža obenem svoje izdelke. Ko ji železnica na ta tir dostavi vagone, ti niso pripravljeni za svoj namen, marveč jih je treba še razmeščati na razna delovna mesta, na lesni in premogovni tir ter pred skladišča.

Za to pomožno transportno delo je bila tovarni potrebna znatna delovna sila. Tov. Kolšek Jože, pa je s sodelovanjem ključavničarja Mirta Lojzeta zgradil in vključil v obrat motorni vlačilec lastnega izdelka, ki danes že skoraj leto in pol z velikim uspehom opravlja svoje naloge.

Tov. Kolšek, ki se je pravkar vrnil iz Prijedora, kjer je zaposlen pri montaži podobnega podjetja, je na hitro povedal o tem vlačilcu tele zanimivosti. Videl sem, da je delo z ročno silo ob industrijskem tiru v tovarni neracionalno, in odločil sem se za tvegan poizkus. Iz razbitin smo izkopali motor Chevrolet z 80 konjskimi silami in mu poiskali nadomestne dele ter ga vgradili na ogrodje železniškega vagona. Ta vagon smo kupili iz kasiranega parka v Dobovi za nekaj tisočakov, ga skrajšali na obeh straneh za 80 cm ter mu potem s primerno betonsko obremenitvijo vgradili 80 Chevroletovih konj. Od zamisli do izvršitve je minilo 34 dni in od tedaj je ta vlačilec naše transportno sredstvo, ki nam prihranja tisoče delovnih ur in tudi železnici pospešuje delo. Vse na njem je čisto preprosto, samo prilagoditev diferenciala na širino normalnega železniškega tira je bila kočljiv problem, ki pa ga je slednjič le uspelo zmagati. Vsekakor je njegova obremenitev spričo majhne turaže stroja vendarle le prevelika in dosedanja izkustva kažejo, da bo treba stroj predelati — s pogonom na vsa štiri kolesa z vlečnimi drogovi kakor pri lokomotivah. Slednjič je tudi motor že precej slab in troši zadnji čas precej goriva in maziva, tako da ga bomo morali kmalu nadomestiti z že pripravljeno rezervo.

Službo vozača opravlja tov. Marko Javornik, nekdanji rudar in premogar, ki je obenem pa tudi kretničar in premikač ter »šef« industrijskega tira vobče. Našli smo ga v kabini vlačilca. Bilo je sneženo in mokro vreme in Marko je dejal, da ga mora v takem vremenu prej segreti. V petek in svetek vodi svoj stroj in nikoli ne vpraša, koliko je še dela. To je odvisno od transporta. Kakor hitro dobi postaja vagone— in to se dogaja ob vsakem dnevnem in nočnem času — je njegova naloga, da jih odpelje z vlačilcem na mesto razkladanja in obratno. To nalogo opravlja tako smotrno in vestno, da niso redki primeri, ko so cele skupine razloženih, odnosno naloženih voz že po nekaj urah spet pripeljane na postajne tire. In to gre tako dan za dnevom v najtesnejšem sodelovanju z železnico, ki ji ta rešitev prav tako prinaša znatne koristi.

V pisarni so nam ustrežljivi tehniki izračunali, da stane transport, enega voza blaga z vlačilcem po tovarniškem svetu od 25 do 30 din. Za to premikanje voz pa bi bilo potrebnih do 20 fizičnih delavcev, ki pa niti ne bi mogli biti s tem delom polno izkoriščeni. Približni računi kažejo, da znaša prihranek na delovni sili do 70 odstotkov. Če računamo, da je tovarna v drugi polovici leta 1947 prevzela na svojem tiru preko 2000 vagonov in je imela v januarju 1948 dosedaj najvišji dotok 435 vagonov, pomeni to, da je vlačilec v 16 mesecih obratovanja prihranil stotisoče dinarjev, in sicer ne samo v proizvodnji tovarne, marveč tudi v eksploataciji železnice, ki je s hitrejšo manipulacijo na tirih »Celuloze« lahko bolj ekonomično izkoriščala svojo notranjo rezervo vozovnega parka.

Zgled »Celuloze« je žal osamljen na industrijskih tirih na območju ljubljanske direkcije.

Ni dvoma, da je ta preprosta prevozna naprava zgrajena po samoiniciativi našega delovnega človeka, v današnji fazi proizvodnje in ob današnjem stanju našega vozovnega parka dragoceno pomožno sredstvo, s katerim se varčuje tako potrebna delovna sila, obenem pa pospešuje obtek železniških vagonov, kar oboje je v veliko korist našega gospodarstva vobče.

S.

NOVE ŽIVILSKE NAKAZNICE

Uredba o zagotovljeni preskrbi določa za vse upravičence v vsej državi enoten sistem živilskih nakaznic. Nove živilske nakaznice, ki jih bodo prejeli potrošniki za mesec marec se deloma razlikujejo od dosedanjih. Najvažnejše spremembe so:

Živilska nakazniva ima tri dele, in sicer poseben del za nakup kruha ali moke, poseben del za nakup ostalih zagotovljenih živil, tretji del pa je potrošniško potrdilo za naslednji mesec. Uveden je tudi poseben odrezek »prijava«, prijava kruh ali moka. To prijavo ali nekako naročilnico odda potrošnik maloprodajalcu, kjer kupuje racionirana živila. Tisti potrošniki, ki kupujejo samo kruh, oddajo ta odrezek peku; tisti pa,ki kupujejo deloma kruh in deloma moko ali samo moko pa maloprodajalcu, kjer kupujejo tudi ostala zagotovljena živila. Prvi del živilske nakaznice, ki je določen za nakupovanje kruha ali moke, je ločen od ostalih dveh delov zaradi tega, da si lahko kupuje potrošnik kruh po potrebi tudi izven kroga svoje družine, na primer na potovanju. Tretji del »potrošniško potrdilo« je novi sestavni del živilske nakaznice. Potrošniško potrdilo odreže lastnik živilske nakaznice in ga odda delodajalcu, ustanovi, obratu, podjetju v potrditev.

Kakor velja za živilsko nakaznico, da ne dobi tisti lastnik, ki nakaznico izgubi ali jo uniči **nove nakaznice**, tako velja to tudi za **potrošniško potrdilo.** Zato opozarjamo vse potrošnike, da s potrošniškimi potrdili pravilno ravnajo, sicer ne bodo mogli prejeti nove živilske nakaznice. Tudi navadna živilska nakaznica ima potrošniško potrdilo, ker morajo potrošniška potrdila predlagati prav vsi upravičenci do zagotovljene preskrbe, torej tudi otroci oziroma svojci družinskega glavarja.

Kako in kje se potrjujejo potrošniška potrdila? V zvezi z delno spremembo kategorizacije potrošnikov, ki bodo prejemali živila v zagotovljeni preskrbi, in z ozirom na točno določen krog upravičencev do zajamčene preskrbe, se bodo potrošniška potrdila potrjevala na naslednji način:

a) Delavcem, nameščencem, uslužbencem in učencem v gospodarstvu potrjuje, urad oziroma ustanova, kjer so zaposleni. Pri potrditvi je treba v rubriko »vrsta dela« točno in jasno označiti poklic in vrsto dela, ki ga potrošnik opravlja. Državna in zadružna podjetja, ustanove in uradi, podjetja pod sekvestrom in prisilno upravo, kakor tudi privatna podjetja vpišejo v desnem zgornjem kotu potrošniškega potrdila svoj predlog o razvrstitvi potrošnikov v potrošniško kategorijo po veljavni kategorizaciji. Sindikalni odbori overovijo podatke potrošniškega potrdila na hrbtni strani.

Delavci in nameščenci, zavarovani pri Državnem zavodu za socialno zavarovanje, ki obole med zaposlitvijo ali se med zaposlitvijo ponesrečijo, imajo ves čas bolezenskega stanja oziroma dokler se ne ugotovi stopnja zmanjšanja njihove delovne sposobnosti, pravico do potrošniške nakaznice tiste kategorije, v katero so bili uvrščeni pred boleznijo ali nesrečo pri delu. Ta pravica pripada delavcem in nameščencem pod pogojem, da prejemajo hranarino od ustanove socialnega zavarovanja in tudi takrat, če od delodajalca ne prejemajo mezde, plače ali razlike. Odgovorni vodja podjetja, ustanove ali organizacije, pri katerem so bile te osebe zaposlene pred boleznijo oziroma pred nesrečo pri delu, potrjuje njihova potrošniška potrdila na podlagi bolniškega lista ustanove soc. zavarovanja za ves čas bolezni oziroma dokler se ne določi stopnja nižje delovne sposobnosti. Pri potrjevanju mora vodja točno označiti poklic in vrsto dela oziroma dolžnosti, ki so jih te osebe opravljale pred boleznijo ali nesrečo pri delu

b) Osebnim in družinskim upokojencem potrjujejo potrošniška potrdila njihova združenja na podlagi odrezka nakaznice o prejeti pokojnini za pretekli mesec. V krajih kjer ni takih združenj, potrdi potrdilo ljudski odbor kraja njihovega bivališča Pri potrjevanju je treba v rubriko »vrsta dela« zabeležiti, ali je potrošnik osebni ali družinski upokojenec. Če je upokojenec zaposlen se potrdi potrošniško potrdilo kakor je navedeno pod a), ker se upokojenec v tem primeru oskrbuje kot zaposleni delavec, nameščenec itd.

Osebam, ki prejemajo pomoč od Drž. zavoda za soc. zavarovanje potrjuje potrošniška potrdila ljudski odbor v kraju bivališča upravičenca, in sicer na podlagi odrezka nakaznice za prejeto pomoč za pretekli mesec. V primerih, da se taka pomoč izplačuje neposredno pri izplačilnih blagajnah morajo takim osebam potrjevati potrošniška potrdila izplačilne blagajne.

c) Vojnim invalidom potrjuje potrošniška potrdila Združenje vojnih invalidov, kjer so v evidenci. V krajih kjer ni združeni vojnih invalidov pa potrdilo potrdi ljudski odbor kraja kjer ima potrošnik bivališče. Pri potrjevanju se mora v rubriki »vrsta dela« zabeležiti odstotek nesposobnosti, in sicer na podlagi invalidske legitimacije. Če je vojni invalid zaposlen, se potrjuje tako kakor je navedeno pod a). Družinskim članom vojnih invalidov, ki prejemajo invalidnino, potrjujejo potrdila invalidska združenja, kjer so registrirani. V krajih, kjer ni invalidskih združeni, potrjuje potrdilo ljudski odbor kraja potrošniškega bivališča.

Pri potrjevanju je treba v rubriko »vrsta dela« zabeležiti »član družine vojnega invalida«.

č) Invalidom dela in članom njihovih družin, ki prejemajo invalidnino, potrjuje potrošniška potrdila ljudski odbor kraja njihovega bivališča na podlagi odločbe Drž zavoda za soc. zavarovanje, po kateri prejemajo invalidnino. Pri invalidih dela je treba navesti v stolpcu »vrsta dela« odstotek delanezmožnosti, za člane njihovih družin pa »član družine invalida«.

d) Za obtnike, ki so upravičeni do zagotovljene preskrbe, potrjuje potrošniška potrdila ljudski odbor kraja kjer ima potrošnik bivališče. Pri potrjevanju se mora vpisati v stolpec »vrsta dela« ali dotični obrtnik tudi sam izvršuje obrt.

e) Za člane obrtno-predelovalnih zadrug velja glede potrjevanja način, opisan pod a).

f) Šoferjem avtotaksijev, voznikom, izvoščkom, splavarjem, transportnim delavcem potrjuje potrdila tisti organ, pri katerem so registrirani.

g) Registriranim nosačem na železniških postajah, ali letališčih potrjuje potrdilo šef železniške postaje odnosno poveljnik letališča, pod čigar nadzorstvom opravljajo navedeni svoje delo, ostalim nosačem (potrošnikom) pa organ, pri katerem so registrirani.

h) Duhovnikom potrjuje potrošniška potrdila njihova verska zajednica (družba). Pri potrjevanju mora biti v rubriki »vrsta dela« zabeležen poklic, ki ga potrošnik izvršuje.

i) Dijakom srednjih in strokovnih šol, **ki so stari nad 14 let**, in slušateljem univerze potrjuje potrošniška potrdila pristojna uprava fakultete oziroma šole. V stolpec »vrsta dela« je treba vpisati, da je potrošnik slušatelj visoke šole oziroma dijak srednje šole.

j) Osebam, ki opravljajo privatno trgovsko ali gostinsko obrt, potrjuje potrdilo organ, kj je izdal obrtno dovoljenje.

k) Osebam prostih poklicev (lekarnarjem, zdravnikom, zobozdravnikom, zobotehnikom in babicam) potrjuje potrdila ljudski odbor kraja potrošniškega bivališča na podlagi ugotovitve, da dejansko izvršujejo svoj poklic.

l) Odvetnikom potrjuje potrošniška potrdila odvetniška zbornica, v krajih, kjer te ni, pa okrajno sodišče sedeža odvetniške pisarne, na podlagi ugotovitve, da dejansko opravlja svoj poklic.

m) Za člane družin oseb, navedenih v točkah od a) do l), ki žive v skupnem gospodinjstvu s potrošnikom (z zaposleno osebo), kar jim daje pravico do zagotovljene preskrbe, potrjuje potrošniška potrdila hišni odnosno uični poverjenik, katerim morajo navedene osebe predložiti potrebne listine in dokaze o svojem odnosu do potrošnika (do zaposlene osebe), kakor na primer krstni list, poročni list itd. V krajih kjer izdaja živilske nakaznice neposredno sam krajevni ljudski odbor opravi to potrjevanje dotični krajevni ljudski odbor. Če žive družinski člani ločeno od osebe, ki jim kot zaposlena oseba daje pravico do zagotovljene preskrbe, se potrdi potrošniško potrdilo takih družinskih članov na podlagi potrdila o zaposlitvi dotične osebe v prejšnjem mesecu. Poleg tega je treba predložiti dokaz o družinskem odnosu do osebe, ki jim kot zaposlena oseba daje pravico do zagotovljene preskrbe. To potrdilo mora zaposlena oseba zahtevati od urada, ustanove podjetja, kjer je zaposlena in jo pravočasno poslati svoji družini.

n) Osebam, ki so pridobitno nesposobne in gmotno nepreskrbljene, ne prejemajo pa nobene podpore, potrjuje potrošniška potrdila ljudski odbor njihovega bivališča, ko se prej prepriča in ugotovi, da je dotična oseba dejansko pridobitno nesposobna in gmotno nepreskrbljena ter nima dohodkov.

o) Ostalim potrošnikom, ki jim pripada zagotovljena preskrba in niso navedeni v točkah od a) do n), potrjuje potrošniška potrdila ljudski odbor kraja njihovega bivališča. V krajih, kjer izdaja živilske nakaznice potrošnikom krajevni ljudski odbor (kjer ni hišnih in uličnih poverjenikov) izročajo potrošniki potrjena potrošniška potrdila neposredno krajevnemu ljudskemu odboru. V krajih, kjer živilske nakaznice delijo hišni in uični poverjeniki, pa izročajo potrošniki potrošniška potrdila hišnim oziroma uičnim poverjenikom. Za sestavo spiska potrošnikov prejmejo hišni oziroma uični poverjeniki kakor tudi krajevni ljudski odbori posebna navodila od okrajnih (mestnih) ljudskih odborov.

Sprememba bivališča potrošnika

Potrošnik mora oddati pri vsaki spremembi prebivališča živilske nakaznice (osnovne in dodatne) ljudskemu odboru prejšnjega bivališča, ne oziraje se na to, ali se preseli na področju iste republike alj ne. Ljudski odbor prejšnjega bivališča mora izdati potrošniku potrdilo o vrnitvi živilskih nakaznic. Na podlagi tega potrdila in potrdila delodajalca o zaposlitvi pa izda ljudski odbor novega kraja potrošniku novo živilsko nakaznico, ustrezno delu, ki ga opravlja. Izdajanje in potrjevanje živilskih nakaznic za sezonske delavce se opravi na isti način, kakor za ostale potrošnike.

Osebe, ki odhajajo v bolnišnico, na odsluženje vojaškega roka, ali so obsojene na kazen odvzema prostosti, morajo vrniti živilsko nakaznico ljudskemu odboru, ki jo je izdal. Če tega ne morejo storiti same, morajo živilske nakaznice vrniti osebe, ki žive z dotičnim v skupnem gospodinjstvu, ali njegovi najbližji svojci. Za umrle osebe morajo vrniti živilske nakaznice nihovi družinski člani ali najbližji sorodniki.

Osebe, ki se vračajo po odsluženju vojaškega roka, na bolezenski ali drugačen dopust in niso preskrbljene s hrano pri vojaških enotah, prejmejo, živilske nakaznice na podlagi potrdila, ki jim ga izdajo vojaški organi, pri katerih se morajo prijaviti ob prihodu (vojaški odseki okrožja, rajona, mesta).

Osebe, ki niso imele pravico do zagotovljene preskrbe in niso do tedaj prejemale živilskih nakaznic, pa si z zaposlitvijo pridobe pravico do zagotovljene preskrbe, ne morejo predložiti potrošniškega potrdila, ker do takrat živilske nakaznice niso prejele. Take osebe izpolnijo posebno tiskovino »Prijava potrošnika«. Obrazec prejmejo pri ljudskem odboru oziroma na rajonu.

K zakonu o odpoklicu ljudskih predstavnikov

Na svojem zasedanju je Ljudska skupščina LRS sprejela predlog zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije. Ta zakon pomeni izdaten prispevek k popolni izgradnji ljudske oblasti oziroma k realizaciji načel nove demokracije, proglašenih v ustavi Federativne ljudske republike Jugoslavije in ustavi Ljudske republike Slovenije. Zato je umestno, da se poudari in obrazloži njegov pomen in njegovo mesto v sistemu naše ljudske zakonodaje.

Vsa oblast v naši državi izhaja iz ljudstva in pripada ljudstvu, ki izvršuje to svojo oblast po svobodno izvoljenih predstavniških organih, to je po ljudskih odborih in po Ljudski skupščini.

Člani teh predstavniških organov (odborniki ljudskih odborov in poslanci Ljudske skupščine) so na ta način predstavniki in izvrševalci ljudske volje, nič več in nič manj.

Kaj to pomeni?

To pomeni, da je odbornik ljudskega odbora ali Ljudske skupščine v trenutku, ko je bil izvoljen, prejel od svojih volivcev ne samo pooblastilo, da nastopa kot njihov predstavnik, ampak tudi in predvsem nalog, da kot njihov predstavnik predstavlja in izvršuje njihovo voljo.

Če se ozremo v preteklost, vidimo, da smo sicer imeli tudi v preteklosti formalno splošno in enako volivno pravico, da pa je bila splošna in enaka volivna pravica v preteklosti le formalnost, ki ni v nobenem oziru garantirala zaščite volivčevih koristi. Poslanec ali občinski odbornik, ki je bil izvoljen na podlagi splošne in enake volivne pravice, pa ni bil vezan na voljo ljudstva, ampak je ravnal po svoji lastni preudarnosti in, misleč predvsem na svoje lastne koristi in koristi nekega ožjega kroga, premnogokrat zatajil svoj program in nastopal naravnost proti koristim svojih volivcev. In ti niso mogli proti temu ničesar ukreniti. Neke politične stranke so si dale ob volitvah podpisati od kandidatov nedatirane izjave, da odlagajo svoj mandat, s tem, da se bo stranka poslužila te izjave, če bi delo izvoljenega ne bilo v skladu z voljo stranke. Taka izjava, ki je bila sama na sebi problematične vrednosti, pa je dajala mandat na razpolago politični stranki oziroma nekaterim političnim voditeljem ali kliki, ki je gospodovala v stranki, ne pa ljudstvu.

Ta kratka reminiscenca jasno kaže, da je v državi, v kateri vsa oblast izhaja iz ljudstva in pripada ljudstvu, temu ljudstvu potrebna garancija, da bo izvoljeni ljudski predstavnik res predstavljal in izvrševal voljo ljudstva, oziroma sankcija za primer, da njegovo ravnanje ne bo v skladu z voljo ljudstva.

Da zadostita potrebi in zahtevi po tej garanciji oziroma sankciji, ustava Federativne ljudske republike Jugoslavije in ustava Ljudske republike Slovenije — vsaka v svojem 7. členu — določata, da so ljudski predstavniki v vseh organih državne oblasti odgovorni svojim volivcem in da »zakon predpiše, v katerih primerih, ob kakšnih pogojih in kako lahko državljani odpokličejo svoje ljudske predstavnike tudi pred potekom časa, za katerega so bili izvoljeni«.

V tem, da ljudstvo svojega predstavnika, ki mu je ob izvolitvi dalo pooblastilo in nalog, da izvršuje njegovo voljo, lahko odpokliče z njegovega mesta pred potekom časa, za katerega je izvoljen, je podana spredaj navedena garancija oziroma sankcija. O garanciji lahko govorimo že zato, ker si bo ogromna večina izvoljenih ljudskih predstavnikov temeljito premislila ravnati proti volji ljudstva, če bo imela pred očmi možnost predčasnega odpoklica. Sankcija pa je dana v tem, da bo ljudstvo morebitnega brezvestnega predstavnika, ki bi ne bil resničen predstavnik ljudskega hotenja, lahko odstranilo z njegovega mesta, kar brez dvoma pomeni javno osramočenje in s tem tudi občutno kazen.

Pravico volivcev, odpoklicati ljudskega predstavnika pred potekom časa, za katerega je bil izvoljen, daje na ta način novo vsebino pojmu volivne pravice, drugačno, kakršno smo poznali v preteklosti in kakršno pozna zapadni svet. Volivna pravica preteklosti je obsegala pravico voliti in voljen biti, v novi ljudski državi pa se v pojem volivne pravice vključuje kot njen bistven sestavni del pravica, predlagati odpoklic ljudskega predstavnika in glasovati o tem predlogu. To razširjenje obsega volivne pravice — menda smemo pravico odpoklica tako imenovati — v izdatni meri osvetljuje pojem ljudske oblasti in pojem ljudskega predstavnika.

Na podlagi navedenega je jasno, da novi zakon, predviden v spredaj citiranih ustavnih načelih, pomeni važen prispevek k dokončni popolni izgradnji ljudske oblasti, ker je z njim urejeno izvrševanje ene najvažnejših pravic, ki jih imajo državljani ljudske države.

Bistvene določbe zakona o odpoklicu ljudskih predstavnikov v organih državne oblasti na ozemlju Ljudske republike Slovenije so:

Ljudski predstavniki (ljudski poslanci Ljudske skupščine LRS in odborniki ljudskih odborov) se lahko odpokličejo pred potekom dobe, za katero so izvoljeni, če njihovo delo ni v skladu z ustavama ali z zakoni Federativne ljudske republike Jugoslavije in Ljudske republike Slovenije ali če sicer izgubijo zaupanje volivcev.

Odpoklic se opravi z glasovanjem volivcev. Pravica glasovanja o odpoklicu je splošna, enaka in neposredna in se izvršuje s tajnim glasovanjem. Pravico glasovanja o odpoklicu ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS imajo vsi državljani LRS, ki imajo volivno pravico v volivni enoti, v kateri je bil izvoljen ljudski poslanec, ki naj se odpokliče; pravico glasovanja o odpoklicu odbornika ljudskega odbora pa vsi državljani FLRJ, ki imajo volivno pravico v volivni enoti, v kateri je bil izvoljen ljudski odbornik, ki naj se odpokliče.

Ljudski predstavnik je odpoklican, če glasuje za odpoklic večina za glasovanje upravičenih volivcev volivne enote, v kateri je bil izvoljen.

Hkrati z ljudskim predstavnikom se lahko odpokliče tudi njegov namestnik.

Če je odpoklican samo ljudski predstavnik, se pokliče na njegovo mesto njegov namestnik. Če je hkrati z ljudskim predstavnikom odpoklican tudi njegov namestnik, ali če je ta umrl, ali nima več pogojev biti ljudski predstavnik, se v volivni enoti, v kateri sta bila izvoljena, razpišejo nadomestne volitve. Odpoklicani ljudski predstavnik in odpoklicani namestnik pri nadomestnih volitvah ne moreta kandidirati.

Odpoklic ljudskega predstavnika ali odpoklic ljudskega predstavnika in njegovega namestnika mora predlagati pismeno najmanj tretjina za glasovanje upravičenih volivcev volivne enote, v kateri sta bila ljudski predstavnik oziroma ljudski predstavnik in njegov namestnik izvoljena.

Predlog za odpoklic ljudskega poslanca Ljudske skupščine LRS se vloži pri Prezidiju Ljudske skupščine LRS, predlog za odpoklic odbornika okrajnega ljudskega odbora ali ljudskega odbora mesta, ki je izvzeto iz okraja, pri izvršilnem odboru tega ljudskega odbora, predlog za odpoklic odbornika krajevnega ali njemu enakega ljudskega odbora pa pri izvršilnem odboru neposredno višjega ljudskega odbora. Na pravilno stavljeni predlog določi organ, pri katerem je bil predlog vložen, dan glasovanja o odpoklicu.

Za glasovanje o odpoklicu in ugotavljanje glasovalnih rezultatov so v zakonu v splošnem uveljavljena načela in predpisi, ki veljajo za volitve ljudskih predstavnikov, enako so tudi kazenski predpisi povzeti iz zakonov o volitvah ljudskih predstavnikov.

Podrobnosti glede tehnične izvedbe odpoklica na tem mestu ne navajamo, ker bi šlo to preko okvira teh vrst, katerih namen je le, prikazati v glavnih potezah značaj in pomen novega zakona. Vendar pa je treba omeniti sledeče:

Dočim republiška zakona o volitvah ljudskih predstavnikov izrecno določata, da množične organizacije lahko predlagajo kandidate, zakon o odpoklicu ljudskih predstavnikov v predpisih o predlogu za odpoklic ljudskih predstavnikov množičnih organizacij ne omenja. Iz tega bi morebiti mogel kdo sklepati, da množične organizacije pri odpoklicu ljudskih predstavnikov nimajo sodelovati. Ta sklep bi bil napačen. Namen novega zakona nikakor ni, da se sodelovanje množičnih organizacij v odpoklicnem postopku izključi. Nasprotno, zakon množičnih organizacij na tem mestu ne omenja, ker je samo po sebi umevno, da imajo množične organizacije pravico, da na svojih sestankih dajo pobudo za uvedbo odpoklicnega postopka in organizirajo zbiranje podpisov na predlog za odpoklic, ker jim ta pravica pripada že po njihovi naravi in njihovem namenu. Da je zakon tolmačiti v tem smislu, sledi jasno iz zakona samega, ki daje na drugem mestu množičnim organizacijam pravico pritožbe zaradi nepravilnosti, ki bi jih zagrešili v odpoklicnem postopanju volivni odbori in okrajne volivne komisije.

Množičnim organizacijam torej pripada pri odpoklicu ljudskih predstavnikov ista važna vloga kakor pri volitvah ljudskih predstavnikov.

To je bilo iz podrobnosti treba omeniti zaradi pravilnega tolmačenja zakona glede na vlogo, ki jo imajo v našem javnem življenju množične organizacije in jo bodo imele zlasti tudi v postopku o odpoklicu ljudskih predstavnikov, kajti predvsem množične organizacije bodo imele skrbeti za to, da novi zakon doseže namen, ki ga ima: da pomaga utrditi in zajamčiti ljudsko oblast in s tem zgraditi lepšo bodočnost vsem delovnim ljudem.

Dr. Josip Hacin.

Prostovoljno delo v Ljubljani

V Ljubljani se je začelo prostovoljno delo 15. februarja. Od tedaj je delalo na raznih gradbiščih 6370 prostovoljcev in prostovoljk, ki so opravili 22.276 prostovoljnih delovnih ur. Izkopali, premetali in zasuli so 4162 m³ zemlje, gramoza itd., očistili in zložili so 36.462 komadov stare opeke, splanirali 1670 m² zemlje, največ v parkih, lesa pa so pripravili 135 m³.

V glavnem so delali prostovoljci na stanovanjskem bloku v Šiški, Ambroževem trgu, pri modernizaciji Dolenjske ceste, v Št. Vidu vajeniški dom, zadružni dom v Guncljah in na Barju, za gradnjo zadružnega doma v Polju so pričeli pripravljati gramoz in glino za žganje opeke. V centru pa so prostovoljci uredili parke in to na Dapčevičevem in Muzejskem trgu.

Prostovoljci iz Šiške so delali pri regulaciji Pavšičeve in Drenikove ulice. Podrli so tudi Koslerjev zid, kjer so dobili precej opeke in kamna, ki ga bodo uporabili za fizkulturni stadion v Zgornji Šiški.

Ker je zapadel sneg, je prostovoljno delo usmerjeno na čiščenje ljubljanskih ulic in je do sedaj delalo okoli 300 ljudi.

Izmed rajonov so se pri dosedanjem prostovoljnem delu najbolj izkazali rajoni Šiška, Vič in Moste. Izmed krajev pa je najboljši Št. Vid, kjer je doslej delalo 389 ljudi, ki so opravili 1363 prostovoljnih delovnih ur.

V Sarajevu je razprava proti četniškemu zagovorniku in sodelavcu križarskih tolp škofu Vojislavu Nastiču

Sarajevo, 27. febr. Javni tožilec LR Bosne in Hercegovine je obtožil škofa Vojislava Nastića-Varnavo različnih kaznivih dejanj proti ljudstvu in državi.

Škof Vojislav Nastić-Varnava je zlorabljal položaj, ki ga je zavzemal v cerkveni hierarhiji, in je po osvoboditvi nadaljeval s svojo protiljudsko delavnostjo iz časa okupacije. Čeprav je poznal cilje ustaško-križarskih tolp, je škof Varnava vzdrževal tesne stike z organizatorjem in voditeljem teh tolp Ivanom Condrićem. Sklenil je z njim sporazum o skupnem nastopu proti obstoječemu družbenemu redu v naši državi in oviral organe ljudskih oblasti, da bi zasledili bandite, proglašajoč vsakogar, ki bi zidal križarja, ali mu ne pomagal, za izdajalca srbskega ljudstva.

Obtoženi Nastić je vršil sovražno propagando proti demokratičnemu redu v FLRJ in dajal predstavnikom tujih držav tendenčne ter lažne podatke o položaju v naši državi.

Imel je stalne sestanke z dr. Savo Ljubibratićem, Janko Brezančićem, Milivojem Mandićem in drugimi sovražnimi elementi v Sarajevu. Kot škof je imel od aprila do novembra 1947. leta govore proti Jugoslovanski armadi. Septembra 1947 je klevetniško napadel petletni plan, govoreč, da so zaman napori naših narodov in da bo država propadla, če ne bo sprejet njegov »verski načrt«. V letih 1945., 1946. in 1947. je z govori, pismi in z osebnimi stiki širil vojnohujskaško propagando ter razbijal bratstvo in enotnost naših narodov. Vršil je šovinistično propagando proti Hrvatom in muslimanom. Kot pravoslavni duhovnik se je poklonil krvniku srbskega in hrvatskega ljudstva Anteju Paveliću ter se z njim razgovarjal o prevzemu položaja škofa tako imenovane hrvatske pravoslavne cerkve za Bosno in Hercegovino. Med okupacijo je soglašal z delovanjem četnikov in njihovim sodelovanjem z okupatorjem, govoreč, da je četniška »ideologija« hkrati tudi njegova ideologija.

Razprava se nadaljuje.

KRATKE VESTI IZ VSE DRŽAVE

Prvi delavski tehnikum v Bosni in Hercegovini. Ustanovili so ga v Sarajevu. Takoj spočetka se je vpisalo 166 slušateljev, ki so po večini delavci. Pouk je v večernih urah.

Lani so začeli v Bosni in Hercegovini graditi 30 bolnic za živino, veterinarskih ambulant in postaj. Do konca leta je bilo pod streho 27 poslopij. Veterinarske postaje in ambulante so gradili predvsem v živinorejskih krajih. Nad polovico okrajev v tej ljudski republiki bo imelo ambulante ali bolnice za živino.

Uspehi priprav na pomladno setev v Vojvodini. Ena najpomembnejših nalog je, da pravočasno popravijo vse traktorje in drugo orodje za poljska dela. V večini okrajev to delo dobro napreduje. Tako so na primer do 19. februarja v rumskem okraju popravili 86% traktorjev, 87% traktorskih plugov in vse sejalnike. Z uspehom so priredili tečaj za traktoriste. Hkrati tudi sklepajo pogodbe za pridelovanje industrijskih rastlin. Površina za pridelovanje nekaterih rastlin je že zagotovljena. Marsikje so pa celo sklenili pogodbe za večje površine. Tako so n. pr. v Bačkem Gradištu sklenili pogodbe za pridelovanje konoplje na 10% večji površini kakor je bila prvotno določena.

Izboljševanje preskrbe rudarjev. Nedavno je bila konferenca zastopnikov službe za delavsko preskrbo pri zveznih rudnikih. Ugotovljeno je bilo, da so bili z dosedanjo službo za delavsko preskrbo doseženi že lepi uspehi. Ustanovljene so bile številne ekonomije, ki nudijo precej dodatnih sredstev za prehrano rudarskih delavcev. Letos bodo investirali v te ekonomije nad 20,000.000 din. Zgradili bodo več gospodarskih in stanovanjskih poslopij in kupili orodje ter druge potrebščine za ekonomije.

V Vojvodini so že sejali. Preden je zapadel zadnji sneg, so začeli sejati v več okrajih jari ječmen. V nekaterih okrajih so pa sejali tudi že oves in grah. V rumskem okraju so začeli sejati že v prvi polovici februarja.

V vojvodinskih okrajih že uspešno kupujejo koruzo in prašiče po vezanih cenah. V nekaterih krajih so zadruge kupile že prve dni po več tisoč kilogramov koruze. Tako je naproza v Čenti kupila 3000 kg koruze, več debelih prašičev in 10.000 kg drugih pridelkov. V Tomaževcu, v tamniškem okraju, so kmetje prodali zadrugi več tisoč kilogramov koruze. Tudi v številnih drugih krajih se pripravljajo na odkup koruze po državnih vezanih cenah. Posamezna trgovska podjetja in zadruge prejemajo tudi že industrijsko blago za kmete. Po vsej državi, kjer še niso začeli odkupovati kmetijskih pridelkov po predpisih novih uredb, se naglo pripravljajo na novo trgovino.

Nova tovarna trikotaže v Pulju. Začela bo obratovati aprila v prezidanem poslopju bivše tobačne tovarne. Izdelovala bo vse bombažinaste in volnene pletene izdelke. Obrat bo imel razen pletilnice, konfekcije in delavnice za pletenje nogavic tudi svojo mehanično in mizarsko delavnico. Kmalu bodo začeli instalirati stroje za novo tovarno.

BOGAT SPORED NA DRSALIŠČU POD CEKINOVIM GRADOM:

Revija v umetnem drsanju in hockey tekma Partizan:Enotnost

v okviru državnega prvenstva

V soboto 28. t. m. Pričetek točno ob 19. uri. Predprodaja vstopnic v Narod. domu od 8—17. ure. — Število vstopnic omejeno

ŽENA V LJUDSKI REPUBLIKI MONGOLIJI

Na drugem sestanku izvršnega odbora Mednarodne demokratične federacije žena, ki je bil oktobra 1946. v Moskvi, je imela delegatka LR Mongolije N. Janšima naslednje poročilo o ženi v Mongoliji:

Mongolsko ljudstvo je izvojevalo svojo svobodo in neodvisnost leta 1921. z zmagovito ljudsko demokratično revolucijo.

Pred zmago ljudske revolucije v Mongoliji je peščica ljudi tako imenovane plasti rumenih in črnih fevdalcev imela vso oblast v svojih rokah in je skupno s tujimi osvajalci nečloveško zatirala delovno ljudstvo Mongolije, zlasti pa žene.

Pred revolucijo mongolska žena ne le da ni imela ekonomskih, državljanskih in političnih pravic, temveč ni imela tudi prav nobene izobrazbe. Razen tega je bila žena predrevolucijske Mongolije v položaju večne sužnje svojega moža.

Vsemu temu je napravila konec velika mongolska ljudska demokratična revolucija leta 1921. V tej revoluciji je mongolska žena junaško sodelovala.

Mnoga zgodovinska dejstva nam govore o udeležbi žena v borbi za neodvisnost dežele, za svobodo in srečo svojega naroda. Aktivno so sodelovale v prvih partizanskih oddelkih. Žene, kakor Šagdarin, Cendeajši in Batosumbor Somona, partizanka Namžila Lubsen in druge so šle kot izvidnice v sovražnikovo zaledje, oskrbovale partizane s konji in hrano.

Velika mongolska demokratična ljudska revolucija je pregnala tuje imperialiste z ozemlja naše domovine in izročila oblast v ljudske roke.

S sodelovanjem v revoluciji je mongolska žena postala resna sila pri ustvarjanju in razvoju neodvisnosti Mongolije. Niti ene gospodarske panoge ni, v kateri ne bi bila sodelovala žena pri velikem ustvarjalnem delu mongolskega ljudstva. Žene skupno z moškimi aktivno sodelujejo pri upravljanju države in so na vodilnih položajih v oblastvenih in upravnih organih.

Sedaj je med 75 člani ljudske skupščine 13 žena.

Živinoreja je glavna gospodarska veja mongolske ljudske republike. Naprednim živinorejcem, ki so dosegli velik uspeh v razvoju živinoreje, podeljujejo naslov zaslužnih živinorejcev dežele. Od vsega števila živinorejcev, nagrajenih z najvišjo državno nagrado, odlikovanji in kolajnami, jih odpade na žene 30.5%.

Živinorejka Badma je v revolucijskih letih povečala število svojih ovac na 10.760 glav.

Stotine žena je zaposlenih v državnih gospodarstvih, kjer delajo kot traktoristke, brigadirke, veterinarke in veterinarske pomočnice.

V industrijskih podjetjih je med delavci 38% žena.

Naprednim delavcem v proizvodnji podeljujejo naslov udarnikov. Med udarniki ulan-batorskega Prokombinata je 32% žena.

Ogromno vlogo igra mongolska žena v razvoju kulture in prosvetljevanja svoje dežele. V šolah je zaposlenih 365 učiteljic, med katerimi ni malo takih, ki jim je bil podeljen naslov zaslužnih ljudskih učiteljic.

Velik in pomemben je prispevek žena k razvoju narodne umetnosti naše dežele. Imamo književnice, umetnice, glasbenice in pevke. Med njimi so zaslužne in ljudske umetnice republike kot n. pr. Gogzolma, Ojun, Ečinhorlo, Cerendulma, Rinčihorbo, Dolgorsurem in druge. Na področju ljudskega zdravstva dela na tisoče žena, med njimi več desetin zdravnic. Število učenk v višjih šolah znaša 25%.

V Mongoliji je veliko šoferk vojnih vozil, pilotk, radiotelefonistk, tehničark in dr.

V naši republiki so ustanove: materinska in otroška zaščita, otroški vrtci, posvetovalnice za matere.

Naša vlada deli vsako leto denarno pomoč materam z večjim številom otrok. Samo v letu 1945. je bilo izdanih za pomoč materam (1.952 osebam) 11,571.000 tugrikov.

Otroci se šolajo brezplačno in uživajo brezplačno zdravniško pomoč.

Pravice, ki jih je pridobila mongolska žena, so izražene v 73. členu ustave mongolske ljudske republike, v katerem je rečeno, da ima žena hkrati z moškim polno pravico voliti in biti izvoljena.

V členu 8. ustave mongolske ljudske republike je poudarjeno, da ima žena enake pravice kot moški na vseh področjih ekonomskega, državnega, kulturnega, političnega in družbenega življenja dežele.

Ustava mongolske ljudske republike omogoča ženi pravico do dela, oddiha in izobrazbe. Delavke matere imajo pravico do plačanega dopusta med nosečnostjo.

Po demokratični revoluciji leta 1921. so bile delovne žene Mongolije organizirane v organizaciji »Hurali žena«, kamor so pošiljale žene svoje predstavnice-delegatke. Ti hurali žena so bile prve ljudske organizacije mongolskih žena. Julija 1931 je bil sklican prvi kongres delovnih žena mongolske ljudske republike.

Po prvem kongresu delovnih žena Mongolije se je bolj razmahnila delavnost med ženami. Hurali (skupščine) delegatk so osnova ženskih organizacij.

Med drugo svetovno vojno, ki je prinesla najstrašnejše preizkušnje domačim ognjiščem milijonov žena, zibelkam njihove dece, se je Mongolka kot polnopravna državljanka svoje republike trudila in borila na strani Združenih narodov. Naše žene so trdno verovale v zmago naprednega človeštva nad fašizmom. Zato so Mongolke aktivno sodelovale v zbiranju in pošiljanju darov in denarnih sredstev za Fond pomoči Sovjetski armadi med veliko domovinsko vojno Sovjetske zveze.

Mongolske žene so z velikim veseljem sprejele poziv mitinga sovjetskih žena z dne 7. septembra leta 1941. v Moskvi, poslan ženam vsega sveta.

Takoj za tem je Zveza delovnih žena Mongolije pozvala vse mongolske žene, naj zbirajo darove, denarna sredstva in živino za Fond pomoči Sovjetski armadi. Na to je Mongolska odgovorila z novim delovnim poletom in z zbiranjem denarnih sredstev, daril, tople odeje in s pošiljanjem živine za Fond pomoči Sovjetski armadi.

Mongolka je odlično razumela, da njena aktivna delavnost na vseh področjih ljudskega gospodarstva daje poroštvo za zmago nad fašizmom. Navdihnjene s to idejo so mnoge žene povečale svoje norme v proizvodnji od 250 na 460; 375 žena je bilo odlikovanih z redi in odlikovanji mongolske ljudske republike.

Razen tega so pošiljale žene darila ženam in deci v tiste pokrajine Sovjetske zveze, ki so bile osvobojene nemške okupacije.

Leta 1943. n. pr. so poslale 10.760 kosov toplih stvari.

Mongolke so zelo aktivno sodelovale pri zbiranju sredstev za zgradnjo tankovske brigade »Revolucionarna Mongolija« in letalske eskadrile »Mongolski arat«, ki sta v vrstah Sovjetske armade neposredno sodelovali pri zlomu nacistične Nemčije in zavzetju njene prestolnice — Berlina.

Dne 10. avgusta leta 1945., ko je ljudska republika Mongolija napovedala vojno Japonski, so mongolske žene neposredno sodelovale v vojnih operacijah mongolske ljudske revolucionarne armade proti imperialistični Japonski.

Enako kakor v bitkah na Halhin-Goli z japonskimi samuraji leta 1939. so se naše žene tudi sedaj pokazale kot prave patriotke. Pod sovražnim ognjem so opravljale svojo dolžnost kot bolničarke, telegrafistke, radiofonistke. Delale so v vojnih bolnišnicah in končno so se borile kot vojaki in oficirji svoje armade. 65 žena je odlikovanih z vojnimi odlikovanji.

Svet Hurala delovnih žena mongolske ljudske republike opravlja veliko politično in organizacijsko delo za čim večjo udeležbo v aktivni državni in družbeni dejavnosti, pri širjenju pismenosti in dviganju življenjske ravni.

Naša organizacija, ki šteje 125.150 članic, je trdno odločena aktivno sodelovati v borbi za popolno zmago splošnega miru in varnosti, za tesno sodelovanje narodov na političnem, ekonomskem in kulturnem področju, za utrditev prijateljstva in zveze med ženami vsega sveta.

Mongolka bo vredna svojega svobodoljubnega naroda, ki si je ustvaril srečno življenje in blagostanje, ki ne pozna lakote in mraza, niti poniževanja človeškega dostojanstva.

Naša država je bila in bo ostala ena izmed branikov demokratičnih držav v njihovi borbi proti napadalnim državam, za stvar svetovnega miru in varnosti.

*

Dne 6. oktobra leta 1946. je gospa Janšima, predsednica Sveta Hurala delovnih žena mongolske ljudske republike poslala prošnjo za sprejem Hurala delovnih žena mongolske ljudske republike v Mednarodno demokratično federacijo žena.

Na seji Izvršnega odbora Mednarodne demokratične federacije žena v Moskvi je bil Svet Hurala delovnih žena Mongolije soglasno sprejet v članstvo Mednarodne demokratične federacije žena.

ZASEDANJE POLJSKEGA SEJMA

RESNIČNA DEMOKRATIZACIJA NEMČIJE JE EDINA POT ZA ZAVAROVANJE MIRU

Poljski zunanji minister Modzelewski pojasnil stališče vlade glede nemškega vprašanja

Varšava, 27. febr (Tanjug.) Na zasedanju poljskega Sejma je minister za zunanje zadeve **Modzelewski** pojasnil stališče poljske vlade glede nemškega vprašanja in opisal položaj poljskih izseljencev v inozemstvu.

Modzelewski je poudaril, da poljska vlada ni mogla tiho preiti preko ukrepov ameriških oblasti s katerimi se Zapadna Nemčija izključuje iz pristojnosti Sveta ministrov za zunanje zadeve i nvključuje v tako imenovani »načrt evropske obnove«, znan pod imenom Marshallov načrt. Poljska vlada, ki je zaskrbljena za mir, je prevzela pobudo za sklicanje konference ministrov za zunanje zadeve Poljske, Češkoslovaške in FLRJ v Pragi. Na konferenci so podali deklaracijo, ki v celoti izraža enotno stališče treh držav glede pravične rešitve nemškega vprašanja. Deklaracijo so poslali Svetu ministrov za zunanje zadeve, zavezniškemu Kontrolnemu svetu v Berlinu in vladam držav, ki se neposredno zanimajo za nemški problem.

»Ta deklaracija,« je rekel Modzelewski, **»postavlja kot osnovo skladnost razvoja v Nemčiji z deklaracijo treh sil v Jalti in Potsdamu avgusta leta 1945. Zastopamo stališče, da ustvarjanje posebne politične enote v Zapadni Nemčiji razbija temelje varnosti v Evropi. Smatramo, da je skupno nadzorstvo nad Nemčijo, ki bi ga izvajale vse štiri okupacijske sile, neobhodno potrebno za trajno varnost.«**

Modzelewski je nadalje izjavil, da poljsko ljudstvo pazljivo zasleduje reševanje nemškega problema. Vključitev Nemčije v zapadni blok vodi k podpiranju revizionističnih teženj in obnovi nemškega imperializma, kar lahko postane vir nove napadalnosti, naperjene predvsem proti Poljski, slovanskim državam in tudi proti drugim državam.

Modzelewski je poudaril, da daje praška deklaracija prvenstvo državam, ki so žrtve nemške napadalnosti, medtem ko daje nemški načrt prvenstvo obnovi Zapadne Nemčije. Uresničenje tega načrta bo povzročilo prenehanje še tistih malih reparacijskih pošiljk, ki prihajajo sedaj, kar je tudi v nasprotju s potsdamskimi odločitvami. **Edina pot izgradnje trajnega miru in zavarovanja miru,** je rekel Modzelewski, **je resnična demokratizacija Nemčije.**

Modzelewski je na koncu izjavil, da poljska vlada ne bo priznala odločitev konference predstavnikov ZDA, Velike Britanije in Francije v Londonu glede Nemčije, ker so v nasprotju s sklepi prejšnjih mednarodnih konferenc.

Soglasno je bil sprejet sklep, s katerim je Sejm sprejel izjavo zunanjega ministra o konferenci zunanjih ministrov Poljske, Jugoslavije in Češkoslovaške, ter je pozval vlado, naj še nadalje nastopa v obrambo in zaščito interesov poljske republike ter sodeluje z vsemi narodi, ki žele učvrstitev trajnega miru.

Repatriacija Poljakov iz Francije

Varšava, 27. febr. (Tanjug.) Direktor oddelka za tisk in informacije pri zunanjem ministrstvu pooblaščeni minister Viktor Grosz je dal na današnji tiskovni konferenci izjavo v zvezi s poljsko-francosko pogodbo o prostovoljni repatriaciji Poljakov iz Francije. Na podlagi določb te pogodbe bo letos repatriiranih okrog 50.000 Poljakov. Repatriiranci imajo pravico vzeti s seboj svoje premično premoženje. V Franciji je sedaj okoli 400.000 poljskih izseljencev.

VELIKI USPEHI DEMOKRATIČNE ARMADE

Demokratični borci zavzeli tri mesta na Peloponezu - Egion, Gition in Kalamaio

Atene, 27. febr. Ves atenski tisk obširno piše o bojih v mestu **Egion ob Korintskem zalivu.** Časopisi poročajo o mnogih podrobnostih, kako so partizanske sile zavzele Egion. Časopisi pravijo, da je Demokratični armadi uspelo zavzeti v nekaj dneh 3 mesteca ,in sicer **Gition na Južnem Peloponezu, Kalamaio in Egion.** Časopisi tudi prinašajo komentarje in uvodnike, v katerih napadajo vlado, ker ne izda »drastičnih ukrepov« za uničenje partizanskega gibanja na tem področju, ki je dobilo »v zadnjem času že nevaren obseg«.

Časopis »Etnikos Kirikis« ostro napada vlado, ki ji pripisuje vso odgovornost zaradi zmanjšane javne varnosti. Časopis nadalje pravi, da so ti partizanski napadi dejansko močne klofute vladi, in pravi, da tega ni mogoče opravičiti, ker so na Peloponezu velike vladne sile.

Živ obrambni zid

Atene 27. febr. Radijska postaja Svobodne Grčije je poročala, da so monarhofašistične čete, umikajoč se pod pritiskom enot Demokratične armade Grčije, uporabile 10. februarja civilno prebivalstvo vasi Kastanofito in Petrulahi v Zapadni Makedoniji kot obrambni zid za svojo kolono.

»Balkanska komisija« odhaja iz Grčije

Atene, 27. febr. Radijska postaja Svobodne Grčije poroča, da predstavniki raznih držav v tako imenovani balkanski komisiji drug za drugim zapuščajo Grčijo. Zadnji so odšli predstavniki Pakistana in Mehike. Na zadnji seji komisije so sklenili, da bodo odpravili vse pododbore razen pododbora za izdatke.

Vedno več smrtnih obsodb

Atene, 27. febr. Atensko časopisje poroča, da so ustrelili 11 meščanov v Nevplionu na Peloponezu. Sodišče v Halkidi na otoku Eubeji je obsodilo na smrt 8 pripadnikov ELAS-a, ki so bili obtoženi »umorov« med nemško okupacijo. Pred istim sodiščem se je pričela razprava proti 22 ELAS-ovcem pod isto botožbo.

Listi tudi poročajo, da se je pred prekim vojaškim sodiščem v Kožani pričelo sojenje 17 rodoljubov, ki so obtoženi, da so gospodarsko podpirali demokratično armado Grčije.

Listi poročajo, da so v Edesu mnogo ljudi aretirali.

Grško-turško sodelovanje

Atene, 27. febr. Radijska postaja Svobodne Grčije je komentirala vest posebnega dopisnika anatolske agencije iz Aten o »podpisu grško-turškega sporazuma o skupnih delih pri regulaciji reke Evros«.

Za tem nedolžnim sporazumom se skriva namen, da bi pričeli pod ameriškim vodstvom graditi skupne grško-turške utrdbe. Je pa tudi manifestacija skupne politike, ki teži za tem, da bi Turkom odstopili del grškega ozemlja in razširili provokacije proti sosednim ljudskim demokracijam.

Nemško ljudstvo v boju za enotnost Nemčije

Prišel je čas za energičen nastop

je izjavil predsednik Enotne socialistične partije Otto Grottewohl

Berlin, 27. febr. (Tanjug). Predsednik Enotne socialistične partije Otto Grottewohl je izjavil, da londonska konferenca zunanjih ministrov ni propadla zaradi nerešljivih nasprotij glede reparacij, ampak zaradi želje zapadnih sil, da bi preprečile enotnost Nemčije.

Grottewohl je dejal da so zapadne sile samo na račun nemških patentov, ki niso vračunani v reparacije, spravile v žep več milijard dolarjev. Izkoriščanje porurskih rudnikov prinaša Američanom letno 200 milijonov dolarjev zaslužka.

Nemški ljudski kongres, je dejal Grottewohl, **ima namen združiti vse napredne sile nemškega ljudstva v boju za politično in gospodarsko enotnost Nemčije. Ker doslej niso pomagale resolucije, je prišel čas za energičen nastop. Zato je ljudski kongres sklenil, da bo začel s pripravami za izvedbo plebiscita o nemški enotnosti.**

Predstavniki Kompartije ne bodo sodelovali v biconskem Gospodar. svetu, ker je v nasprotju z voljo nemškega ljudstva

Berlin, 27. febr. (Tanjug). Berlinski tisk poroča, da se je razširjeni Gospodarski svet, t. j. parlament biconije, sestal prvič v Frankfurtu ob Meni. Dosedanji predsednik gospodarskega sveta krščanski demokrat Erich Keller in bivši podpredsednik socialdemokrat Darendorf sta bila ponovno izvoljena. Proti Kellerju in Darendorfu je glasovalo samo šest komunističnih predstavnikov.

Pred začetkom volitve predsedstva je dal šef komunistične skupine Ludwig Bäcker izjavo, v kateri je med drugim dejal:

Ne da bi vprašali nemško ljudstvo, so deželne vlade in voditelji političnih strank sprejeli odredbo angloameriške vojaške uprave od 9. februarja, ki vsebuje osnove za ustanovitev zapadnonemške države. Biconalni Gospodarski svet, ki se je na podlagi te naredbe danes sestal, je dobil nalog, naj sestavi potrebne vladne organe. **Novoizvoljeni Gospodarski svet je v nasprotju z voljo našega ljudstva, ki želi enotno, demokratično nemško republiko.**

Zaradi tega, je dejal na koncu Bäcker, **nočejo predstavniki Komunistične partije sodelovati pri predsedstvu Gospodarskega sveta.**

V ZAPADNIH CONAH NE DOVOLJUJEJO DELOVANJA DEMOKRATIČNE NEMŠKE MLADINE, PAČ PA IZPUŠČAJO NA SVOBODO NACISTE

Berlin, 27. februarja (Tanjug). Koordinacijski odbor Kontrolnega sveta je proučeval prošnjo Zveze svobodne nemške mladine za dovoljenje delovanja po vsej Nemčiji.

Britanski, ameriški in francoski predstavniki so se izjavili proti dovoljenju, **dočim je sovjetski predstavnik podprl zahtevo svobodne nemške mladine in rekel, da je stališče britanskega, ameriškega in francoskega delegata v nasprotju s potsdamskimi sklepi.** Na predlog sovjetskega delegata so odstopili to vprašanje Kontrolnemu svetu v proučitev.

»Tägliche Rundschau« priobčuje poročilo britanskega vojaškega poveljstva, **da bodo tudi zadnji internirani SS-ovci, gestapovci in višji nacistični voditelji kmalu izpuščeni na svobodo v britanski okupacijski coni.** Iz koncentracijskih taborišč v britanski coni je bilo samo od junija preteklega leta izpuščenih na svobodo nad 10.000 nacistov.

Razsodba v Nürnbergu je pokazala pravi obraz ameriškega imperializma

ugotavlja švicarski tisk

Bern, 27. februarja (Tanjug). »Vorwärts« piše ob objavi sodbe proti skupini nemških nacističnih generalov, ki so med vojno v okupiranih balkanskih državah zverinsko pobili na stotisoče nedolžnih mož, žensk in otrok, da je ameriško sodišče v Nürnbergu prevzelo v obrambo teroristično delavnost hitlerjevskih tolp proti herojskim borcem na Balkanu, proti partizanom maršala Tita, ki so prvi pričeli neenako herojsko oboroženo borbo proti fašističnim zatiralcem.

»Ameriško vojaško sodišče«, je rečeno v članku, »namerava s svojo razsodbo opravičiti sramotna dejanja grških monarhofašistov, ki v ničemer ne zaostajajo za zločinstvi hitlerjevcev. Zapadni demokrati, »nosilci« zapadne kulture, branijo fašistične požigalce in ubijalce. Strinjajo se s streljanjem talcev, z ubijanjem nedolžnih prebivalcev, z ubijanjem mater, otrok in starcev. Predstavniki Trumana in Marshalla, ki neumorno pripovedujejo, da rešujejo Evropo propada, branijo nečloveško ravnanje z borci za svobodo, brez katerih bi bila uničena tako Evropa kakor Amerika. Najnovejša »razsodba« v Nürnbergu je pokazala pravi obraz ameriškega imperializma.«

Ob isti priliki je objavil socialdemokratski »Volksrecht« članek z naslovom »Nürnberški škandal«. V članku se ugotavlja, da so ameriški sodni generali z izrekom te sodbe pokopali vse tradicije Georgea Washingtona in ameriške vojne za svobodo in neodvisnost.

Veliki uspehi ljudske armade v Mandžuriji

V osvobojenem Anšanu je ena izmed največjih tovarn železa in jekla na Daljnem vzhodu

Severni Šensi, 27. febr. (Tanjug). Agencija Nova Kitajska prenaša komunike poveljstva severovzhodne narodno-osvobodilne armade, v katerem je rečeno, da so enote narodno-osvobodilne armade ob osvoboditvi mesta Anšan ujele nad 10.500 Kuomintangovih vojakov. Kuomintangove čete so imele ob tem napadu 2000 mrtvih.

Uničena je celotna 25. divizija Kuomintangove 52. armade, poveljnik divizije Hu Čin Šeng in njegov namestnik Lo Ju Heng pa sta ujeta.

Na področju Anšana so ležišča železne rude, ki jih cenijo na 600 milijonov ton, kar pomeni 70% skupne količine ležišč železa v Madžuriji. Poleg tega je v Anšanu ena izmed največjih tovarn železa in jekla na Daljnem vzhodu. L. 1936. je znašala proizvodnja železa v Anšanu 400.000 ton, proizvodnja jekla pa 500.000 ton.

V pokrajini Hopej, zapadno od železniške proge Peking — Hanktou, je narodno-osvobodilna armada 15. odnosno 17. februarja osvobodila utrjeni mesti Jengšan in Ankluan.

Dalje proti vzhodu se narodno-osvobodilna armada uspešno bori s Kuomintangovimi enotami v bližini okrožnega mesta Tungčeng v jugovzhodnem delu pokrajine Anhvej.

AFP poroča, da se je od pričetka tega tedna stanje Čangkajškovih čet v Mukdenu poslabšalo. Vojaški Kuomintangov list »Čing Čeng Pao« poroča, da so vladne čete izpraznile mesto Antung, ki leži 70 km jugovzhodno od Mukdena. Razen tega je potrjena tudi vest, da oskrbujejo obkoljeni Mukden po zračni poti. Ministrstvo za narodno obrambo uradno priznava padec Anšana, središča jeklene industrije na polotoku Liao Tung.

Središče premogovne industrije v Mandžuriji obkoljeno

Šanghaj, 27. februarja (Tass). Pekinški tisk piše, da so po poročilih iz Mandžurije čete narodnoosvobodilne armade obkolile središče premogovne industrije mesto Bensihu, ki leži 35 milj jugovzhodno od Mukdena.

Udarni oddelki narodnoosvobodilne armade so sedaj 10 milj jugozapadno od Fušina, edinega kraja, ki je ostal v rokah Kuomintanga v premogovni kotlini 20 milj vzhodno od Mukdena. Predhodnice narodnoosvobodilne armade, ki se gibljejo v južni smeri proti oporišču Kuomintangovih čet Jin Kanu, so oddaljene mani kot 10 milj od tega kraja.

Predvolivna kampanja v Italiji

Nezakonito vmešavanje Vatikana

v predvolivni boj političnih strank je izzvalo upravičene proteste demokratičnih sil

Rim, 27. febr. (Tanjug) Odprto pastirsko pismo milanskega nadškofa Schusterja za popolno mobilizacijo katoliške cerkve in duhovščine proti demokratični ljudski fronti med predvolivno kampanjo, je naletela na soglasno obsodbo vseh demokratičnih strank ter organizacij. Demokratični krogi protestirajo proti temu nezakonitemu vmešavanju Vatikana v predvolivni boj političnih strank.

Občinski svet v Milanu je soglasno sprejel resolucijo, v kateri žigosa politične spletke kardinala Schusterja v zvezi z bližnjimi parlamentarnimi volitvami. Znani republikanec Re je dal izjavo, s katero je ostro obsodil politično delovanje Vatikana. Dejal je: Schusterjev nastop je nezaslišano nasilje proti svobodi. Nadškof Schuster, ki je svoječasno blagoslavljal fašistične zahteve, namerava sedaj vršiti nasilje nad ljudsko vestjo.

Kljub splošnim protestom pa uradni vatikanski krogi izjavljajo, da se katoliška cerkev ne bo odpovedala politični aktivnosti pri volitvah.

ZDA financirajo predvolivno kampanjo krščan. demokratov

Rim, 27. febr. List »Don Basilio« piše, da so dale ZDA krščansko demokratski stranki 3 milijone lir za klerikalno propagando v predvolivni kampanji. List tudi piše, da je poklonila konferenca industrijcev krščansko-demokratski stranki za predvolivno kampanjo 3‰ na vse mezde, ki jih izplačujejo delavcem industrijska podjetja.

Isti list poroča, da je notranji minister Scelba opremil policijo s 5000 blindiranimi avtomobili in jeepi z radijskimi sprejemniki.

Vatikanska vohunska služba v Italiji

Rim, 27. febr. (Tanjug) List »Republica« je objavil podatke o delovanju ameriške tajne vojaške obveščevalne službe v Italiji. List je naglasil, da je središče ameriške tajne službe v Italiji in Rimu v tesnih stikih z vatikanskimi krogi in samostani. Steber ameriške tajne službe v Italiji je vatikanska »časopisna« agencija CIPD (Centro informazione pro Deo) v Rimu, ki jo vodi vatikanski duhovnik Cassi. Ta ustanova zbira informacije in jih izroča papeškemu institutu za vzhod. Papeški institut preskrbuje s temi informacijami ameriško obveščevalno službo in 9 tujih konzulatov v Rimu.

Podtalna vohunska delavnost vatikanske duhovščine je posebno razpredena med številnimi fašističnimi begunci in tujimi vojnimi zločinci, ki so našli zatočišče in zaposlitev v vatikanskih samostanih. Eden najbolj delovnih centrov te službe je v rimski četrti Monte Verde in vatikanskem samostanu sv. Hieronima.

Na koncu list zahteva od italijanskih oblasti, naj prepovedo in preprečijo razpredeno mrežo vatikanskega in ameriškega vohunstva, ki škoduje državnim interesom.

Scelba zbira fašiste za svoje ministrstvo

Rim, 27. febr. (Tanjug.) Italijanski notranji minister Scelba je uradno potrdil imenovanje generala karabinjerjev Piescia na položaj inspektorja notranjega ministrstva. »Unità« naglaša v tej zvezi, da je imenovanje tega bivšega organizatorja Pavelićeve ustaške policije na položaj inspektorja v Scelbovo ministrstvo sledilo na zahtevo italijanskega fašističnega »socialnega gibanja«, »Unità« piše, da je vzdrževal general Piescia tesne stike z ilegalno neofašistično organizacijo, ki deluje danes v Italiji.

SEJA EKONOMSKO-SOCIALNEGA SVETA OZN

Cilj „Marshallovega načrta" je razdelitev Evrope na dva tabora

je izjavil predstavnik Sovjetske zveze Arutinian v svoji analizi mednarodnega gospodarskega položaja

New York, 27. febr. (Tass.) Na seji Ekonomsko-socialnega sveta ZN 24. februarja je analiziral predstavnik Sovjetske zveze **Arutinian** poročilo gospodarskega oddelka tajništva OZN o mednarodnem gospodarskem položaju, češ da ima ta dokument mnogo pomanjkljivosti, ker gre molče mimo povojne obnove in razvoja narodnega gospodarstva Sovjetske zveze.

Arutinian je analiziral gospodarski položaj v državah nove demokracije in je naglasil uspehe, ki so jih dosegle te države na področju obnove in preureditve gospodarstva z izvajanjem demokratičnih reform. Nato se je dotaknil problemov povojnega gospodarstva kapitalističnih držav ter naglasil, da je za to gospodarstvo značilno nesorazmerje razvoja, kar je razvidno iz gradiva predloženega poročila.

O gospodarskem položaju ZDA je Arutinian naglasil, da se danes označuje kot nestabilno. ZDA težijo za tem, da bi izkoristile gospodarsko slabše države. Tako skušajo najti ugodne oblike gospodarske ekspanzije v pogojih »dolarske lakote« v drugih kapitalističnih državah. Taka oblika gospodarske ekspanzije — je poudasil sovjetski poslanik — je tako imenovani Marshallov načrt.

Arutinian je nato naglasil, da **je zajela inflacija skoraj vse države kapitalističnega sveta, vštevši ZDA. Eden izmed vzrokov inflacije v ZDA, Veliki Britaniji in nekaterih drugih državah je izdajanje ogromnih denarnih sredstev za proizvodnjo oborožitve, vzdrževanje velikih oboroženih sil in mornarice. To pada kot težko breme na pleča delovnih ljudi in je eno glavnih zaprek za gospodarsko obnovo. Oboroževalna tekma ustvarja nestabilnost gospodarskega razvoja ter je resna ovira mednarodnemu gospodarskemu sodelovanju.**

Sovjetski predstavnik je tudi naglasil, da narašča v vrsti kapitalističnih držav brezposelnost kljub določenemu povečanju proizvodnje. Arutinian je poudaril, da je v poročilu ki ga proučuje Ekonomsko-socialni svet, enostransko poudarjena vloga ZDA v povojnem razvoju drugih držav.

Dejansko ima gospodarska politika ZDA za cilj, da se razčisti pot za izvoz ameriškega blaga in kapitala na škodo nacionalnih interesov drugih držav. S pomočjo Marshallov. načrta podrejajo ZDA gospodarstvo vrste držav interesom ameriških monopolov. Politika razdelitve Nemčije in zavestnega zaviranja obnove njene mirnodobne industrije, ki jo izvajajo ZDA, je posebno škodljiva za gospodarsko obnovo Evrope.

Gospodarska politika ZDA ni činitelj stabilizacije in obnove drugih kapitalističnih držav, marveč činitelj njihovega rušenja in razkroja. Cilj »Marshallovega načrta« je politična preureditev zapadne Evrope v skladu z interesi velikih ameriških monopolov kakor tudi razdelitev Evrope na dva tabora — je zaključil Arutinian.

Genera na konfederacija dela se ne bo udeležila konference za izvedbo »Marshallovega načrta«

Pariz, 27. febr. (Tass.) »Humanité« objavlja odgovor Francoske generalne konfederacije dela na povabilo britanskega kongresa Trade unionov, naj se udeleži konference v zvezi z izvedbo »Marshallovega načrta«.

Generalna konfederacija dela je mnenja, da ni cilj te konference, ki jo hočejo organizirati brez vednosti Svetovne sindikalne konfederacije, proučiti vprašanje pomoči državam, ki so bile opustošene med vojno.

Generalna konfederacija dela je mnenja, da **hoče »Marshallov načrt« vzpostaviti svetovno gospodarstvo ameriških ekspanzionistov, da ograža varnost, neodvisnost in gospodarstvo evropskih držav. Ameriška »pomoč« samo grobo prikriva ekspanzionistične težnje imperialistov.**

Dejstvo, da so na to konferenco povabili organizacije, kot sta ameriška Federacija dela in »Force Ouvrière«, ki sta sovražno razpoloženi nasproti delavski enotnosti in Svetovni sindikalni federaciji, dokazuje, da je ta konferenca zavzela sovražno stališče do delavske enotnosti.

Glavna konfederacija dela, ki je še nadalje zvesta Svetovni sindikalni enotnosti, odklanja povabilo Generalnega sveta kongresa britanskih »Trade unionov«.

Wallace obsoja »Maršalov načrt«

Washington, 27. febr. (Tanjug). Reuter poroča, da je dal kandidat tretje stranke za predsednika ZDA Henry Wallace novinarjem izjavo, v kateri je obsodil Marshallov načrt kot načrt za razdelitev Evrope na dva bloka.

Wallace je rekel: Zares se bojim, da bo »program evropske obnove« privedel do vojne. Ne mislim na takojšnjo vojno nevarnost, toda ta načrt bo položil temelje za eventualno vojno. Za načrt sem bil v začetku, ko ga je Marshall prvič predložil in je bila mišljena še vse Evropa. Sedaj pa je stvar drugačna. Načrt zastruplja Trumanova doktrina.

Poročila iz naših krajev

VELIKA POŽRTVOVALNOST NAŠEGA UČITELJSTVA

Prevalje, 27. februarja.

Sindikat prosvetnih delavcev prevaljskega okraja je izvršil anketo o šolskem in izvenšolskem delu svojih članov, ki kaže naslednjo sliko. Od 37 mest jih je samo 10 lažjega značaja. Na njih poučuje 164 članov. Vsega je izpolnilo anketne pole 132 učiteljev in profesorjev.

V mladinskih organizacijah se je v prvih 4. mesecih letošnjega šolskega leta udejstvovalo 69 članov z 2761 urami. Najboljši rezultat kaže Mislinjska dolina z 963 urami. V šolskem obisku, ki se je v splošnem dvignil za 4%, stoji na prvem mestu Gornja Mežiška dolina s 6%. Za izdelavo grafikonov, učil, v sodelovanju pri adaptacijah itd. zaznamuje statistika 2580 prostovoljnih ur. Za strokovno izpopolnitev v počitniških tečajih prednjači Mislinjska dolina s 3331 urami napram Spodnji Mežiški dolini s 1924 urami. Članstvo Dravske doline izkazuje z dopolnilnimi tečaji k osnovnošolski izobrazbi 1170 ur. Na strokovno nadaljevalnih šolah in tečajih za oficirje je sodelovalo članstvo Mislinjske doline s 476 urami, Spodnje Mežiške pa s 364 urami.

Razmerje prostovoljnega dela v Dijaških domovih in Domovih igre in dela med članstvom Spodnje Mežiške doline napram Mislinjski dolini je 1055 ur : 338 urami. Pri popisu zemljišč v velikih počitnicah je izkazano za vse članstvo 2742 ur, vendar poročila niso popolna. V kulturnoprosvetnem sektorju prednjači Spodnja Mežiška dolina s 5370 urami, a ne zaostajata mnogo Gornja Mežiška ter Dravska dolina. Skupno pa je bilo v proizvodnem sektorju danih prostovoljnih (neplačanih) ur 13.114, v kulturnoprosvetnem pa 11.599 ur, kar znaša 24.713 neplačanih ur v prvih 4. mesecih tekočega šolskega leta. Plačanih ali deloma plačanih ur v tečajih izkazuje anketa pa še 14.757 ur. Anketa ugotavlja, da je članstvo s prostovoljnim delom prihranilo okraju najmanj 2 milijona dinarjev izdatkov, moralne vrednosti pa dalo še povrhu za napredek v bodočnosti. (D. K.)

Politična in kulturna razgibanost v Beli Krajini

Črnomelj, 27. febr.

Minulo nedeljo je bila v domu ljudske prosvete konferenca predstavnikov vseh množičnih organizacij okraja. Kljub skrajno slabemu vremenu se je udeležilo konference prav lepo število tovarišev, ki so z zanimanjem poslušali referat tov. Saška, v katerem je prav natančno nakazal vse naloge, ki stojijo pred nami, kakor tudi pot, po kateri naj stopamo, da čim prej uspešno izvedemo zadane naloge. Med debato, ki je sledila referatu, so se oglašali k besedi navzoči predstavniki ter govorili o zanimanju kakor tudi o prvih prekoračenih težavah pri gradnji zadružnih domov. — Da so vezane cene vzbudile po okraju precejšnjo mero pozornosti, je bilo razvidno iz številnih vprašanj in pojasnil.

Z odobravanjem je bil sprejet sklep, da se mobilizirajo vse množične organizacije za čim uspešnejšo pomoč grškemu ljudstvu.

Igralska družina v Črnomlju nas je zopet razveselila s prav dobro naštudirano in tudi podano trodejanko »Žalujoči ostali«, ki jo je uprizorila v soboto zvečer in v nedeljo popoldne. Za nekaj ur prijetnega in zdravega razvedrila smo igralski družini hvaležni in želimo, da bi krepko stopala od uspeha do uspeha.

V nedeljo zvečer pa je v domu ljudske prosvete bila svečana proslava 30. obletnice Rdeče armade s prav dobro izbranim programom. Pri programu je sodelovala tudi vojska, ki je za svoja izvajanja žela buren aplavz. — (Ž. T.)

Otvoritev nove kino-dvorane

Velenje, 27. febr.

Minulo nedeljo smo v Velenju slovesno odprli novo kinodvorano. Dvorana je bila zgrajena v dveh in pol mesecih. Z udarniškim delom je delovni kolektiv rudnika in okoliško prebivalstvo prispevalo 18.000 prostovoljnih delovnih ur. Kinodvorana je velikega pomena za kraj, kajti do sedaj sploh nismo imeli nobene primerne dvorane, ki bi nam služila za kulturne prireditve. Novozgrajena dvorana je sedaj največja v Šaleški dolini, saj ima prostora za 1000 ljudi.

Ob otvoritvi dvorane je delovni kolektiv velenjskega rudnika proglasil 75 rudarjev za udarnike. Med njimi so bili trije že sedmič proglašeni za udarnike, devet rudarjev pa šestič.

Dvorano so gradili na pobudo rudniške celice KP ob podpori CK KPS. (J. F.)

Uspeh gotoveljskih pevcev

Žalec, 27. febr.

V ponedeljek je bila v Žalcu proslava 30. obletnice ustanovitve Rdeče armade. Po slavnostnem govoru je mladinka Dragica dovršeno recitirala pesem »Krasnoarmejcem«, ki je navdušila poslušalce. Gotoveljski moški in ženski pevski zbor je pod spretnim vodstvom pevovodje tov. Jurija Gorška iz svojega obsežnega repertoarja odpel 8 pesmi — s programom idejno povezanih — sigurno in efektno ter s tem postavil most med vasjo in trgom. Pravilno so pevci iz Gotovelj razumeli, da moramo vsi složno delati v duhu današnjega časa, da morajo pasti predsodki, ki so usedlina starega družbenega reda v predaprilski Jugoslaviji. Zbor, ki šteje 32 članov, zasluži še posebno priznanje, ker ga niso ovirali niti snežni zameti, katerih pa so se preplašili mnogi Žalčani, ki so raje ostali doma za pečjo, čeprav so dobili osebno vabilo za proslavo.

Ob koncu je vsa dvorana stoje zapela državno himno. — (S. T.)

Slabo pripravljen literarni večer

Slovenska Bistrica, 24. febr.

V soboto 21. t. m. smo imeli v Slovenski Bistrici literarni večer, katerega namen je bil, da se naše ljudstvo pravilno seznani z borbo demokratičnega grškega ljudstva in mu poleg moralne podpore nudi tudi materialno pomoč. Odlomke iz svojih del so čitali Rudolf Branko, Krakar Lojze in Minatti. Sodeloval je tudi tukajšnji simfonični orkester, tov. Brumec pa je govoril o potrebi pomoči demokratičnemu grškemu ljudstvu.

Udeležba je bila kar zadovoljiva, organizacija prireditve pa ni bila v redu. Tovariši književniki so vsi skupaj čitali le pol ure, čeprav smo bili uverjeni, da bomo na literarnem večeru slišali kaj več, ker je bilo javljeno, da pride 5 književnikov, ne pa samo trije. Š. L.

Delavnost naših žena

Kojsko, 27. febr.

Organizacija AFŽ v Kojskem je 8. februarja imela kulturno prireditev, pri kateri je ženam pomagala tudi mladina. Od dohodka te prireditve so darovale 2000 din za pomoč grškemu narodu in 400 din za Severjev mladinski dom v Kojskem. V februarju so žene poleg 194 ur prostovoljnega dela organizirale Prešernovo proslavo, imele širši sestanek in 5 čitalnih krožkov. Sedaj pa se zopet učijo igro, ki jo bodo uprizorile na mednarodni dan žena 8. marca. — (C. M.)

Gradnja zadružnih domov v gornjeradgonskem okraju

Gornja Radgona, 27. febr.

Največje zanimanje in dejanska požrtvovalnost za gradnjo zadružnih domov v gornjeradgonskem okraju je v Apaški kotlini, kjer se v prvi vrsti izkazuje mladina. Najboljši aktivi v tem področju so v Žepovcih in Segovcih. V vasi Žepovci in Segovci je vzidan že temeljni kamen in oskrbljen ves material za gradnjo zadružnega doma. V Stogovcih je večina materiala na licu mesta. Mladina kljub mrazu vztraja pri delu. Dobro napredujejo priprave za gradnjo zadružnih domov tudi v vaseh Podgorje, Apače, Lutverci in Plitvica. Delavstvo gornjeradgonske opekarne je sprejelo obveznost, da napravi udarniško poleg predvidenega plana okrog pol milijona kosov opeke za gradnjo zadružnih domov. — (R. J.)

88 članov se je obvezalo za 11.500 ur prostovolj. dela

Ljubljana, 27. febr.

Člani sindikalne podružnice Glavne direkcije tekstilne industrije LRS v Ljubljani so sprejeli obsežne obveznosti za prostovoljno delo. 10 članov se je obvezalo za 300 ur, 18 za 200, 2 za 150, 34 za 100, 24 pa za 50 ur prostovoljnega dela. To znaša skupaj 11.500 ur. Glede na število članov podružnice je to ena največjih delovnih obveznosti sindikalnih podružnic v Sloveniji. — (K. S.)

Opozorilo vsem zadrugam

Način naročanja industrijskega blaga za vezane cene

V zvezi s prehodom na trgovino po vezanih cenah naročajo zadruge industrijsko blago pri zastopstvih posameznih Generalnih direkcij, kot je bilo to objavljeno v navodilu Zveznega Ministrstva trgovine in preskrbe FLRJ in v dnevnem časopisju.

Ker nekatere zadruge in OPZ še vedno niso na jasnem, kakšen je celoten postopek od naročila do dobave blaga za vezane cene, podajamo sledeča podrobna navodila:

Industrijsko blago za vezane cene naročajo vse zadruge direktno pri posameznih zastopstvih Generalne direkcije. OPZ naročajo industrijsko blago samo za one zadruge, katere same blaga iz katerega koli vzroka niso naročile.

To blago pa bodo dobavile zadrugam Okrajne poslovne zveze, katere bodo skrbele za to, da bo blago pravočasno dobavljeno, v redu plačano ter da ga bodo zadruge po čim krajši poti in s čim manjšimi stroški sprejele v svoja skladišča.

Do sedaj so se zadruge mnogo premalo zanimale za vsa tozadevna navodila in odredbe ter njihova naročila ne prihajajo v redu in omenjena zastopstva. Opozarjamo vsa vodstva zadrug, da naj čim preje pristopijo k naročanju blaga ter ev. težkoče rešijo sporazumno s svojimi Okrajnimi poslovnimi zvezami, katere imajo še posebna, podrobna navodila glede tega.

Zadruge naj pošiljajo kopijo naročil svoji OPZ v svrho evidence. Te pa bodo skupen seznam naročil dnevno pošiljale Republiški poslovni zvezi nabavno prodajnega zadružništva LRS.

Republiška poslovna zveza Ljubljana

FIZKULTURA

Na prvenstvu FLRJ v hokeju sodeluje 7 moštev

Ljubljana, 27. febr.

Včeraj se je v Ljubljani pričelo že večkrat preloženo državno prvenstvo, na katerem sodeluje šest moštev. Za prvenstvo se je prijavila tudi ekipa »Mladosti«, ki pa še ni prispela v Ljubljano.

Nastopajoča moštva so: CDJA Partizan iz Beograda, FD Enotnost iz Ljubljane, FD Tekstilac iz Varaždina, FD Spartak iz Subotice, FD Zagreb iz Zagreba in FD Udarnik iz Karlovca. Vsa moštva so razdeljena v dve skupini; v prvo skupino so se plasirala moštva, ki so v prvem kolu premagala svoje nasprotnike in moštvo Mladosti, ki je prišlo v to skupino avtomatično, v drugi skupini pa so premagana moštva.

Kvaliteta posameznih iger ni zadovoljiva, ker so vsem moštvom pozna pomanjkanje treninga. Tekme so dopoldne od 8 dalje in zvečer od 20 dalje. Organizacija tekmovanja je zadovoljiva. Rezultati in poteki doslej odigranih iger pa so naslednji:

ENOTNOST : UDARNIK 14:1 (3:0, 3:1, 8:0)

V otvoritveni tekmi sta se srečali moštvi Enotnosti in Udarnika iz Karlovca. V tej tekmi je bilo moštvo Enotnosti v veliki premoči, posebno pa še v zadnji tretjini igre.

Igra zaradi premoči ni bila posebno zanimiva, ker mladi igralci iz Karlovca niso mogli nuditi domačinom večjega odpora. Pri obeh moštvih pa je bilo opaziti pomanjkanja treninga. V moštvu Enotnosti sta se odlikovala znana igralca hokeja Aljančič in Pavletič ter tudi Tone Pogačnik, ki je po preteku enega leta zopet pričel igrati, prav tako pa smo opazili v moštvu tudi nekaj mlajših igralcev, od katerih je najbolj odgovarjal Pogorelc.

Karlovčani so mladi igralci, ki se bodo s treningom in pod ugodnimi vremenskimi prilikami razvili v dobre igralce.

Gole so dali za Enotnost: Aljančič in inž. Eržen po 4, Pavletič 3, Ogrizek 2 in Pogačnik 1, za Udarnika pa Žugelj 1.

Enotnost: Francot, Pogačnik, Pavletič, inž. Eržen, Aljančič, dr. Gogala, Betteto, Ogrizek, Pogorelc in Lesar.

Udarnik: Francev, Cvitkovič, Berlekovič, Žugelj, Banda, Jurkovič, Malčič, Jurajevčič, Prepolec in Rogovič.

Sodila sta Valušnik in Briksi.

TEKSTILAC : ZAGREB 5:2 (1:0, 3:2, 1:0)

Ker sta bili obe moštvi precej izenačeni, je bila tekma zelo napeta in borbena. Igra ni bila na posebni tehnični višini, ker sta obe moštvi igrali zelo ostro. V moštvu Tekstilca sta ugajala zlasti vratar in pa Drvarek ter Muvrin, pri Zagrebu pa Pfaff I. in Novy, ki je igral v mladinskem moštvu LTC v Pragi.

Gole so zabili za Zagreb: Krajičič in Dragovič po 1, za Tekstilac pa Cerinski, Madjar, Cvetkovič, Muvrin in Drvarek.

Tekstilac: Unjak, Cerinski, Drvarek, Madjar, Cvetkovič, Fulir, Bengöry, Muvrin in Abramovič.

Zagreb: Maruša, Dragovič, Pfaff I. in II., Krajičič, Novy, Bejznovič, Bival, Glavač, Weinert in Gobec.

Sodila sta Valušnik in Stampfel.

PARTIZAN : SPARTAK 14:0 (2:0, 5:0, 7:0)

Tekma med moštvom Partizana in moštvom Spartaka se je končala z visoko zmago Partizana z rezultatom 14:0. Igra sama je bila zanimiva posebno v prvi tretjini, ko so igralci Partizana zaradi izredno dobre igre Spartaka samo dvakrat poslali »puck« v mrežo.

Moštvo Spartaka, ki je nastopilo na lanskoletnem državnem prvenstvu, je v igri in tehniki veliko napredovalo. Steber moštva tvorita Ladocki I. in II.

Igralci Partizana, ki so v tej sezoni trenirali na Madžarskem in v Planici, pa niso pokazali posebno dobre igre. V moštvu se odlikujejo zlasti Luce Žitnik, inž. Stipetič in Pötzl.

Gole za Partizana so zabili: inž. Stipetič 4, Renaud 4, Pötzl 3, dr. Kovačevič 2 in Žitnik 1.

Partizan: Januž, Žitnik, dr. Kovačevič, Renaud, inž. Stipetič Pötzl, Starovšek, Vrabec, Sabolič.

Spartak: Priboj I., Ladocki I. in II., Priboj II., Vidicki, Kmetz, Buš in Marcikič.

Sodila sta Lombar in Valušnik.

PARTIZAN : TEKSTILAC 12:1 (6:0, 4:1, 2:0)

Kljub visokemu porazu je bila igra zelo zanimiva. V prvi tretjini so bili igralci Partizana v premoči in jo odločili 6:0 v svojo korist. Toda igralci Tekstilca so s požrtvovalno igro v drugi tretjini dosegli častni gol in izgubili tekmo s končnim rezultatom 12:1.

Tudi v današnji tekmi igra Partizana ni bila na posebni višini. Razen Žitnika, Stipetiča, Pötzla in Renauda sestavljajo moštvo igralci začetniki, katerim pa manjka tehnika drsanja in igre.

Tekstilac pa je presenetil danes gledalce s svojo požrtvovalno igro. Odlikoval se je zlasti vratar, ki je moštvo rešil še večjega poraza.

Gole so dali za Partizana: Pötzl 4, Stipetič 4, Renaud 2 in Žitnik 2, za Tekstilca pa Muvrin.

Sodila sta Valušnik in Žitnik.

SPARTAK : ZAGREB 3:2 (1:0, 1:1, 1:1)

Tekma med Spartakom in Zagrebom, ki je bila odločilna za prvaka druge skupine, se je končala z zasluženo zmago Spartaka.

Igra je bila zelo napeta. Moštvo Spartaka je zmagalo po zaslugi bratov Ladockih, ki sta igrala zelo dobro, posebno še Ladocki I., ki je tudi sam zabil vse tri gole. Pri Spartaku je ugajal tudi vratar, ki je uspešno branil ostre strele Zagrebčanov.

Zagreb, ki je bil favorit tekme, je imel danes, posebno še pri streljanju na gol, smolo. V moštvu so igrali zelo dobro Pfaff I., Novy in Krajčič.

Gole za Spartak so dali: Ladocki I. 3, za Zagreb pa Krajčič in Novy.

Sodila sta Žitnik in Kačič (Medvešček).

Tekmovanje se nadaljuje jutri z naslednjimi tekmami ob 8: Mladost : Tekstilac in Spartak : Udarnik ter ob 20 Enotnost : Partizan.

Uspela drsalna revija v Ljubljani

Prva ugotovitev na letošnji drsalni reviji je gotovo ta, da je velik napredek od lanskega odnosno predlanskega leta kljub skrajno neugodni zimi nesporen. Dočim je lansko leto nastopilo komaj sedem drsalcev v največji skupini treh, je letos v treh nastopih sodelovalo 6, 11 in celo 12 drsalcev. To nam kaže, da je drsanje pritegnilo v svoje vrste ljudske množice, če še ne kot sodelujoče, vsaj kot gledalce.

Sestava programa je bila vsekakor posrečena in točke programa, ki jih je bilo kar 15, so se vrstile brez presledka in je težko reči, kateri točki bi priznali prvenstvo. Mladinci in mladinke so bile sicer manj sigurne, vendar njihovih izvajanj to ni motilo, saj je razumljivo, da začetnik ne more doseči tiste sigurnosti kot starejši drsalec. Ledena ploskev je vsekakor ovirala izvajanja, vendar se je proti koncu led utrdil in omogočil izvajalcem bolj pogumne like.

Troje skupinskih nastopov je dokazalo dobro znanje izvajajočih in smiselno povezavo likov v enoto tako, da so napravili najboljši vtis. Od posameznic sta nastopila najprej naša državna prvaka Tuma in Palmetova. Njuna izvajanja so navdušila vse navzoče. Posamezno je nastopila tudi mladina in sicer domači prvaki Mara Drašler in Marko Lajovic, dalje Zdenka Lukec, Tatjana Kavšek in Breda Lorger. Pri vseh moramo ugotoviti velik napredek, posebno še pri Marku Lajovicu, ki je pokazal poleg znatnega tehničnega znanja že popolno sigurnost v izvajanju tudi najtežjih likov. V paru s Silvo Palmetovo je vsekakor pokazal več, kot bi bil kdor koli od njega pričakoval. Ta točka, ki sta jo naštudirala za olimpijado, je pokazala, kako izgledajo naštudirana in improvizirana izvajanja. Sigurnost, eleganca, ter skladnost in ritmičnost izvajanj je navdušila navzoče gledalce.

Organizacija prireditve, ki jo je izvršil Mestni fizkulturni odbor, je bila brezhibna, posebno še, če upoštevamo, da je bilo na razpolago samo malo dni in so gledalci pri razmeroma kratkem času vendar zadovoljni zapustili uspelo prireditev. Prireditev se bo ponovila v okviru državnega prvenstva za umetno drsanje in hokej danes zvečer ob 19. uri. Državno prvenstvo v umetnem drsanju se prične danes z obveznimi šolskimi liki ob 7.30, prosto drsanje pa v nedeljo zjutraj ob istem času, nakar bo zaključna prvenstvena tekma za državnega prvaka v hokeju.

Kavšek Žane

Tekmovanje v smučarskem teku za memorial Branka Ziherla

Uspeh, ki so ga dosegli fizkulturniki ljubljanske univerze z izvedbo »Smučarskega dne«, jim je dal vzpodbudo, da so sklenili uvesti vsakoletno in tradicionalno tekmovanje v smučarskem teku na 8 in 10 km za memorial znanega fizkulturnika Branka Ziherla, ki je žrtvoval svoje življenje za lepšo bodočnost našega naroda. S tem hočejo poudariti, kako naša nova fizkultura raste in se krepi prav iz narodno-osvobodilne borbe, kako važno je za okrepitev obrambne moči naše Armade in za ustvarjanje zdravih pokolenj, ki bodo povedla naše ljudstvo skozi borbo za izvedbo petletk v socializem. To je ideološka osnova, na kateri bo slonelo to tradicionalno tekmovanje študentov naše univerze.

Memorial je prehodnega značaja in ga bo na vsakoletnem tekmovanju dobil najboljši oddelek oziroma fakulteta. Kriterij pri presojanju bo dvojen: množičnost udeležbe in kvaliteta ter doseženi rezultati pri tekmovanju. Prvič bo to tekmovanje izvedeno letos 29. februarja popoldne v najbližji okolici Ljubljane, če bodo vremenske in snežne prilike povoljne. Obenem bodo smučarji naše univerze položili s tem nekak obračun svojega dela in dali s svoje strani viden poudarek IV. plenarnega sestanka univerzitetnega odbora LSM.

Boks: FD Enotnost : FD Železničar

Po skoraj enoletnem premoru bodo danes ob 20 v dvorani FD Železničarja v Šiški zopet tekme v boksu. Nastopili bodo najboljši boksarji Ljubljane, med njimi: Antolin, Jezernik, Bitenc, Nardin, Lindič in Draksler.

Poročilo o državnem prvenstvu v smučanju prinašamo na 3. strani.

Dvoboj v vajah na orodju
Srbija : Slovenija

V nedeljo 29. februarja bo ob 9 v Ljubljani na Taboru dvoboj ženskih vrst Srbije in Slovenije v vajah na orodju. Ker so se tekmovalke obeh reprezentanc za to tekmovanje dobro pripravile, bo dvoboj vsekakor zelo zanimiv.

Crvena zvezda : Partizan 4:1

PRESKRBA

DELITEV MESA IN MESNIH IZDELKOV

MLO — oddelek za trgovino in preskrbo v Ljubljani obvešča potrošnike, da prejmejo v soboto 28. februarja od 7—12 in od 14—17 sveže meso in mesne izdelke na odrezke živilskih nakaznic, in sicer:

živilska nakaznica TD I in III, odrezek 104 — 200 gr svežega mesa,
živilska nakaznica SD I in III, odrezek 204 — 150 gr svežega mesa,
živilska nakaznica LD I in III, odrezek 304 — 150 gr svežega mesa,
živilska nakaznica Doj I in III, odrezek 504 — 100 gr svežega mesa,
živilska nakaznica Nav I in III, odrezek 404 — 100 gr mesnih izdelkov,
živilska nakaznica OM I in III, odrezek 604 — 100 gr mesnih izdelkov.

Meso in mesne izdelke bodo delile vse poslovalnice mestne klavnice in mesarji.

Opozarjamo mesarje, da smejo prodajati meso in mesne izdelke samo na živilske nakaznice mesta Ljubljane, katerih odrezki za meso so prežigosani ali pa imajo poleg številke tudi črko L.

Cena je sledeča: Sveže goveje meso 43 din, letna salama 75 din, tlačenka 45.50 din kilogram.

Mesarji morajo vrniti mestni klavnici neprodano meso še istega dne, to je v soboto 28. t. m. do 18.

Obračun z odrezki je oddati mestni klavnici v torek 2. marca t. l.

MAŠČOBA ZA MESEC FEBRUAR

MLO — oddelek za trgovino in preskrbo v Ljubljani opozarja potrošnike, ki kupujejo racionirana živila v prodajalnah državnega in privatnega sektorja, da si nabavijo maščobo za mesec februar t. l. do vključno sobote 28. februarja. Potrošniki, ki pa kupujejo racionirana živila v prodajalnah zadružnega sektorja — Naprozah pa do vključno 2. marca t. l., ker bodo poslovalnice 28. februarja zaprte zaradi inventure.

Kasneje se maščoba za mesec februar ne bo več delila.

VSEM TRGOVSKIM OBRATOM V LJUBLJANI

MLO za glavno mesto Ljubljana, finančni oddelek in oddelek za trgovino in preskrbo, odrejata na osnovi uredbe o ukinitvi plačila krajevnih trošarin na blago in na osnovi najnovejših odredb o preskrbi naslednje:

1. Vse trgovine, ki imajo na zalogi tekstilne predmete ali obutev, naj napravijo inventuro tega blaga po stanju na dan 29. februarja 1948.

2. Trgovine, ki prodajajo blago, ki spada v garantirano preskrbo (racionirano blago), ki je bilo doslej zavezano trošarini, naj napravijo popis tega blaga po stanju 29. februarja 1948. Na osnovi tega popisa imajo te trgovine pravico do povračila trošarine po uredbi o ukinitvi plačila krajevnih trošarin na blago. Državne, zadružne trgovine in trgovine invalidskih ter drugih družbenih organizacij pa naj napravijo razen popisa racioniranega blaga tudi popis drugega, doslej trošarini zavezanega blaga. Glede posameznosti opozarjamo na navodila v Finančnem zborniku z dne 7. januarja 1948, štev. 1.

3. Mestni ljudski odbor dovoljuje trgovinam, ki prodajajo označene predmete, da smejo na dan 1. marca 1948 imeti svoje lokale zaprte, da bodo mogle opraviti inventuro, to pa le kolikor je to zaradi večjih zalog blaga potrebno. Ne smejo pa biti zaprte trgovine z racioniranimi živili.

Ministrstvo za trgovino in preskrbo LRS obvešča:

OPOZORILO POTROŠNIKOM IN MALOPRODAJALCEM

Odrezki za nabavljanje kruha na novih živilskih nakaznicah niso več ločeni na »as« in »bs«, to je na odrezke, s katerimi se je doslej nabavljala moka belih žit in koruzni izdelki.

Potrošniki bodo prejemali tudi v bodoče dosedanje nezpremenjeno razmerje med moko belih žit in koruznimi izdelki. Maloprodajalci vseh sektorjev morajo imeti na vidnem mestu v prodajalni označeno, koliko posamezne vrste moke pripada na posamezno živilsko nakaznico za vse kategorije potrošnikov.

Okrajni ljudski odbori bodo razbremenjevali peke in maloprodajalce za prodane količine kruha ali moke po razmerju, ki je določeno za dotično področje in po razmerju, ki je določeno za posamezno vrsto živilskih nakaznic. Maloprodajalci in peki morajo v tem smislu sestavljati (peki tridnevno) obračune prodanih količin moke in kruha. Obračuni se morajo ujemati s številom oddanih odrezkov in z dejansko zalogo, ki jim ostane za nadaljnjo delitev.

Maloprodajalce posebno opozarjamo, da smejo prodajati moko le v določenem razmerju in da pod nobenim pogojem ne smejo prodajati na nekaj odrezkov samo moko belih žit in na nekaj odrezkov samo koruzne izdelke, ampak vedno le v določenem razmerju. Prestopki bodo zasledovani in kaznovani.

BILTEN ŠT. 7:

1. Pozivamo vse okrajne poslovne zveze in Kmečke zadruge, da pohitijo z naročilom blaga za vezano trgovino. Kljub temu, da Generalne direkcije že nekaj dni pozivajo v dnevnem časopisju vse koristnike k naročanju blaga, so se doslej le redke zadruge odzvale temu pozivu.

Vsako odlašanje naročil lahko spravi zadruge v položaj, da ne bodo imele na razpolago blaga, ki ga bodo potrošniki potrebovali in ga zahtevali. Le s pravočasnim naročanjem blaga bomo omogočili proizvodnim direkcijam hitro in pravilno dobavo.

Izvedba sistema nove preskrbe, ki prinaša pomembno izboljšanje delovnim ljudem tako v mestih kot na podeželju, nalaga zadrugam nadvse odgovorne naloge. Stvar zadrug je, da prav v razumevanju teh nalog zagotovijo pravilno in čim hitrejšo izvedbo tega sistema. Že v samem začetku pa morajo to zagotoviti le s takojšnjimi naročili blaga.

2. Ekipe, ki so na terenu zaradi organizacije trgovske mreže, naj takoj poročajo, v koliko so okrajni magazini že dobili garantirano blago od prostega, z navedbo kraja in stroke poslovalnice. Poročajo naj tudi, kje so okrajne poslovne zveze predvidele prodajo obutve po vezanih cenah.

3. Žene in družinski člani aktivnih oficirjev, podoficirjev in vojnih uslužbencev se ne oskrbujejo z industrijskimi proizvodi za garantirano preskrbo po redni trgovski liniji, temveč samo potom vojnega trgovskega podjetja od katerega prejmejo tudi industrijske karte. Zato ljudski odbori takim osebam ne izdajo industrijskih kart, niti jih ne vpišejo v sumarje za industrijske predmete.

Živilske karte prejmejo te osebe za mesec marec še potom ljudskih odborov, za april pa prav tako potom vojnega trgovskega podjetja.

4. Opozarjamo vsa podjetja, ustanove, urade, zadruge in organizacije, ki so dolžne po veljavnih predpisih oskrbeti določenim svojim uslužbencem obleko in obutev (n. pr. železničarjem, pismonošem in podobnim), da sporoče najkasneje do 1. marca t. l. (poimenski seznam) rajonskim oziroma krajevnim ljudskim odborom bivališče delavca ali uslužbenca, ki je prejemal obleko ali obutev od ustanove ali urada.

(Iz pisarne MTP.)

OBVESTILA

Zdravniška služba DZSZ za nujne obiske

Podružnica DZSZ v Ljubljani je z veljavnostjo od 1. marca 1948 nanovo uredila zdravniško službo obiskov obolelih zavarovancev in njih svojcev ter uživalcev zdravstvenega varstva in zdravstvene pomoči. — Mesto Ljubljana z bližnjo okolico je razdeljena na 8 zdravniških okolišev, ki jih spodaj navajamo. Rajonski zdravniki izvršujejo obiske podnevi in sicer od 6—20. Po tej uri pa je vsako noč na razpolago nočni dežurni zdravnik v ambulatoriju na Miklošičevi cesti 20. Klicati ga je osebno ali telefonično na št. 50-81.

Zdravniški rajoni so razdeljeni takole:

I. rajon: notranje mesto:
Obiske izvršujeta: **dr. Trtnik Albert**, Ljubljana, Cankarjeva ulica 3-II, tel. 34-62, in **dr. Maicen Martin**, Ljubljana, Pražakova ulica 15-II.
Meje tega rajona so ostale v glavnem nespremenjene. Na novo je priključeno področje vzhodno od Šmartinske in Jegličeve ceste, med Dolenjsko železnico in Ljubljanico (Vodmat).

II. rajon: Spodnja in zgornja Šiška:
Ta rajon je na novo porazdeljen med dva zdravnika, ki stanujeta v Šiški, in sicer: med **dr. Rupnika Vilkota**, Ljubljana, Knezova 37, tel 45-68, in **dr. Schrotta Janeza, Ljubljana, Kavškova 16.**
Dr. Rupnikov okoliš obsega sledeče ulice: Na jugu črta Rožnik—Šišenski hrib, do Lasana na Vodnikovi cesti 17, severno od Tržne ulice, po Knezovi ulici do Černetove in dalje po Aljaževi ulici do gorenjske proge proti Št. Vidu.
Ostalo področje Šiške odpade na dr. Janeza Schrotta, in sicer:
Ozemlje med tržaško in gorenjsko progo na jugu do Lattermanovega drevoreda, od tu na Šišenski hrib in črta do Vodnikove ceste 17, dalje po Tržni ulici do Beljaske ter severno po Beljaški in Videmski ulici do gorenjske proge ter ves prostor med gorenjsko in kamniško progo.

III. rajon: Rožna dolina, Glince, Vič:
Obiske izvršuje **dr. Grapar Stane**, Ljubljana, Rožna dolina, Kogejeva 5, tel. 53-72.
Meje tega rajona so ostale nespremenjene.

IV. rajon: Rakovnik, Trnovo, Dolenjska cesta, Galjevica, Ižanska cesta:
Obiske na domu izvršuje zdravnik **dr. Kamlič Jože**, Ljubljana, Kersnikova u. 5.
Meje rajona: južno od Ceste v Mestni log, po Vipavski in Mencingerjevi ulici do izliva Gradaščice v Ljubljani, ob Trnovskem pristanu do »Špice« in po desnem bregu Grubarjevega prekopa do zatvornice in od tu na Golovec.

V. rajon: Poljane (od Vodnikovega trga ob desnem bregu Ljubljanice), Kodeljevo, Štepanja vas, Hrušica:
Obiske izvršuje **dr. Rupnik Vilko**, Ljubljana, Knezova 37, tel. 45-68.

VI. rajon: Moste, Zelena jama, Nove Jarše:
Obsega sledeče meje: prostor med tramvajsko progo k Sv. Križu, dolenjsko progo in ob levem bregu Ljubljanice.
Obiske izvršuje **dr. Krisper Anton**, Ljubljana, Šmartinska 24.

VII. rajon: Bežigrad:
Obiske izvršuje **dr. Orel Vladimir**, Ljubljana, Tyrševa c. 51 a, tel. 38-96.
Ta rajon se skoraj v celoti krije s področjem bivšega ČLO, to je med kamniško progo do Brinja, od tu črta do stare mitnice na Tomačevski cesti, po Savski cesti do Vilharjeve in dalje po Vilharjevi cesti ter severno od gorenjske železnice.

VIII. rajon: Stožice, Ježica, Črnuče, Tomačevo:
Obiske izvršuje **dr. Jamšek Miro**, Tyrševa cesta 199 tel. 21-34.
Rajon obsega celotno področje KLO Ježica, KLO Črnuče in vas Tomačevo.

Splošna navodila pri naročanju obiskov na domovih:

V primeru nujne zdravniške pomoči na domu ali v primeru, da bolnik ne sme zapustiti iz zdravstvenih razlogov bolniške postelje, naj se svojci takoj napotijo v zavodovo ekspoziturо, Ljubljana, Miklošičeva cesta 20, in zahtevajo obisk zdravnika na domu.
V interesu čim boljšega poslovanja zdravniške službe je potrebno sporočiti naročilo za obiske najkasneje do 13, ker si le na ta način lahko zdravniki smotrno porazdelijo razpoložljivi čas. Zdravniki socialnega zavarovanja so že itak preobremenjeni ter dostikrat napravljajo nepotrebne poti. — Službo obiskov vršijo izven svojega rednega ordinacijskega časa.
Kadar je potrebna nujna zdravniška pomoč ob nedeljah in praznikih in če je rajonski zdravnik nedosegljiv, se smejo zavarovanci poslužiti vsakokratnega mestnega dežurnega zdravnika, čigar naslov in stanovanje sta objavljena v sobotnih številkah obeh ljubljanskih dnevnikov.
Nočna dežurna služba traja od 8 (20) zvečer do 6 zjutraj. Kadar je potrebno, se obrnite na dežurnega zdravnika. Zavod bo odklanjal vse prošnje za povračilo stroškov za obiske privatnega zdravnika. Nočna dežurna služba je urejena tako, da je vedno na razpolago avto in se obisk izvrši nemudoma.
H koncu pripominjamo, da velja ta rajonizacija za izvrševanje zdravniških obiskov za vse upravičence iz naslova socialnega zavarovanja, razen za aktivne železničarje in njih svojce, ki imajo to službo posebej urejeno.

Podružnica DZSZ, Ljubljana.

Opozorilo

Ker se v zadnjem času dogajajo primeri samolastnih pregledovanj stanovanj po osebah, ki za to niso pooblaščene, opozarjamo javnost, da so do pregleda stanovanj upravičeni le organi stanovanjskega oblastva, ki se izkažejo s službenimi legitimacijami. Prosimo prizadete, da nedovoljene oglede stanovanj prijavijo stanovanjskim oblastvom v svrho kaženskega zasledovanja, ali izročijo najbližji postaji NM.

Stanovanjski oddelek IO MLO.

POZIV VOZNIKOM MOTORNIH VOZIL

V smislu čl. 9 Uredbe o voznikih motornih vozil, objavljeni v Uradnem listu FLRJ št. 24/47, morajo registrirati vozniki motornih vozil, ki vozijo v tem letu, svojo vozniško knjižico pri tistem odseku za notranje zadeve — upravi NM, kjer je registrirano vozilo, s katerim vozijo.
Za leto 1948. se bo vršila registracija vozniških knjižic od 1. marca do 30. aprila. Obrazec za prošnjo in podrobnejša pojasnila dajejo okrajne uprave NM.
Prošnji, kolkovani z 10 din in 30 din v smislu tar. št. 1. in 7. Zakona o taksah, je treba priložiti zdravniško spričevalo, izstavljeno od Zavoda za socialno zavarovanje ali uradnega zdravnika. Poklicni šofer priloži potrdilo o zaposlitvi, izstavljeno od ustanove ali poedinca, kjer je zaposlen. Na potrdilu mora biti zapisana tudi evidenčna (S) številka vozila, ki ga vozi dotični šofer. Amater priloži verodostojni dokaz, da vozi motorno vozilo.

Ministrstvo za notranje zadeve LRS
Iz pisarne Uprave Narodne milice.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

6 Budnice — 6.10 Poročila, objava sporeda, vremenska napoved — 6.30 Jutranja telovadba — 6.40 Jutranji koncert — 7 Radijski koledar, iz današnjih časopisov, objave — 7.15 Križem po Balkanu — 7.30 Napoved časa, poročila — 7.45 Lahka glasba — 12.30 Napoved časa, poročila — 12.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 13 Beethoven: **Klavirski koncert št. 4** — 13.30 Igra zabavni orkester Radia Ljubljana — 14 **Gospodarska oddaja: V borbi za plan** — 14.10 Vedre melodije, veliki orkestri — 14.30 Napoved časa, poročila, objava večernega sporeda — 14.45 Češke pesmi — 18 Čajkovski: Italijanski capriccio — 18.15 Poljudno znanstveno predavanje: Darwin — 18.30 Igra mali orkester Radia Ljubljana — 19 **Tedenski politični pregled** — 19.20 Partizanske pesmi — 19.30 Napoved časa, poročila — 19.45 Zabavna glasba, mali oglasi, objave — 20 **Pogovori s poslušalci** — 20.15 Pisan spored slovenskih narodni pesmi, sodelujejo Dana Ročnik, Fantje na vasi in August Stanko — 21 Veder sobotni večer — 22 Prenos vesti zvezne postaje Beograd — 22.15 Pisana glasba.

Poziv Ministrstva za socialno skrbstvo uživalcem invalidnin

Spodaj navedene uživalce invalidskih prejemkov po zakonu o vojaških vojnih in vojaških mirnodobnih invalidih pozivamo, da najpozneje do 1. aprila t. l. pošljejo Invalidskemu oddelku ministrstva za socialno skrbstvo, Ljubljana, Miklošičeva 10, sledeča potrdila:

1. Invalidi, vojne vdove in sirote (otroci), starši, dedje in babice, ki niso poljedelci in prejemajo **polno invalidnino**, potrdilo krajevnega (mestnega, rajonskega) ljudskega odbora o letnih dohodkih kakršnega koli izvora po davčni osnovi za leto 1947 (za letni dohodek velja znesek davčne osnove, zmanjšan za javne dajatve). Če pa so te osebe stalni delavci, uslužbenci, nameščenci, upokojenci ali rentniki, ki morebiti še prejemajo polno invalidnino, namesto polovično morajo poslati potrdilo krajevnega ljudskega odbora, koliko znašajo njihovi stalni mesečni prejemki, od kdaj in od kod izvirajo.
Osebe, ki nimajo nobenih dohodkov, pošljejo negativna potrdila.
2. Invalidi, vojne vdove, sirote (otroci), starši, dedje in babice, ki prejemajo **polno invalidnino** in so poljedelci z nepremičnim premoženjem ali pa živijo v skupnem gospodinjstvu z rodbino, ki ima kmetijo, potrdilo krajevnega ljudskega odbora o višini predpisa dohodnine za leto 1947. za to kmetijo. Iz potrdila mora biti razvidno tudi število družinskih članov, ki živijo v skupnem gospodinjstvu in sorodstveno razmerje vsakega družinskega člana do prejemnika invalidnine, ker se davek deli.
Pri osebah, ki imajo razen tega še kakšne druge dohodke, ki ne izvirajo iz kmetijstva, morajo biti na potrdilu navedeni tudi ti dohodki.
3. Vojne vdove s **polovičnimi invalidninami**, ki še niso dopolnile 40. leta starosti in **so pridobitno sposobne**, potrdilo krajevnega ljudskega odbora, da imajo najmanj enega živega otroka, starega pod 17 let oziroma če se šola, pod 23 let ali takega, ki je sicer že dosegel 17. leto starosti, a je po invalidski zdravniški komisiji priznan za pridobitno nesposobnega. Otroci morajo biti na potrdilu navedeni imenoma s točnimi rojstnimi podatki in s pripombo, pri kom živijo.
Vdovam pod 40 let starosti, ki prejemajo polno invalidnino z doklado za otroke, tega potrdila ni treba pošiljati, pač pa potrdilo po točki 1 in 2. Tudi vdovam, ki so stare nad 40 let, ne glede nato, kakšno invalidnino prejemajo, tega potrdila ni treba pošiljati, pač pa potrdilo po točki 1 ali 2, če prejemajo polno invalidnino.
4. Starši, dedje in babice morajo, ne glede na to, ali prejemajo polno ali polovično invalidnino, poslati potrdilo krajevnega ljudskega odbora, da ne živijo v skupnem gospodinjstvu z dvema ali več polnoletnimi in za pridobivanje sposobnimi otroki, ki nimajo svoje ožje rodbine (žene in otrok). Mladoletni, pridobitno nesposobni in poročeni otroci, dalje otroci, ki študirajo ali služijo v vojski, otroci, ki so priznani vojaški invalidi in hčere z nezakonskimi otroki, niso ovira staršem, dedom in babicam za prejemanje invalidnine, vendar morajo biti na teh potrdilih posebej označeni z imeni in točnimi rojstnimi podatki in s pripombo, kako je z njimi.
Tisti starši, dedje in babice, ki prejemajo **polno invalidnino**, morajo seveda poslati obenem tudi potrdilo iz točke 1 ali 2.

Opomba: Zaradi olajšanja dela naj bodo vsem poslanim potrdilom priloženi odrezki zadnjih čekovnih nakaznic, iz katerih je razvidna številka likvidacijskega lista.
Vsa navedena potrdila so takse prosta.
Vsem uživalcem invalidskih prejemkov, ki so navedeni pod točkami 1—4 in ki ne bodo poslali zahtevanih potrdil do 1. aprila 1948, bomo invalidske prejemke s 1. majem 1948 do nadaljnjega ustavili.
V smislu razpisa zveznega finančnega ministrstva FLRJ št. 48312 z dne 10. novembra 1947 tečejo poljedelcem do 31. decembra 1947 invalidnine, odmerjene na podlagi davčnega predpisa za leto 1945, od 1. januarja 1948 dalje pa po davčnem predpisu za leto 1947.
V kolikor bo sprememba davka in dohodkov vplivala na spremembo invalidnine, bomo izdali prizadetim spremenilne odločbe, na novo odmerjena invalidnina pa jim bo tekla od 1. januarja 1948 dalje.
Uživalcem invalidnin, ki niso navedeni pod točkami 1—4, ni treba pošiljati nobenih potrdil, razen če so se pri komu, ki prejema polovično invalidnino, gmotne razmere tako spremenile, da bi imel po uredbi o invalidskih prejemkih pravico do polne invalidnine. Taki naj dostavijo potrdila s posebnimi prošnjami za odmero polne invalidnine.
Tudi tistim, ki še niso prevedeni na nove invalidske prejemke z izvršilnimi odločbami invalidskih komisij in prejemajo še stari invalidnino po inv. uredbi iz leta 1938, ni treba pošiljati zahtevanih potrdil, niti ne tistim iz priključenega ozemlja Slovenskega Primorja, ki prejemajo začasno invalidnino po italijanskih predpisih, čeprav jim je bila zvišana po okrajnih ljudskih odborih.

Ljubljana, 26. februarja 1948.
Štev. 5222/1 — IN.

Ministrstvo za socialno skrbstvo.

DNEVNE VESTI

Pevski zbori — pozor! »Kantato o zmagi« bomo izvajali ponovno te dni na akademiji v čast grški delegaciji. Dan in kraj akademije bosta javljena po časopisu. Pevski zbori se zberejo v dvorani eno uro pred pričetkom k enkratni vaji. Pridite vsi točno. — Mestni ljudsko-prosvetni svet.

Čebelarji! Redni letni občni zbor čebelarske podružnice za Ljubljano in okolico bo 29. februarja 1948 ob 8.30 v sindikalni dvorani Naproze na Masarykovi cesti 15. 753

Zdravniško dežurno službo v Ljubljani opravlja od sobote 28. februarja opoldne do ponedeljka 1. marca do 8 mestni zdravnik dr. Franta Mis, Poljanska c. 15, tel. 32-84.

Zdravniško dežurno službo v Celju ima od sobote 28. februarja opoldne do ponedeljka 1. marca do 8 dr. Maks Bitenc, Ljubljanska ulica 8.

Zdravniško dežurno službo v Mariboru opravlja od sobote 28. februarja opoldne do ponedeljka 1. marca do 8 dr. Stopar Ludvik, Slomškov trg 16.

Dežurne trafike v Ljubljani 29. februarja: Mlakar Apolonija, Resljeva; Pate Franc, Krekov trg — kiosk; Humer Stanko, Šent Vid — Na-Ma; Kolar Jurij, Tabor; Mrzlikar Ana, Tavčarjeva; Novak Frančiška, Šišenska 48; Piš Ivan, Celovška 141; Radešič Marija, Jeranova 1; Šmon Franja, Zelena jama 23; Kokalj Lea, Janševa; Kresnik Ivanka, Zaloška — kiosk. 792

Krvodajalci!

Poziv zavoda za transfuzijo krvi. Zaradi nujne potrebe po krvi naprošamo dajalce krvi O, A, B in AB, ki so dali kri pred poldrugim ali več meseci in jo žele zopet dati, da se zglase v zavodu **danes 28. t. m. ob 8. Ne zajtrkujte mastno.** Javijo naj se tudi tisti tovariši-ice, ki žele prvič dati kri. Dajalcem krvi z dežele povrnemo vožnjo po železnici v obe smeri (skupaj do 150 din). Ne vzeti povratnih kart, ker morajo vozovnice pri povrnitvi stroškov oddati v zavodu.
Telefon 41-08.

Zavod za transfuzijo krvi
(klinične bolnišnice — vhod za Ljubljanico)

KONCERTI

V okolici Gorice bodo danes in jutri, v nedeljo, glasbeno-literarni koncerti, pri katerih sodelujejo: Slovenski vokalni kvintet, operni solist Ladko Korošec, koncertna pevka, člani Drame kot recitatorji in Frane Milčinski-Ježek. Danes, v soboto, bo koncert v Kanalu, v nedeljo dopoldne ob 10 za delovne brigade v Novi Gorici, popoldne ob 15 v Solkanu in zvečer ob 20 pri Sv. Luciji ob Soči. 790

V Postojni bo gostovala jutri, v nedeljo, zvečer baletna družina Mlakarjevih ter bo uprizorila »Malo balerino«. 790

V Kranju bosta v ponedeljek 1. marca dva simfonična koncerta: ob 17 koncert za mladino, ob 20 večerni koncert. Izvaja orkester Slovenske filharmonije, dirigent Samo Hubad. 790

SLOVENSKA NARODNA GLEDALIŠČA

Drama — Ljubljana

Sobota, 28. ob 20: Cervantes: »Štiri medigre«. Red D.
Nedelja, 29. ob 14.30: Levstik-Kreft: »Tugomer«. Izven. Priredi sindikat SNG v korist borečemu se demokratičnemu ljudstvu Grčije. — Ob 20: Nušič: »Gospa ministrica«. Izven.
Ponedeljek, 1. marca ob 16: Surinova: »Stričck Mraz«. Izven.

Petindvajseta predstava »Tugomera«. — Kreftova dramaturška predelava in prepesnitev Levstikove klasične tragedije »Tugomer« je vzbudila izredno zanimanje pri občinstvu ter dosegla v kratkem času veliko število ponovitev. V nedeljo 29. t. m. bo ob 14.30 že 25. predstava »Tugomera«. Predstava je izven abonmaja in je namenjena predvsem okoliškemu občinstvu. Priredi jo sindikat SNG v korist borečemu se demokratičnemu ljudstvu Grčije.

Opera — Ljubljana

Sobota, 28. ob 19.30: Janaček: »Jenufa«. Red mladinski LSM (univerza).
Nedelja, 29. ob 19.30: Bizet: »Carmen. Izv.

Maribor — Drama

Sobota, 28. ob 20: Žižek: »Vsemu nakljub«. Izven.

Maribor — Opera

Nedelja, 29 ob 20: Baletni večer. Izven.

Šentjakobsko gledališče — Mestni dom

Sobota, 28. ob 19: B. Nušič: »Zalujoča familija«. Gostovanje v Litiji.
Nedelja, 29. ob 15: B. Nušič: »Zalujoča familija«. Popoldanska predstava, zadnjič.
Šentjakobsko gledališče bo gostovalo na povabilo ljudsko-prosvetnega sveta v Litiji nocoj ob 19 z Nušičevo komedijo »Zalujoča familija«. — V nedeljo 29. ob 15 pa bo na domačem odru zadnja uprizoritev uspele komedije. Predprodaja vstopnic v trgovini Edo, Prešernova 44.

LJUDSKO GLEDALIŠČE — CELJE

Nedelja, 29. ob 15.30: Žižek: »Miklova Zala«. Režija Jože Tomažič. Šestič.
Sreda, 3. marca ob 19: Žižek: »Miklova Zala«. Režija Jože Tomažič. Sedmič.

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE — KRANJ

Nedelja, 29. ob 17: Švarkin: »Tuje dete«. — Izven.
Torek, 2. marca ob 20: Švarkin: »Tuje dete«. Red C.
Četrtek, 5. ob 20: Švarkin: »Tuje dete«. — Red B.
Nedelja, 7. ob 14 in 20: Jurčič: »Deseti brat«. Gostovanje v Tržiču.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE JESENICE

Sobota 28. ob 18.30: Žižek: »Miklova Zala«, sedemnajstič. — Zveza z vlaki v vse tri smeri ugodna.
Nedelja, 29 ob 14.30: Linhart: »Matiček se ženi« osemnajstič. — Zveza z vlaki v vse tri smeri ugodna.
Nedelja, 29. ob 20: Večer slovenskih književnikov. Svoja dela in dela naših književnikov čitajo književniki iz Ljubljane. Večer se priredi v pomoč grškemu ljudstvu.
Predprodaja vstopnic v soboto od 10—12 in eno uro pred vsako predstavo.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE TRBOVLJE

Sobota, 28. ob 19.30: Švarkin-Vidmar: »Izpit za življenje«. Premiera.

SINDIKALNO GLEDALIŠČE V MEŽICI

Sobota, 28. ob 20: Ingriš: »Tam na gorah«, opereta v treh dejanjih. (Gostovanje v Guštanju.) Devetič.
Nedelja, 29. ob 15: Ingriš: »Tam na gorah«, opereta v treh dejanjih. (Gostovanje v Guštanju.) Desetič.

LITERARNI VEČERI KNJIŽEVNIKOV

KRANJ

Sobota, 28. ob 20: Literarni večer slovenskih književnikov. Berejo svoja dela: Fatur, Kastelic, Kovačič, Ribičič, Vipotnik. — Večer se priredi v pomoč grškemu ljudstvu.

CELJE

Sobota, 28. ob 20: Literarni večer slovenskih književnikov. Berejo svoja dela: Ingolič, F. Kosmač, Magajna, Godina, Udovič in Zupan. — Večer se priredi v pomoč grškemu ljudstvu.

NOVO MESTO

Sobota, 28. ob 20: Literarni večer slovenskih književnikov. Berejo svoja dela: Krakar, Filipič, B. Jurca, Pahor, Potrč. — Večer se priredi v pomoč grškemu ljudstvu.

KINO

LJUBLJANA: UNION: Ameriški film »Veliki diktator«. Zaradi izredne dolžine filma predstave ob 16, 18.15, 20.30.
MATICA: Sovjetski film »Otok skritih zakladov«, tednik.
MOSKVA: Slovenski dokumentarni film »Balkaniada«, obzornik.
SLOGA: Ameriški film »Bruca v Oxfordu«, tednik.
Predstave v gornjih kinematografih ob 16.15, 18.15, 20.15.
KODELJEVO: Češki film »Možje brez kril,« tednik. Predstava ob 19.30.
SIŠKA: Sovjetski film »Beli volčjak«. Tednik. Predstavi ob 18 in 20.
MARIBOR: ESPLANADE: Sovjetski film »Zadnja noč« tednik
GRAJSKI: Francoski film »Kleti hotela Majestic«, tednik.
CELJE: METROPOL: Češki film »Ukradena zemlja«, tednik.
DOM: Sovjetski barvni film »Parada 1. maja v Moskvi 1947«, tednik
KAMNIK: Sovjetski film »Dvoboj«, tednik.
KRANJ: MESTNI: Sovjetski film »Delo Artamonovih«, tednik.
PTUJ: Sovjetski film »Prva plesalka«, tedn.

MALI OGLASI

POSTELJO in OMARO, zelo dobro ohranjeno, prodam. Rožna dolina, Cesta 1X-29.

GOSPODINJSKO POMOČNICO takoj sprejme tričlanska družina v Dravogradu. — Znati mora kuhati in ravnati s sedemmesečnim otrokom. Ponudbe na oglasni oddelek »Ljudske pravice« pod »Poštena«. 760.

GOSPODINJSKA POMOČNICA, vajena kuhe in drugih hišnih del, dobi stalno službo. Plača od 1200—1500 din, po zmožnosti. — Farnik Oton, urar, Kamnik. 752

PISALNI STROJ, dobro ohranjen, kupi Glavni odbor RKS, Ljubljana, Dapčevičev trg 3. 750

LISTNICO Z DENARJEM in dokumenti sem izgubil 25. t. m. zvečer od Ljudske kuhinje do Zmajskega mostu. Najditelja prosim, da vrne dokumente na naslov: Pepelnjak Franjo, Ljubljana, Sv. Petra cesta 38 (trgovina Pajk). Denar naj obdrži za nagrado. 784

OF IZKAZNICO na ime Majcen Stane, Ljubljana, sem izgubil. Proglašam jo za neveljavno. 785

RAZVELJAVLJAM vojaško knjižico na ime Skrabl Ivan, roj. 14. marca 1910, Celje, Mariborska 67. 386

RAZVELJAVLJAM izgubljeno prometno knjižico moškega kolesa št. 300254, znamke Presto na ime Hriberšek Ivan, Celje, Ostrožno 40. 588

PROGLAŠAM za neveljavne: tovarniško št. 3572, sindikalno št. 1309951, delavsko-železniško št. 13 za potovanje Bled—Jesenice in osebno izkaznico na ime Kovačič Andrej, roj. 31. oktobra 1904, Bled, Rečica 82. 218

PROGLAŠAM za neveljavno spričevalo Gospodarske šole, I. letnik, na ime Česen Antonija, Kranj, Huje 34. 641

PROGLAŠAMO za neveljavno legitimacijo kolesa št. 124251, znamke Adler, št. okvirja 1290154. — Škofjeloška predilnica, Škofja Loka. 791

PREKLICUJEM veljavnost osebne izkaznice na ime Žnidar Ivan, roj. 25. septembra 1902, Kranj, Primskovo 154. 642

MLADINSKO IZKAZNICO in izkaznico za kolo št. 109.305, znamke »Puch«, na ime Diacci Adam, ključavničarski vajenec, Laško, sem izgubil. Proglašam ju za neveljavni. 793

IZGUBIL sem 22. t. m. na vlaku od Zaloga do Litije aktovko s strokovnimi tesarskimi knjigami, šolskimi knjigami in štampiljko Železniške podružnice Zalog. Najditelja prosim, da odda vse skupaj proti dobri nagradi na železniški postaji Zalog. 796

Vodilnega

kuharja ali kuharico

sprejme takoj internat s 160 osebami v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Ljudske pravice«

V smislu čl. 13. društvenih pravil

sklicuje

»Kulturno-umetniško društvo ANGEL BESEDNJAK V MARIBORU«

dne 29. februarja t. l. ob 9. uri v zadružnem domu v Mariboru, Partizanska 6

I. REDNI OBČNI ZBOR

s sledečim dnevnim redom:

1. Otvoritev
2. Izvolitev delovnega predsedstva
3. Izvolitev zapisnikarja in dveh overovateljev zapisnika občnega zbora
4. Poročilo upravnega odbora: a) predsednika; b) tajnika; c) blagajnika in d) ekonoma
5. Poročilo nadzornega odbora ter razrešnica stari upravi
6. Volitev nove uprave
7. Sprememba pravil in razprava o morebitnih načelnih predlogih
8. Odobritev proračuna za leto 1948
9. Načrt dela za leto 1948 — obveze
10. Slučajnosti

Če ob določenem času ne pride na občni zbor po pravilih predpisano število članstva, se bo občni zbor vršil 8 dni pozneje z istim dnevnim redom, ne glede na število prisotnih.

IZID NATEČAJA

za izdelavo osnutkov za zaščitni znak TOVARNE AVTOMOBILOV MARIBOR

Na razpis za izdelavo osnutka zaščitnega znaka se je javilo 91 natečajnikov.
I. nagrade žirija ni podelila, ker izmed dospelih osnutkov ni bilo primernega za izvedbo.
II. dve nagradi po 4.000.— din sta bili podeljeni šifri »Petek 13« in »S«.
III. dve nagradi po 2.000.— din sta bili podeljeni šifri »Triglav« Maribor in šifri »Miha«.

Poleg tega namerava TAM odkupiti po 1000.— din 5 osnutkov pod šiframi:

1. »Triglav« Ljubljana,
2. »17«.
3. »13152«.
4. »30 junij«.
5. »PO 57«.

in vabi s tem natečajnike, da na odkup pristanejo in javijo svoje naslove. Ostali nenagrajeni osnutki so udeležencem natečaja na razpolago, v kolikor javijo šifre in naslove.

Uprava Tovarne avtomobilov Maribor

Boris Polevoj:

ZRAČNI SPOPAD

(Nadaljevanje)

Sloveča nemška letalska divizija je imela navado, da je zelo spretno razprostrla mrežo merilcev in opazovalcev s tal. Ponoči jih je skupaj z radiotelegrafisti o pravem času spuščala na padalih na področja morebitnih zračnih spopadov.

In že je spregovoril v basu manj razločno drug glas, hripav in srdit v nemškem jeziku: »Donnerwetter! Links LA-fünf! Links LA-fünf . . .«

Iz tega srditega glasu je bilo slišati slabo prikrito zaskrbljenost.

»Glej, ‚Richthofen' — pa se boji ‚lavočkina',« je siknil kodoželjno skozi zobe Meresjev, gledaje sovražne formacije, ki se je približevala, in čuteč v vsem napetem telesu radostno sproščenost in omamno navdušenje, od katerega so se mu ježili lasje na glavi.

Dobro si je ogledal sovražnika. Bila so jurišna lovska letala »Fokke-Wulf 190«, močna, gibčna letala, ki so se bila takrat pojavila v oborožitvi. Sovjetski letalci so jih imenovali »foke«.

Številčno so bila dvakrat močnejša. Letela so v taisti strogi formaciji, po kateri so bile znane enote divizije »Richthofen«; letela so razvrščena po parih tako, da je vsako zadnje branilo rep prednjega. Izkoriščajoč prednosti, ki mu jih je dajala višina, je popeljal Fedotov svojo skupino na juriš. Aleksej si je v mislih že izbral sovražnika in ne da bi izgubljal izpred oči ostale, se je zakadil proti njemu prizadevajoč si, da bi ga imel nenehoma v križcu merilne naprave. Toda nekdo je Fedotova prelisičil. Neka skupina je priletela na »jakih« od druge strani in tako hitro pa tudi tako uspešno napadla Nemce od zgoraj, da je takoj razbila njihovo formacijo. V zraku je nastala zmešnjava. Obe formaciji sta razpadli na po dve in štiri letala ki so se spoprijela. Lovci so si prizadevali presekati sovražnika z rafali krogel da bi mu prišli za rep in ga napadli od strani.

Pari so se sukali v krogu drveč drug za drugim in v zraku je zaplesalo vražje kolo.

Samo vajeno oko se je lahko znašlo v tej zmešnjavi a prav tako je lahko samo vajeno uho razločilo posamezne zvoke, ki so jih slišali piloti skozi slušalke. Kaj vse se je slišalo tisti hip v etru: zamolkle krepke psovke tistega, ki juriša, in klic groze zadetega, zmagoslavni zmagovalčev vzklik in ranjenčevo stokanje, škripanje z zobmi tistega, ki se napenja v ostrih viražah, in zamolklo globoko dihanje. Ta je v ognju borbe kričal pesem v tujem jeziku, drugi je zavekal kot otrok in zaklical »mama«, tretji je najbrž pritiskal na sprožila in besno ponavljal: »Evo ti, na, na, na!«

Izbrana žrtev se je izmuznila iz Meresjevljega križca. Namesto nje vidi nad seboj »jaka«, ki se je k njegovemu repu spustilo cigari podobno »fokino« krilo. Od »fokinega« krila sta se že razpotegnili proti »jaku« dve vzporedni črti krogel. Zadele so njegov rep. Meresjev se ko sveča dviga kvišku na pomoč. V odlomku sekunde švigne nad njim temna senca in Meresjev se potrudi, da požene v to senco drugi rafal iz vseh svojih mitraljezov. Ne vidi kaj se zgodi s »foko«. Vidi samo, da je »jak« s poškodovanim repom padel sam. Meresjev se ozre: da se mu ni v tem metežu izgubil spremljevalec? Ne. Varno je letel kraj njega.

»Ne zaostani, stari,« sikne Meresjev skozi zobe.

V ušesih mu je zvenelo, prasketalo in žvižgalo. Razlegali so se v dveh jezikih klici zmagoslavja in groze, brnenje, škripanje z zobmi, psovke, sopihanje. Po teh zvokih bi človek ne sodil, da se bore lovci visoko nad zemljo, marveč je bilo kakor da sta se sovražnika spopadla na življenje in smrt, da se valjata po tleh, da napenjata vse sile, da hropeta in stokata.

Meresjev pogleda na vse strani in si izbere nasprotnika. Iznenada pa začuti, kako ga spreleti zona in kako se mu naježijo lasje. Tik pod seboj namreč opazi letalo »La 5« in »foko«, ki ga je zasledovala. Ne vidi številke sovjetskega letala, pač pa ugane, začuti, da je to Petrov. »Fokke-Wulf« je letel naravnost nanj regljaje z vsemi svojimi mitraljezi. Petrov naj bi živel samo še nekaj trenutkov. To se je odigralo preblizu in Aleksej se ni mogel pognati tovarišu na pomoč po pravilih zračne borbe: ni bilo niti časa pognati letalo, niti dovolj prostora za to. Na nitki viseče prijateljevo življenje je primoralo Meresjeva, da je tvegal. Nagnil je svoje letalo navpično navzdol in pognal motor do kraja. Pod lastno težo, pomnoženo z inercijo in ob polni sili motorja se je letalo vse streslo od velikega napora in padlo ko kamen, oziroma ne padlo ko kamen, marveč ko raketa na trup kratkokrile »foke« in ga ovilo z nitkami rafalov. Čuteč, kako izgublja od te vrtoglave brzine in naglega spuščanja zavest, je Meresjev padel v brezno in z meglenimi, s krvjo zalitimi očmi, komaj opazil, da se je nekako tik pred njegovim propelerjem »foka« zavila v oblak dima po eksploziji. A Petrov? Nekam je izginil. Kje je? Sestreljen? Je odletel? Ali je morda skočil iz letala?

Nebo naokrog je bilo čisto in od nekod iz daljave, iz letala, ki se ni več videlo se je razlegalo skozi mirno ozračje:

»Jaz sem Galeb 2., Fedotov. Jaz sem Galeb 2, Fedotov Zberite se okrog mene. Vračamo se. Jaz sem Galeb 2.«

Fedotov je očividno vodil svojo skupino nazaj.

Po obračunu s »Fokke-Wulfom« je potegnil Meresjev svoje letalo iz blaznega navpičnega padanja ter začel željno in globoko sopeč uživati v nastalem miru, čuteč radost minule nevarnosti radost zmage. Pogledal je na kompas, da bi določil pot za vrnitev, in namrščil obrvi, videč, da mu je ostalo tako malo bencina, da bo komaj priletel do letališča. Toda v naslednjem trenutku je opazil nekaj mnogo strašnejšega od kazalca na bencinomeru, ki se je bil približal ničli. Iz nakodranih pramenov belega oblaka tik nad njim je letel »Fokke-Wulf 190«, ki se je bil pojavil kdove od kod. Meresjev ni utegnil razmišljati, zaviti ni imel kam.

Sovražnika sta se naglo pognala drug proti drugemu.

Bobnenja zračne borbe, ki je divjala nad cestami, po katerih so se pomikale rezervne enote prodirajoče armade, niso poslušali samo njeni udeleženci — letalci.

Skozi močne komandne radijske postaje je poslušal odmeve borbe na letališču tudi komandant gardnega lovskega polka polkovnik Ivanov. Kot izkušen letalec je spoznal po zvokih, ki jih je slišal skozi eter, da se bije srdita borba da je sovražnik močan in žilav in da ga ne bo tako lahko pregnati z neba. Vest o tem, da bije Fedotov hudo borbo nad cestami, se je hitro razširila po letališču. Vsi, ki so mogli, so prišli v skupinah iz gozda na poljano in se jeli zaskrbljeno ozirati proti jugu, od koder bi bila morala prileteti letala.